

జేటు కొన్నిలునభ

(నిన్నటి తరువాయి)

ప్రభుత్వసభ్యుని ప్రత్యుత్తరము

ప్రభుత్వమున పక్షమున పాగ్ గారు మాట్లాడుచు ఇట్లు చెప్పిరి:— ప్రస్తుతము రాజకీయ నాయకుల ఆందోళన ఫలితము అజిగ్రహమును ప్రజాభిప్రాయమును బహిరంగ పరచుట ఈసభవారు మార్చనర్హముగ నుండవలయునని కోరుచున్నాను. సెలవుకొని నియామకమున రెండుసభలవారు అంగీకరించి భారతదేశమునకు మేలు కలుగజేయవలయునని కోరుచున్నాను. పార్లమెంటువారు నూదించిన విచారణ విధానము అన్నివిధముల ఉత్కృష్టమైనది కావునను విచారణ సందర్భమున భారతీయులకు తమ అభిప్రాయములను తెలుపుటకు వక్రమైన అవకాశము లొసగుచున్నది. ఇంగ్లాండునందలి అన్ని పక్షములవారి ప్రతినిధులను ఈకమిషను నియమింపబడినది. భారత దేశమువారు కూడ తమ ప్రతినిధులను నియమింపవలయుననియు రెండుదేశముల ప్రతినిధులు కలసి భారతదేశ భావిరాజ్యాంగ విధానమును నిర్ణయింపవలయుననియు పార్లమెంటు వారుణ్వించిరి. కాని భారతరాజనసభవారు ఆరువేట్లభేదముతో కమిషనుపై విశ్వాసరాహిత్యమును ప్రకటించిరి. తన తీర్మానమునకు ప్రతి మాటలముగ నమ్ముతుల నొసగునా రందరు స్వరాజ్య విముఖులని చెప్పవలయునని లజపతిరాయగారు చెప్పిరి. ఈమాటల కర్థమేమో తెలియకున్నది. ఈతీర్మానము అసంతకము ఏమి జరుగునను విషయమునరించి ప్రస్తావించుచు రివాల్యుటబాటులు విజ్ఞనము తీర్మానపు ఫలితములగు నుండునని ఒకసభ్యుడు చెప్పెను. ఈవిషయమై విమర్శనపలిపి సభవారి రాజభక్తికి దేశభక్తికి కళంకము లేకూడదని నాఅభిప్రాయము. ఇట్టి తీర్మానములను గావించుటచే బ్రిటిషువారు తమవైఖరిని మార్చుకొనెదరని మరెవరికొందరు నూదించుచున్నారు. ఇంగ్లాండునందలి అన్ని పక్షములవారు కలసి సదుద్దేశముతో నియమించిన ఈకమిషనును, దానివిధానమును ఇట్టి ప్రయత్నములతో మార్చగలుగుట అసంభవము. బ్రిటిషువారు భారతీయులను అవమానపరచిరినియును తిందుచే కమిషనును బహిష్కరింపవలయుననియు కొందరు చెప్పుచున్నారు. భారతీయులు ఆత్మగౌరవముగలవారే కాని పారి ఆర్థికగౌరవమున కెట్టిభంగము కలుగలేదని చెప్పుచున్నారు. దేశక్షేమమున దృష్టియందుంచుకొని ఆవేశమున కెడమిచ్చక కాలముగ ఆలోచించుట భావ్యము.

భారత రాజ్యాంగ నిర్మాణమున తయారు చేయుట అవసరమని నాయకులందరు చెప్పుచున్నారు. రాజ్యాంగవిధానమును తయారుచేయుట యందు పార్లమెంటు ప్రతినిధులతో ఏల తొడ్డకూడదో తెలియకున్నది. కావున బ్రిటిషువారు సదుద్దేశములను నిష్కారణముగ సందేహించవలసి కోరుచున్నాను బ్రిటిషువారు ఇటీవల భారతీయుల ఆశయములపట్ల విముఖులై యున్నారని చెప్పబడినది. భారతీయుల వైఖరియే ఇందులకు కారణమై యుండవచ్చును కదా! కావున భేదాభిప్రాయములకు లేనిపోని ప్రాముఖ్యమునకక ఈ తీర్మానమును అంగీకరింపవలయునని కోరుచున్నాము. (కరతాళధ్వనులు)

కపర్తిగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

రామదాసు పంతులుగారు

జేటు కొన్నిలునభలో స్వరాజ్యపక్షపు నాయకుడగు వి. రామదాసుపంతులుగారు తీర్మానమును ఆక్షేపించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—సర్ కేంద్రము నాయకుల ప్రభుత్వము తీర్మానమునకు అనుకూలముగ నొసగవలయునని నిశ్చయించుకొని యాడు. భారతరాజ్యాంగనిర్మాణమును భారతీయులే తయారు చేయవలయుననియు, దానిని పార్లమెంటువారు ఆమోదించవలయుననియు కాంగ్రెసువారు కోరుచున్నారు. అనంతరమే బ్రిటిషు సంబంధమునకూడ వదలుకొనుటకు కాంగ్రెసువారు పండ్లు దుర్లుచున్నారు. భారతీయుల స్వయం నిర్ణయాధికారమును పార్లమెంటువారు అంగీకరింపవలెకాలము ఈ బహిష్కరణోద్యమము కొనసాగగలదు. భారత రాజనసభవారి అవిశ్వాసతీర్మానమును సర్ జనరలైసుగారు చులకనగ చూచుచున్నారని 6 వోట్ల భేదముతో ఆమోదింప బడినది చెప్పిరి. ఎన్నుకొబడిన సభ్యులము 67 మంది తీర్మానమునకు అనుకూలముగను 36 మంది మాత్రమే ప్రతికూలముగను సభ్యులను నొసగిన విషయమును మీరు గమనింపలేదు. ఇదంతయు సర్

మైముగారి పక్షపాతబుద్ధిని ప్రకటించుచున్నది. సాంఘిక విద్వేషములకు పుట్టినిల్లగు పంజాబు, మద్రాసు రాష్ట్రములకే ప్రభుత్వమువారు కమిషను సభ్యులను తీసికొనిపోవుట ఆశ్చర్యకరము. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి సదుద్దేశమును అంగీకరింపజాలము. కమిషనువారిపై విశ్వాసములేదు. అంతేకాక రాజ్యాంగ విధానమును నిర్ణయించు అధికారము భారతీయులకుండవలెను. ఈ కారణముల ననుసరించి రాయలు కమిషనును బహిష్కరింప వలయునని దేశీయులు తీర్మానించుకొని యున్నారు.

నువాదాదిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు అసహాయోద్యమము నష్టప్రదమని గాంధీగారే చెప్పినది.

ప్రజలలో ఐకమత్య మేర్పడుటకు బహిష్కరణమే ప్రధానసాధనమని మున్సి నారాయణప్రసాదుగారు చెప్పిరి.

జి. ఎ. నల్లేశుగారు

నల్లేశుగారు తీర్మానమును ఆక్షేపించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—ప్రభుత్వమువారు ఎక్కుడు జోదార్యమును ప్రకటించిన ఇట్టి సందిగాంధీ ఏర్పడియుండదు. భారతీయులను కమిషను సభ్యులుగ నియమింపక ప్రభుత్వమువారు గొప్పతప్పిన మొనర్చిరి. కాంగ్రెసునాయకులగు నున్న సర్ కేంద్రము నాయకుగారి విధమున ఆప్రస్తుతముగ ప్రసంగించుట ఆశ్చర్యముకలుగజేయుచున్నది. కమిషను విషయమై భారతదేశమున ప్రతిపాటిప్రాయము బలవంతముగ నున్నదని సార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారికి తెలుపుట బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారిధర్మమై యున్నది.

కుమార కేంద్రరాయచౌదరిగారు తీర్మానమును ఆక్షేపించిరి.

పి. సి. దేశికాచారిగారు సర్. దాదాభాయిగారి సవరణను అంగీకరించిరి.

తీర్మానము ఆమోదించబడుట

సర్దాదా భాయిగారితో సహాపరిచిన తీర్మానముపై సభ్యులు పుచ్చుకొనగ అనుకూలముగ 84 మంది ప్రతికూలముగ 18 మంది సభ్యులు నొసగిరి.

వోటింగు వివరములు

అనుకూలురు

సయ్యాద్దివతి, సర్ మహమ్మదు హబిబుల్లా, యస్. ఆర్. దాసు, ఎ.యం. స్టా, సర్ మాన్మో దాదాభాయి, లాలారామకరణదాసు, సర్ ఆర్థుర ప్రాము, సర్ కేంద్రము నాయకు, సర్ దీనానాథా, సర్ ఇబ్రహీం జాఫర్, సరాయి ముహమిల్లా ఖాను, అక్రీమ్ ఖాను హుసేను, సర్దార్ చిరంజీవుసింగు, జి. యస్. కపర్తి, సర్ అబ్దుల్ హామీద్, సర్ జె. ప్రకాశ్చెట్ట, ఇ.బద్దను, హాన్, ముక్త్యుబుద్దీన్, బాల్కూ, గ్రే.పి. సి. దేశికాచారి, కెప్టెను. ఎ. లతీఫ్, నవాబ్ అక్బరుఖాను, నవాబు మేల్ ఖాను, సర్ ఉమరురాయతుఖాను, రాజా అలీ ఖాను, మహమ్మదు నువాది, ఆలిబక్ష, మహమ్మదు హుస్సేను, సర్దార్, హాన్, కె. సి. డి., పండిత శ్యాంలలిహాది మిత్రాగారు.

ప్రతికూలురు—18

రాజ రాంబాసింగు, వి. రామదాసు పంతులు, డాక్టరు యు. రామరావు, సర్ ఫిరోజ్ సెత్తా, కొకి శాధము కర్జి, మహేంద్రప్రసాదు, అనగ్రహ నారాయణసింగు, మహమ్మదు జాదేను, మున్సి అస్తా, రాయనలిసి నేల్ బహదరు, సర్ మనమోహనదాసురాంజ, జి. ఎ. నల్లేశు, కుమారకేంద్రరాయ చౌదరిగారు.

అనధికారసభ్యులలో అధికసంఖ్యాకులు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగనుండుట తీర్మానమునకు అనుకూలముగ సభ్యులనునొసగిన 84 మందిలో 16 మంది ప్రభుత్వోద్యోగులు, 7 మంది నామినేటెడ్ సభ్యులు, మువ్వరు అంగ్లెయిషసభ్యులు. ఎన్నుకొబడిన భారతసభ్యులలో 8 మంది మాత్రమే తీర్మానమునకు అనుకూలముగ సభ్యులనునొసగిరి. ప్రతికూలముగ సభ్యులనునొసగిన 18 మందిలో 12 మంది ఎన్నుకొబడిన భారతసభ్యులు. ఒక్కరుమాత్రమే నామినేటెడ్ సభ్యుడు. ఈవిధమున ఎన్నుకొబడిన అనధికార సభ్యులలో అధికసంఖ్యాకులు రాయలు కమిషనుపై అవిశ్వాసమును ప్రకటించిరి చెప్పవలెను.

శస్త్రవైద్యమునే బాధ తొలగిపోయెను

వ్యాధిగ్రస్తమయిన చర్మమునకు ఎట్లని యిసుకకడ్డిని, నెత్తురుకాయున్నటువంటి మరుపులకు కాగుచున్న నూనె లింక నవపరచుచేతు.

దీర్ఘమైన చర్మవ్యాధులు, శరీరమును గుల్ల చేయుటకుగులు, కండరములను క్షీణింపజేయు యుస్సోనక, కొద్దనత్సరముల క్రితమువరకు, బాధపడతేక కాల్చిన ఎట్లని యిసుకకడ్డిలను, కాగినచమురును పోసికొన సాహసించుట అట్టి బాధలు తమకు ఆరోగ్యమైన నూతనచర్మమును చేకూర్చుటకు వేనోళ్ల ప్రార్థించుచుండురు.

తరువాత ఉపశమనము గలిగించుటకు వైద్యకాస్త్రము పరిశీలనచేసి, అందు కనుగొనినవాటిలో శ్రేష్ఠతమమైనది. జాంబక్.

జాంబక్ అనేకములైన అమూల్య మూలికలచే మిశ్రితమయి పరిశుభ్రముగా తయారుకాబడి, చర్మముపైన రుద్దిన మాత్రముననే లోనివ్యాధిపురుగుల తొలగింప కత్తి గలిగి యున్నది.

జాంబక్ మరుపులు కల్గిపోతుండ కాపాడి విషపురుగుల నాశన మొనర్చును. వాపులనుగాని పొక్కులనుగాని నయమొనర్చి చెమర క్రమము బయటకు వెడలగొట్టును. జాంబక్ మరుపును శుభ్రపరచిన పిమ్మట నూతనచర్మము త్వరలో చేకూర్చును.

జంతుసంబంధ మైన క్రొవ్వ యందు చేర్చబడదు. యగ్నిమా, ఆల్ఫర్స్ బోడెకాస్ట్రు, గాయములు, మరుపులు, తీలగజ్జి, అతివేడిమివల్ల గలుగు మరుపులు, తామర, గడ్డలు, నడుమలు, కాల్పులు, పురుగుకాట్లు మొదలగు వాటికి పరమావధము. నేడే ఒకపెట్టు కొనును.

వెల రు 1-0-0. పెద్దది రు 2-4-0. ముడులంగళ్లన్నిటి యందును దొరకును.

Zambuk.

ఏజెంటు. దాదా అండు కో, యస్సనేడు మద్రాసు.

సర్ హబిబుల్లాగారి మానము

జేటు కొన్నిలు సభలో రాయలుకమిషను విషయమై చర్చజరిగినపుడు కొన్నిలు నాయకుడగు సర్ మహమ్మదు హబిబుల్లాగారు చర్చ యందు హులుగైకొనలేదు. నేటి కొన్నిలు సభలో లోకనాథముకర్జిగారు ఈ విషయమై మాట్లాడుచు భారతీయులు కమిషను సభ్యులగు నుండవలయునని పట్టుదలచూపించుటకు సర్ హబిబుల్లాగారిని ప్రశంసించిరి. ఉద్యోగ సాంప్రదాయములనుసరించి సర్ హబిబుల్లాగారు తన ఆభిప్రాయములను ప్రకటించుటకుగాని చర్చలసందర్భమున తనకు తోచినవిధమున వోటుచేయుటకుగాని వీలులేదు. కాని ప్రభుత్వమువారి కేంత ఇబ్బందిగ నున్నను, ఈ విషయమై జరుగుచున్నయందు మానమునహించియుండవలయునని తీర్మానించుకొనిరి రూఢిగ చెప్పవచ్చును. (శ్రీ వెను.)

శ్రీ వార్తలు

శ్రీ శ్రీ బ్రహ్మ 22:—కీకాభాయి ప్రేమచంగుగారు నేటిదినము సర్ బ్లాకోట్ దంపతులకు విందొసగిరి. కేంద్రకాసన సభలయందలి అన్నిపక్షముల చేరినవారు పలువురు విందునకు వచ్చిరి. శనివారము 25 వ తేదిన వి. యల్. చౌదరిగారు గా. వి. జె. పలేలుగారికి విందొసగెదరు.

ఫిబ్రవరి 23:—జేటు కొన్నిలు సభలో నేటిదినము ఇర్వి న ప్రభువుగారు రీడింగుప్రభువుగారి ఛాయాపటమును బహిరంగపరచిరి. (అ. వె.)

శివరాత్రినాడు సింధునదిలో వడవ మునుగుట

హైద్రాబాదు (సింధు రాష్ట్రము) ఫిబ్రవరి 21:—సింధునదిలో శివరాత్రి ఉత్సవమునాడు వినోదార్థము కొంతమంది జనము ఎక్కిన సాధారణవడవ యొకటి మునిగిపోయెను. అందులో ఇద్దరు మద్రాసువారు కలరు. యస్. రాజగోపాలనుగారు నుకొండినీగారును (రైల్వేమెయిలుసర్కిసు గుమాస్తాలు) డిప్యూటీ అక్కాంటెంటు జనరలు ఆఫ్ హిస్టన్ అండు తెలిగ్రాపు (నాగపూరు) కార్యాలయములో పనిచేయు గుమాస్తా—పిరు అనాడే అడటికి పోస్తాఫీసు లెక్కలను తనిఖీచేయు నిమిత్తమే వచ్చి వడవలో వినోదార్థము ఎక్కి వెళ్లిరి. మొత్తము 7 గురు మునిగి చనిపోయిరి. మృతకళేబరము లింకను దొడకలేదు. (శ్రీ వె.)

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1928 నం ఫిబ్రవరి నెల 24 తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

వియ్యముబస్తాలు		
కుసుమ తేనాలి ౧౧	౪ 42 ౪౦౦	౧౪ ౪౦
నల్లూరి ౧౧	14 00	16 00
ధిల్లి ౧౧	14 00	16 00
రాగుల ౧౧	164 ౪౦౦	11 ౪౦
మత్తలు ౧౧	20 00	22 00

2. ధాన్యమువస్తువులు

కందుల బస్తా 1-౪ ౨05	12 00	15 00
నెనగలు ౧౧	18 00	18 ౪౦
నెనలు ౧౧	15 00	16 00
నిమములు ౧౧	15 00	16 00
ఉపలు ౧౧	౨ 195	9 ౪౦

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వులనూనె కా 1-౪	150 00	155 00
నయ్యల నూ 1-౪	14 00	21 00
విమకా నెనగలనూనె కా 1-౪	20 00	52 00
చేతిలో కొట్టిన ౧౧	43 00	46 00
చేతి నెనగలనూనె కా 1-౪ 112-0	102 00	104 00

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయకాపు కా 1-౪	74 00	75 00
కూరకాపు ౧౧	88 00	64 00
జిరకాపు (గుంటూరు) కా 1-౪	77 ౪౦	
కొత్తది 100 00	105 00	
దనియాల ౧౧ కా 1-౪ ౪4-౪-0	98 ౪౦	
గుంటూరుపాతకట్టు నీలియాల ముసుగు 1-౪	౪౪,4౪	
కాళవా నీలియాలకట్టు ౧౧	50,5౪	
తెలుము కా 1-౪	౪౪ 00	50 00
అస్కాచక్కర బస్తా 1-౪	28 ౪౦	28 ౪౦
చింతనందు కా 1-౪	28 00	60 00

5. ఇనుము

జట్టాకం కా 1-౪	29 00	88 00
చవర ౧౧	24 00	81 00
నత్తండు ౧౧	24 00	81 00

6. నూలు

నం 20 బెన్సి సింహం యాడి	౪	7 ౪౦
నం 6 ౧౧ కట్టారి	౪	4 12 ౦
నం 34 ౧౧ లాకి	౪	6 ౪౦
నం 20 ౧౧ లెక్కెట్టులు	౪	6 12 ౦
నం 40 కామ్యుర 10 కా	౪	10 10
నం 44 సాండా	౪	౪ ౨౦
నం 4 బెన్సి సునీడు	౪	4 00

7. దూది

బోంబాయి కాదూ 1-౪	౪	865 00
------------------	---	--------

8. లోహములు

నం 100 కులం 1-౪	౪	60 12 ౦
అంగార కులం 1-౪	౪	21 00
చవర 1-౪	౪	18 ౪ 9
ఇత్తడి కా 1-౪	౪	284 00
రాగి కా 1-౪	౪	278 00

రంగులు

అరి పులు స్క్రిట్టలందు అలికరెండు సింహం	20 దిగ్గిలు పిపా 1-౪	౪	60 00
౧౧	నీరం 1 ౪0	౪	1 10
౧౧	14 రకులు	౪	1 11
౧౧	28 రకులు	౪	1 11
౧౧	56 రకులు	౪	1 10
౧౧	1 అంకం	౪	1 10
౧౧	టూ పాపు పార్కెట్ అంకం (బిల్డింగ్)	౪	౪ ౪౦
౧౧	గో ౪ ౪	౪	1 ౦౦
౧౧	౪ ౪ ౪	౪	1 ౦౦

శ్రీ కృష్ణ వివోద నభ

శ్రీ ఆంధ్రా వివాహము, శ్రీ రామానుజుల వైభవము.

1928-వ నం ఫిబ్రవరి 17-వ తేది మొదలు 1-నెల వరకు

(ప్రతిదినమున ప్రదర్శింపబడును.)

మంగళ, శనివారములందు మాత్రము రాత్రి 9 గంటలకు ప్రదర్శనము ప్రారంభమగును మిగిలిన దినములలో సాయంకాలము 5 గంటలకు ప్రదర్శనము ప్రారంభమగును.

చెన్నపురి రాయల్ థియేటరులో

టికెట్లవనరులు:—రూ 2, 1-8-0, 1, 0-8-0, 0-4-0.

మొదటి మూడు తరగతులలో నీటు 1 కి రూ 0-4-0 అధికముగా చెల్లించిన రిజగ్యుచేయబడును.

4534

సి. కన్నయ్య, ప్రొడ్యూసరు

టెలిఫోను నెం 3066.

నెం. 4066

సుబ్రహ్మణ్యం ఆండు కంపెనీ.

ఎలక్ట్రికల్ ఇంజనీర్లు, కంట్రాక్టర్లు,

103, గిడ్డంగివీధి, జి.టి.మద్రాస్.

సాంఘిక సేవాసంఘము

శివరాత్రి-గోవాడ

ప్రాధానరు రంగనాయకులుగారు (ఆకుప్పర్లు)

ఫిబ్రవరి 18 వ తేది 9 గంటలకు గుంటూరు కన్వెన్షన్ హాలులో గోవాడ దేవాలయమునందు సాంఘిక సేవకల వల్లితిమి. కున్వెన్షన్ హాలులో శ్రీ సీతారామ భక్తసంఘ ధర్మ వైద్యకాలమునాటినుండి వల్లితి దేవాలయధర్మకర్తలచే నిర్వహించబడిన పాకలలో బసచేసిరి. బాలభటులకు ప్రత్యేకముగాను వైద్యకాలకు ప్రత్యేకముగాను బసలు ఏర్పరచిరి. గంటూరు నండి 8 బాలభటులువచ్చిరి. ఇంటూరు హిందూ హైస్కూలు నంది 80 బాలభటులువచ్చిరి. బాలభటులందరు బాలభట ధర్మముల కరవర్చిరి. ఈ బాలభటులు అనేకముల అనేకవిధముల సహాయముచేసిరి. దేవాలయము గట్టవద్దనుండి యాత్రీకులకు వత్తిడిలేకుండా సౌకర్యముల కల్పించిరి. ఈ సౌకర్యముల కల్పించుటలో జనవత్తిడి ఎక్కువగాయుండుటచే, జనవత్తిడి సర్దుమండుగా ఒక యాత్రీకుడు ఒక బాలభటు ముఖమున పెద్ద బెట్టుకొట్టెను. ప్రజలకు సౌకర్యములచేయుమా అనేకవిధముల సేవచేయుచున్నప్పటికి ప్రజలు మూర్ఖత్వము వలనకుండుట విచారకాణీయము. బజారులోని కాఫీహోటల్లు, షాదాషాపు లు, మిఠాయిదుకాణములు ప్రతి గంటగంటకు పరీక్షించి, పరి శుభ్రముగానుంచ బాలభటులు బోధించిరి.

తప్పిపోయిన 15 కిల్లలను వారి తల్లితండ్రులకు పంపిరి. బజారులలో పారవేసుకొన్న వైకంచలు, వస్తువులను బాగ్రత పరచి ఎవరివివారి కిచ్చిరి. ఇటు అనేకవిధముల బాలభటులు యాత్రీకులకు సహాయముచేసినప్పటికి ప్రజలు వారాయందు అందరూయుండుటకుగూడ గొంతు పీనుకుట, కొట్టుటాడి క్రూర కృత్యముల చేసిరి. ఓర్పుతో, శాంతముతో బాలభటులవత్తిడి సేవచేసిరి. ఇందు ఇంటూరు బాలభటుల కృషియేగా మద్రాసు నుండివచ్చిన కన్నయ్య, కేవల్యగార లొనర్చిన వసే మిక్కిలి ప్రశంసనీయును.

శ్రీకారదానికేతనము విద్యార్థియగువచ్చిరి. వారలకు ఈ సంఘము తోడ్పడి వంచాలు నమూనచేసి పెట్టినది. ధర్మవైద్య కాలలో ఎల్లరకు ఉచితముగ ఔషధములిచ్చిరి. యాత్రీకులకు తత్కాలికముగా వచ్చిన రోగములన్నిటికి ఔషధములు లుచితముగా నిచ్చిరి. యాత్రీకులకు ఇంకను అనేక సౌకర్యములు చేయవలసియున్నప్పటికి ధనలోపమువలన చేయలేకయున్నందులకు చింతింపబడుచున్నాము.

యాత్రీకులకు పోషకాహారము, పసికల్లలకు పాలు, ప్రజలకు సలిపెంద్రలు సేదపిచ్చుకొనకుట పుష్టిపూజేయుండుట కొందలైన కార్యములు చేయవలసియున్నది. దేవాలయ ధర్మకర్తలు తోడ్పడినచో శరీరప్రయాసతో ఈసంఘము అనేకవిధముల సౌక

ర్యములు చేయనున్నది. దేవాలయములకు కొన్ని కేల యాత్రీకులు వచ్చుచున్నవి. ఉత్సవములందు యాత్రీకుల సౌకర్యము కొంతవరకు వినియోగించినచో ప్రజాసేవ చేయ గల్గుదురు. గోవాడ శివరాత్రికి మూడు రూ 8000 లు వచ్చునని వినికిడికలదు. కాని అచట యాత్రీకుల సౌకర్యము ధర్మకర్తలు చేసినకను లేదు కనిపించలేదు. ఇటులనే కొట్టెప్ప కొండ, మంగళగిరి ఉత్సవాదులందుగూడ ధర్మకర్తలు ఈ సంఘముకు తోడ్పడి సేవచేయుచుండునని నమ్మెదము. తిరిగి వచ్చే పౌష్ణమికి (మార్చి 6 తేది) మంగళగిరిలో గొప్పయ్యత్సవము జరుగును. యాత్రీకులు హెచ్చుగావత్తురు. అప్పుడు దేవాలయ ధర్మకర్తలు గుంటూరు తాలూకాబోర్డు, సంఘమునకు కొంత గ్రాంట్లుచ్చి, యాత్రీకులకు సౌకర్యములు చేయించుచు రిని నమ్మెదము.

ఈ సాంఘిక సేవా సంఘమునకు తోడ్పడిన శరీర ప్రయాసతో అనేకవిధముల సేవచేయుచున్నది కావున ఎల్లరు ఈ సాంఘిక సేవకులకు ప్రాధాన్యము కల్పించి వారిచే సేవచేయించుటగాక.

గోవాడ శివరాత్రికి వచ్చిన బాలభటులందరి కుండుటకుంపాకలుచేయించి, భోజనసదుపాయములు ఉచితముగా చేయించి సంఘమునకు తోడ్పడిన దేవాలయ ధర్మకర్తలందరికి ఇతర గ్రామాదులనుంచివచ్చి సేవచేసిన బాలభటుల సంఘముకరవున కృతజ్ఞతా వందనముల తెల్పుచున్నాను.

మంగళగిరి తిరువాళ్లకు ఈసంఘము సేవచేయుటకు వచ్చును. దేవాలయ ధర్మకర్తలు గ్రామవాసులు ఎల్లరు సాధ్యమగునంత సహాయముచేయ ప్రార్థించుచున్నాను.

డాక్టరు మా|| సంజీవరాయణింగారు మంగళగిరివచ్చి, తిరిగి సదుపాయముల, సంఘముకరవున చేయుదురు. వారి కెల్లరు సహాయము, అన్నివిధముల చేయకొరెదను. ఈ సాంఘిక సేవాసంఘముకరవున గోవాడయందు కృషి సల్పిన డాక్టరు సంజీవరాయణింగారి ద్వారా, సాంఘిక సేవకు లొనర్చిన మహాపకారములగుర్తి తెలుసుకొంటిని. ఒకప్పుడు సాంఘిక సేవ చేసెదమని వాగ్దానమొనర్చిన పెరపాలెపు విద్యార్థులు గంటూరు కన్వెన్షన్లు, హైస్కూలు, కాశీశి, డిగ్రీరాల హైస్కూలు విద్యార్థులు డాక్టరు న కన్నివిధములతోడ్పడకొరెద.

డాక్టరు అన్నారీగారికి కలకత్తా కార్పొరేషను స్వాగతపత్ర ముప్పించును

కలకత్తా, ఫిబ్రవరి 22—కలకత్తా కార్పొరేషనువాని అభిలభారత జాతీయ మహాసభాధ్యక్షుడగు డాక్టరు అన్నారీగారికి స్వాగతపత్ర ముప్పించుట తీర్మానించిరి.

స్వరాజ్యమునకు మూగధర్మకర్తల వాయుకులై వెలుగులందుల పాపి నభివ్రుతించిరి. (ప్రీ ప్రెస్)

కానీ బంగారమునకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీ నిచ్చెదము.

మానవ్య కలంకముల లోలాకులు, దుద్దులు, మోపులు, బంగారు మెడచేయినలు, మొలతాడులు, బంగారు మొదలగునవి తయారుగ నున్నవి. వివరములకు ఈదిగువ విలాసములకు వ్రాయుడు.

పొత్తెట్రు: కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదర్స్.

1149 ది ఆంధ్ర జూయలరీ మ్యానుఫాక్చరింగు కంపెనీ
హెడ్డాఫీసు: బెజవాడ. టెలిఫోన్: 210 ప్రెసాబజారులోడ్డు మద్రాసు.

తైలములను రుద్ది

మీ ఉడుపులను: ఏల పాడుచేస్తు కొనెదరు?

“కు రె యి న్”

జిడ్డులేని నివారిణి. ఇది

తా మ ర ను

అద్భుతముగా తక్షణమే కుదుర్చును.

ఒకసారి ఉపయోగించి మీరునిజమును గ్రహింపుడు. మా అద్భుతబొంబముల క్యాటలాగునకు వ్రాయుడు. ఉత్తరములు ఆంగ్లమునందే వ్రాయవలెను.

N. POWELL & Co.,
BOMBAY 4.

ఏల

నగరోగముచే బాధ నొందుచున్నారు?

మా అత్యద్భుత నివారిణి యగు

“గె న్”

వేలకొలది వ్యాధిగ్రస్తలకు అమోఘమైన గుణమిచ్చినది.

మీ విషయమును గురించి వ్రాసిన మీరేది పుచ్చుకొనవలసినది నలహా నిత్యము. మా అత్యద్భుతబొంబముల జాబితా గల క్యాటలాగునకు వ్రాయుడు. ఆంగ్లభాషయందే ఉత్తరము లన వ్రాయవలెను.

N. POWELL & Co.,
BOMBAY 4.

వీటియొక్క సుగుణములను గుఱించి యిదివర కే అందరికిని

బాగుగా ఎల్లచోట్లయందును తెలిసియున్నది

అట్లు తెలియు ని వా రు ఆ ల స య వ క త డ ణ మ్

మా లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలను

Regd
AdverMark

తెప్పించి, ఒకదాని వాడిన మీరు విక్రీయి ర్పిచించెదరని మా నిశ్చితాభిప్రాయము. (తరిగినను అడుగుచే చూచ వచ్చుచున్న క్రకంపాత్రములే ఇందుకు ప్రబలనిదర్శనము.

ఇది మేలైనకస్తూరి, కంఠముపువ్వు, అపూర్వమైనవీడులు మొదలగునవి చేర్చి, కాస్తూరి క్రమంగా తయారు చేయబడినది. తాంబూలముతో గాని, విడిగా గాని తీయవలసినది. కలుపుకొనినప్పుడు, దగ్దులు, శీతలము, అదిర్గము, ప్లేగు, కడుపుబ్బరము, కడుపుబొప్పి పిల్లులు వడిగెను, క్రక్కం తొడుపు, అగ్నిమాంద్యము, మలబద్ధము లుహీనత మొదలగువాటికి ప్రత్యాయుధమునలె పనిచేయును. స్త్రీలు వసిపిల్లులు ముగళివారు మొదలగువారికి అమృతసహనము. 250-300 మాత్రలు గల బుడి 1 ర ధర రు 0-4-0 పొట్టు 4 రు 0-4-0 జి. పొట్టు 4 రు 6 నహా రు. 1-8-0, 12 ర రు. 2-18-0, 25 ర రు 5-2-0.

భిషగ్గర్త పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, పొత్తెట్రు.
శ్రీ సీతా రాఘవ వైద్య శాల, మైసూరు.

రంగులు వేయుటకు, చలువచేయుటకు, కాలికో అచ్చుపనులుకు, సబ్బువశ్రమకాలలు మొదలగువాటికి కావలసిన పలురకముల రసాయన వస్తువుల గొప్పదిగుమతిదారులు ప్రతినెల నూతనముగా నరకులు తెప్పించబడు చున్నవి. వివరములకు వ్రాయుడు.

4445 త్రిభువన్ దాసు అండ్ బ్రదర్స్
TRIBHOVANDAS KHIMJI & Bros
Princess Street, BOMBAY 2.
ప్రిన్ సెస్ స్ట్రీట్, పొంబాయి 2.

హిందూ దేవాదాయచట్టము

శ్రీశ్రీశ్రీ

హిందూదేవాదాయ చట్టకర్తలు ఏయుద్దేశ్యముతో చట్ట మును నిర్మించిరో కాని కొన్ని విషయములలో చట్టము చాల అసంతృప్తిగను సందిగముగనున్నదని కొంచము విమర్శబుద్ధితో చట్టమును పరిశీలించువారికి దోచకమానదు. రెండువందల యేబది రూప్యములకు పైబడి సంవత్సర ఆదాయముగల దేవాలయము లన్నియు హిందూదేవాదాయబోర్డువారి పరిపాలనక్రిందికి చట్ట ప్రకారము రావలసియున్నవి. రెండువందల యేబదిరూప్యముల కన్న తక్కువవగుంబడిగల దేవాలయముల విషయమై చట్టమునం దేమియు బలవలేదు.

నూతనముగా దేవాదాయచట్టము ప్రకారము జిల్లాదేవ స్థానసంఘమునకు 2-1-28 తేదీకడజిల్లాలో ఎన్నికలు జరిగి ఏడుగురు సభ్యులుగల సంఘమొకటి ఏర్పడినది. ఈసంఘము యే రృదేశముందు ప్రతితాలూకాకును ఒక దేవస్థానసంఘ ముండే డి. ఆసంఘము ఆతాలూకాలలోని దేవాలయముల అన్నిటిపైన ను అధికారము గలిగి అర్చకులను దేవాలయ వాకర్లను ఏర్పరచు మా దేవాలయములకు రావలసిన రాబడిపైకమును సర్కారు వారినుండి పుచ్చుకొని ప్రతిదేవాలయమునకు ఒక ధర్మాధికారిని ఏర్పరచి అధర్మాధికారిమూలమున దేవతావైశ్యములను జరుపుచుండేది.

ఇప్పుడు నూతనముగా జిల్లాదేవాలయ సంఘమొకటి యే ర్పడుటచే యింతకుముందు ప్రతితాలూకాలో నుండిన దేవాలయసంఘములు రద్దుకాబడెనా? అట్లుప్రతితాలూకాలో నుండిన దేవాలయసంఘములు రద్దుకాబడిన యెడల రెండువందల యేబదిరూప్యముల కన్న తక్కువవగుమానముగల దేవాలయముల విచారణ యెవరి స్వాధీనమునం దుండువలయును? ఈమైనర్ దేవాలయములకుకూడ కొన్ని ప్రదేశములలో యిహంభూములు గలవు. కొన్ని దేవాలయములకు ప్రభుత్వము వారినుండి పైకము వచ్చును. మైనర్ దేవాలయ అర్చకులు కొన్నిప్రదేశములలో దేవాలయ భూములను ఆచుకము మునిగు తలకు పెట్టియుండుదు. ఈవిషయములను విచారించి పరిష్కరించువారు ఎవరు? ప్రభుత్వ వారినుండి మైనర్ దేవాలయములకు రావలసిన పైకమును పుచ్చుకొనువారు ఎవరు? మైనర్ దేవాలయములలో పనిచేయు అర్చకులకు యిప్పించువారు ఎవరు?

జమ్మలమకుగు తాలూకాలో రెండువందల యేబది రూప్యములకుపైబడివగుమానముగల దేవాలయములు 26 గలవు. రెండువందల యేబదిరూప్యములకు తక్కువ వగుమానముగల దేవాలయములు 70 గలవు. చట్టముప్రకారము పై 26 దేవాలయము లును యిప్పుడు నూతనముగా యేర్పడిన సంఘమువారి పోషణ క్రిందికివచ్చును. కాని మిగత 70 దేవాలయముల గరియేమి? ఈ విషయములన్నియు చట్టమును ఎన్నిమారులు చదివినను విశేషము కాకయున్నది. కాన యందువిషయమై దేవాదాయ బోర్డువారు కొంచెము శ్రద్ధవహించి విశేషముగా ఒకక్రకటనను గావించు రం ప్రారంభించుచున్నారు.

పెల్లాల రామకృష్ణశాస్త్రి.

మహాఘనత వహించిన నిజాం

సర్కారువారి ఇనుపదారి

(చట్టములప్రకారం ఇంగ్లాండులో స్థాపించబడినది)

భద్రాచలం

శ్రీ రామనవమి ఉత్సవము

శ్రీరామనవమి ఉత్సవమునకు పోదలచిన యాత్రికులు భద్రాచలమునకు 20 మైళ్లుమాత్రం దూరములో ఉన్న, నైజాంరైల్వే కొత్తగూడెం స్టేషనుకు టికెట్లు తీసుకోవలయును.

ఉత్సవకాలములో బెజవాడ కొత్తగూడెంల మధ్య స్పెషల్ బండ్లు అవసరమును బట్టి తరుచుగా నడుపబడును.

చాలినంత మంచి నీటిసదుపాయమున్ను, ఆ హార పదార్థములున్ను కొత్తగూడెంవద్ద యేర్పాటుచేయబడినవి.

4543 Secunderabad, } G. PEDDIE,
20th January 1928, } Traffic Manager,

హారతాళ విచారణ సంఘము

పై సంఘము నిన్న 8 గంటల మహాజనసభాభవనము సమావేశమై శ్రీయుత యస్. పార్థసారథి, కె. పి. విజయరాఘవను గార్లు హాజరును దీశిరి.

శ్రీయుత యస్. పార్థసారథిగారు

జనవరి 30 వ తేదీ నుండి మహామృతం ప్రచార సంఘమునకు వాలంటీరుగానుండిన, ఫిబ్రవరి 2 వ తేదీన మహాజనసభయందు జరిగిన వాలంటీర్ల సభయందు 3 వ తేదీయందు వాలంటీర్ల యేమి చేయవలెనో శ్రీయుత యస్. పత్తయ్యగారు జెప్పిరి. 3 గంటలవరకు నెవరు నిల్వదలక 3 గంటల తరుపరి కొందరు సముద్రపుటాడున జరుగనున్న సభాప్రదేశమునకు శ్రీయి తగుయేర్పాట్లను గావించవలెననియు మరికొందరు మహాజనసభా మందిరమున కేతెంచి అచ్చటనుండి సభకు ఊరేగింపు టుల్నివ్వమనీ బయలుదేరి పోవలయు ననియు జెప్పిరి. నేను చెందవ. తరగతికి చెందినవాడను.

జార్జి టౌన్ లో మీ నాశ్రి విద్యార్థి గృహమునందు నివసించును. వేదవర్ణానున నే నిదురనండి మేల్కొని జాతీయపతాకము నాగృహమున నియమించిన కొంతకాలపునకు లాకాలేజి వద్దకు బోయి విద్యార్థులకు పరీక్షకు హాజరు కావలయునంద పోవుచారిని దౌర్జన్యకాండమున వేదవర్ణమునండి.

ప్రశ్న:— మీ దౌర్జన్యకాండ ఆజ్ఞకు విధిగనుగా మీరు నడచుటలేదా?

జవాబు:— దౌర్జన్యకాండమున విద్యార్థులకు కళాశాలకు బోవలయునంద జేయుట దేశసేవయని మేము తలచితిమి.

నేనును ఇంక 4 గరు లాకాలేజి విద్యార్థులను ఇంకొకరును మొత్తము ఆరుగురును ఇట్లు పాటుపడి అసేమండి విద్యార్థులను ఆవాడు పరీక్షకు బోవలయునంద. మేము ఈ విధముగ ఉదయము 3 గంటలు మొదలు 10 గంటల వరకు నిల్చు జేసితిమి. గుర్రము మీద సవారి చేయుచున్న సార్వభౌమును ఇద్దరు పోలీసులు ఒకరిని అరెస్టుచేసి హాజరు అందుకొనినండి విచ్చుమండిరి. వారిని పెద్దసంపు వెచ్చించియుండిరి. పీఠంపరును లాకాలేజి పోలీసు స్టేషనునకు బోయిరి. అచ్చట డిప్యూటీ కమిషనరుగారు ఈ రామానుజం అయ్యంగారు సంపునుదేరించి "అందరు మార్పును పోలీసు కమిషనరు గారువచ్చి అరెస్టు జేసినవారిని విడుదలజేయును." అని కేసు జేసిరి. ఇంతలో నేను ఇంటికిపోయి మరల 11-30 గంటలకు విచ్చుమండిరి. త్రోవలో హాజరు కంటే మందర పగిలిపోయిన గాజు పెంకులు రాళ్లును గాంచిరి. లాకాలేజివద్దనున్న గుంపెమీ చేయుచున్నదని కుతూహలముతో నవలకబోయి, కాని అసంపు హైకోర్టు జోవుచున్నది. ఒక అండ్ల యును సంపు మీదుగ కాదున నడి పనిని తెలియగానే నవలకబోయి. అప్పటి కాకాక తలచెట్టునకునుండెను. ఇంతలో పోలీసువారు కాల్పులకు మొదలిడిరి. ఒక గుంపు పైకి పేల్చబడెను. అప్పటి కే సంపు మరలమండ ఇంకొకటి ప్రజలపై పేల్చబడెను. ఒకడు మృతినొందెను. సంపునందు నునూరు 5 వేలమందివరకును జనలందురు. హైకోర్టు ఆరణ్యమును నునూరు రెండువందల మంది యందురు. కాల్పులకు పోలీసువారు మొదలిడగానే అచ్చటివారందరను నడలిపోయిరి.

నేను 2-30 గంటలకు మహాజనసభా భవనమున కేతెంచితిని. రాండు తాళాయందు నునూరు రెండువందలమంది వరకు బహిష్కరణతోర పక్ష మునూరు కలరు. వారు ముఖ్యులుగ మహామృతయులు. వారు వాలంటీర్ల జాతీయపతాకమును లాగి కొని కాంగ్రెసు నాయకులను దూషించుచుండిరి. శ్రీయుత టంకటూరు ప్రకాశం గారి కాగును వాడు చేసిరి. అచ్చట నేయున్న పోలీసు వారే విధమైన చర్యయను దీశిరిని నుండలేదు. తుంటలు కరత్రములను గోడనోటినులను లాగి కొని చించి కాళ్లకింద పెట్టి పోకిరి యెవరివద్దకు కర్రలు తేవు. ఊరేగి. పులో కాంగ్రెసు నాయకులు రాండుతాళాను వాటివలకుపరి రలు గుప్పులకు ప్రారంభించిరి. నన్ను స్వయంఽంత కాంగ్రహ నియమించిరి. దౌర్జన్య మెట్టిపట్టునును జూపగూడదని ఆజ్ఞనిచ్చిరి. నేను నావిధిని చక్కగ నెరవేర్చితిని.

శ్రీయుత కె. పి. విజయరాఘవనుగారు

ఎలి ఫెంటుగేటువద్ద అల్లరి జరుగుచున్నదని తెలియగానే నేను నడలిపోయి. అప్పుడు బ్రాముకార్లు పోలీసువారిచే రక్షించబడుచు పోవుచున్నది. నెమ్మదిగ బ్రాడ్స్ వచ్చునకి శ్రీవాసుహోలు తెరచియుండుటచే వానిమీద రాలు దుర్వలదెను. నెటినే ఆది మాయబడెను. రాలుదుర్వలదెను బాండు.

నల్ల గను చొక్కాగాని ఉత్తరీయముగాని శక్త మోకార్లు పైకి గుడ్డ కట్టుకొనియుండిరి. హో అండు కోకు ఈ గుంపువాయి దానిమీద రాలుదుర్వలదెను. లోనుండి పని నేయువారు వెలుపలకు వచ్చిరి. అచ్చటినుండి గుంపు హాజరుకంపెనీకిలోగా లోనుండి జట్లర్లు ఖాళీ గాజునీసాలబుడ్డకు గుంపుమీద విసరి వెటినే గుంపు భవనముమీద రాలుదుర్వలదెను.

నేను గృహమునకుబోయి మరల 11-30 గంటలకు లాకాలేజివద్దకుబోయి. మూడు 500 మంది అచ్చటగలరు. పోలీసు అమీదను పోలీసుస్టేషనుమీదను రాలుదుర్వలదెను. ఇద్దరువచ్చుచుండొడు రాలుదుర్వలదెను హెచ్చరించెను కొంత కాలమువరకు రాళ్లు రవులు మనెను. 12 గంటల మూరకు రిజర్వుపోలీసువారు ఆయుధములతోను హెచ్చరించెనుతోను ఎచ్చి బ్రాడ్స్ బ్రాములైనను తెరుగుండ నిలుచుండిరి. తరువాత గురిచు తూర్పువైపునకు బోయిరి. లాకాలేజివద్ద 60 మంది గుర్రముమీదకున్న సార్వభౌములగు. హైకోర్టువైపునకుబోయి. నేను కందుపరి హైకోర్టువరండావయందు తిరుగుచు డు వారల మీద రాలుదుర్వలదెను. యం సి. యె కు యెదురుగనున్న నవకమార్గమునందు నిలుచుని యుండిరి.

మార్పులిగారు

ఈ సమయమున మార్పులిగారు హైకోర్టుయొక్క పడమటిగేటును సమీపించుచున్న 20 గజల దూరమున 16-వ తీర్జములవయస్సుగల ఒక బాండుకాలు ఆ కాలు చక్రములో ఇచ్చుకొనియుండినను. కాకు యజమానుగి పట్టుకొనవలె యా బాండు కేకలు చేయుచుండెను. మార్పులిగారు కాగవదిగి వేగముగ పారిపోయిరి. నేను లోపలకుబోయి కిల నాయొక్క కాలము బలవంతముగ లాగి వానినికొంత తెలిపిరి. లోనుండి అంగే యెలు వెచ్చి సంపును వెదలిపాండు కేకలుజేసిరి. వారే మున్నదియు సన్నముగ నాకు విలపించలేదు. నేనా కిల వాని ప్రక్కకే 50, 60 మంది ప్రజలతో నుండిన. పోలీసువారు అందరిని తెలిపి పాపాగ్రహించిరిగాని ఆ పదమిటి గేట తమ ప్రజలచే నిండిపోయెను. కిల వానిని అనువక్రి తీసికొనిపోయి నినచని వారందరను కోరిరి. జాతీయపతాకములు గల ఒక కాకు ఎచ్చి బాండు ఆ అండ్ల గొండుయెను. నేను దెలిపిచ్చి చాటర్లు బ్యాంకు అపీసుభవము క్రిందుగ నిలుచుండిన గుర్రముమీద సవారిచే ము సార్వభౌములమీద గుర్రమును పకగెల్చించు వెదలిపాండు వెదలిపాండు కేకలుజేయుచుండెను. సంపులో నంది కొందరు వానిమీద రాలు దుర్వలదెను. ఆయన చేబోలున్న బెత్తముచే గట్టికట్టించుండెను అండుల్ల వద్దకు గుడ్డిగనూ దనురు గాయలు గలిగెను మరయు రిజర్వు పోలీసువారు హైకోర్టువైపునకు వెచ్చి పొరుగు రృథువద్ద దగి బ్రాములైనను కడ్డకుగ నిలుచుండిరి. సంపు వారలపై రాళ్లు దుర్వలదెను. నింక ఇంటికి బోయి జూచుచుండిరి. అప్పుడు నికతువాకిప్పే న శిల్పము వింటిని. శివస్థుకు విల్లరు పట్టుకొన్నందున. ఒక ముగిసి చనిపోయెను. వాకింక నామకు మూడు 50 గజల దూరమునందు కేవలవద్దకు నెటినే రానియ్యకండ పోలీసు వారుచూచు చుండిరి.

రిజర్వుపోలీసువారు కుపాకులతో అట్టుకోవడ గ నిలుచుండుటయేగాని కొంత నెలకొల్పుటకేయెను జేసియు. లోను వారు ఎట్టి కుపాకులచే భయ పెట్టి యుండినను సంపు వెదలి పోయిడి. సంపు గోనుండి కొందరు రాలు దుర్వలదెను కేకలు కూడ జేయుచుండిరి. నేటికి సమావేశము పూర్తి అయెను.

కమలాక్షి

(విచిత్రకథ)

గంధకర్త:— నెల్లూరు వెంకటగిరి మహారాజా కౌజి ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ, రాయసం వెంకటేశిపుడుగారు యం. ఏ., యల్. టి. సాంఘికనవల—ముప్పదేడలకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువునంధ్యలు, పిల్లల యాటపాటలు, వ్రతాచారవ్యవహారములు, గుణశీలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయందు ప్రత్యక్ష మగుచుండును.

ఆంధ్ర గంధమాల, తపాలుపెట్టె నెం. 212 రు, చెన్నపురి

స్టేటుకౌన్సిలు

రైల్వేబడ్డెటుపై చర్చ

డిల్లీ, ఫిబ్రవరి 28:— నేటిదినము ఉదయము 11 గంటలకు స్టేటుకౌన్సిలుసభ సమావేశమయ్యెను. రైల్వేబడ్డెటువిషయమై చర్చసలుప ఈదినము ప్రత్యేకింపబడెను.

రైల్వేబడ్డెటును విమర్శించుచు బర్మాకును భారతదేశ మనకును సరాసరి రైల్వేసర్వీసును ఏర్పాటుచేయుట అవసరమని పి. సి. దేశికాచారిగారు చెప్పిరి.

రాయనలికవాధ నేత బచాదకగారు మూడవతరగతి ప్రయాణీకుల ఇబ్బందులను గురించి మాట్లాడుచు కొన్ని ప్రేషములతో వెయిటింగురూములు తేనందున ఎండకు వానకు అచ్చాదనము లేక మూడవతరగతి ప్రయాణీకులు బాధపడుచున్నారని. రైల్వేబోర్డునం దొక భారతీయుని సభ్యునిగ నియమించుట అవసరమని.

పంజాబునుండి సరిహద్దు రాష్ట్రములకు రైలుమార్గమును ఏర్పరుపవలయుననియు ప్రేషముకు దూరముగనుండి గ్రామములను మోటారుసర్వీసును రైల్వేకంపెనీవారే ఏర్పరుపవలయుననియు సర్ ఉమరుహయతుఖానుగారు నూచించిరి.

సర్ మాన్జి దాదాభాయిగారు మూడవతరగతి ప్రయాణీకుల టిక్కెటుచ్చాట్లు తగ్గినందులకు సంతోషమును ప్రకటించి అన్ని రైల్వేలయందు తగ్గిన బాండునునెరి. పెట్రోలు, నూనెగింజలు పేటిపై రైలుచ్చాట్లు తగ్గవలయుననిరి. మీటరు గేజీ బ్రాడ్ గేజీ రైలులు లేక అన్నియు ఒకటే రైలులుగ నుండిన అన్నివిధముల గ్రేగారు బర్మాకు భారతదేశముతో కలపు రైల్వే నిర్మాణము అవసరమనిరి.

వి. రామదాసు పంతులుగారు ఇట్లుచెప్పిరి. నెలకొలుపు అడ్డెజరిబోర్డువారు నామకార్తముగ నుండిన కొంతమరుకుగ పనిచేయుట అవసరము. దక్షిణ ఇండియా రైల్వే మద్రాసు దక్షిణములూటా రైల్వేలయందు చార్జీలు అధికముగ నున్నవనియు కాటిని తగ్గించువిషయమై ప్రభుత్వమువారు తగు శ్రద్ధ వహింపవలయుననియు కోరుచున్నాను. 50 మైళ్లకన్న ఎక్కువ దూరము ప్రయాణము చేయువారికి మాత్రము చార్జీలు తగ్గింపులవలల లాభియండెను. అనేకలు 50 మైళ్లకు తక్కువదూరమే ప్రయాణము చేయుచుండెదరు. కావున 50 మైళ్లకన్న తక్కువ ప్రయాణములకు కూడ రైల్వే చార్జీలు తగ్గించవలయునని కోరుచున్నాను. రైల్వేలయందు భారతీయోద్యోగులసంఖ్య అధి:ము కావలయునని పంతులుగారు కోరిరి.

సర్ ఆర్థును ఆయంగారు రైల్వేలలో విశ్మయకర ఇబ్బంది గలుగుచున్నాడనెరి.

సర్ జార్జి రెయినీగారు చర్చకు ఈ క్రిందివిధమున ప్రత్యుత్తరమునెరి:— ప్రభుత్వమువారి పరిపాలనమునకు లోబడిన రైల్వేలయందు మూడవతరగతి చార్జీలు తగ్గింపుచేసి. ఇతర రైల్వేలయందు చార్జీలు తగ్గించ బడుటపై ప్రభుత్వము వారు ప్రయత్నించెదరు. ఈపంజాబ్ గుంపు నియమము ప్రభుత్వమువారిచే చేయగలిగిరి. మూడవతరగతి రైల్వేలయందు తగ్గించుటనే రైల్వేకమిషన్ 11/1 కొట్టరాప్యమును తీర్చెను. కనీమగ లాభిముఅధి పైం ఇంకను ఎక్కువసరిచర్చమునకు కలుగజేయ ప్రభుత్వమువారు ముట్టించెను. మీటరుగేజీ బ్రాడ్ గేజీ అని రెండురకముల రైలులు లేక ఒకటేవిధమైనరైలులను ఏర్పరచుననిన ఎన్ని కొట్టరాప్యములు కావలెను. ప్రముఖ ప్రభుత్వము వారు అన్నియిబ్బందులను తొలగించ ఉద్దేశించుచున్నారని మాత్రము చెప్పగలను.

సభ సోమవారమువరకు ఆపునలచేయబడెను. సోమవారమునాడు అంధికాసభ్యుల తీర్మానములపై చర్చజరుగును. (ఆ. వె)

గ్రామపంచాయతులు (ప్రభుత్వ పక్షం)

గ్రామపంచాయతుల వ్యవహారముగూర్చి ప్రభుత్వము నకు ప్రకటించిన రిపోర్టు (1925-27) లో పంచాయతుల భావివ్యవహారముగూర్చి యెట్టి సూచనము గావించబడలేదని "మద్రాసు మెయిన్" పత్రిక 16-2-28 వ తేదీ సంవికలో గావించిన విమర్శనా ప్రభుత్వమువారు గురించియున్నాడు. రిపోర్టులచేసినవెంటనే ప్రజల భోగ్యునిమి త్తము అలస్యము చేయుటకు మందుగా ప్రకటించుట ప్రభుత్వమువారి యాచార మయినాన్నిది. ఆలోచనలో సార్వజనుసంకల్పణలో ప్రభుత్వమువారి విమర్శన ప్రకటించబడును.

రాయల్ కమిషను బహిష్కరణము

హస్తాశ్రయము నిలిపివేయుటకు కారణములు

ఆంధ్ర, తమిళనాడుకుల సమాధానము

చన్నపురి జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘ యజమాన్యమున నిన్నటి సాయంత్రము మహాజనసభామండపమందొక సభ జరుపబడెను. డాక్టరు పి. నరదరాజులు నాయకుగారు సభ కధ్యక్షతవహించిరి. శ్రీ. యశ్వంతి యస్. సత్యమూర్తి, బులు సాంబమూర్తి, ఓ. కందసామిశెట్టి, ఆత్మహరి గోవిందాచార్యులు, కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులు, వహూరి అన్నపూర్ణయ్య, వి. యల్. కామ్రే, డి. కొలంబై, శ్రీమతి యామినీ పూర్వరికమ్మ, మాళిమణిగారి సతీలికమ్మ యున్నగు వారు సభ కకుదించిన ప్రముఖులొకలరు. టిక్కెట్లపై పట్టకము చాచించిరి.

డాక్టరు పి. నరదరాజులు నాయకుగారు

ఆస్థానము డాక్టరు నరదరాజులు నాయకుగారు (పథ మమున మాట్లాడుచు ఉత్తరదేశమునందు హిందూమహమ్మదీయ సంఘము, దక్షిణదేశమునందు బ్రాహ్మణా బ్రాహ్మణా విభేదముల నూత్రగణించి ఈతరుణమున రాయల్ కమిషను నంపి నచో భారతీయులు వారి యుద్ధమును కడలేదనను సభిప్రాయముతో నట్లు యొనర్చియుండిరిగాని రాయల్ కమిషనును దేశమంతయు ప్రతికూలముగ నున్నదని గడవిన రివ లేదీనండి జరిగిన పరిస్థితులనలన స్పష్టమైనవని పట్టిరి. చన్నపురియందు కాంగ్రెసు సభలయందు దుర్లభతేయుటకై పట్టుబట్టిన పక్షమొకటి ఏర్పడియున్నది. అట్టిస్థితిలో గాంధీమహాత్మునకై నకు కాంతి సంరక్షణ మొనరించుట దుస్సాధ్యము. రివ లేదీ జరిగిన అల్లరుల పందర్బాసులో గుంపులుగూడి దౌర్జన్య మొనర్చిన వారు దాదాపు అల్లరుల కాంగ్రెసు ప్రతికూలతగాని కాంగ్రెసువాదము గారు. నామోటాబుడి అపవేయబడెను. అల్లరి మూక నమ్మిదిగ్గిరి. పోలీసువారు చిన్నచిన్న మాటలకు చెడగొట్టియుండినచో నీచులగులు జరిగియుండెడివిగావు. ఈదౌర్జన్యమును పాల్గొనినవారందరూ విదేశస్థులు. రాయల్ కమిషనువారు ప్రభుత్వపక్షమునూ రిభిక్షముగ గలిగి నజ్జలభోద్ధులు, మ్యూనిసిపల్ సంఘములను మాత్రమే పీడించుచున్నార. ఇతర సంస్థలను చూచుట బాగ్రత్తతో నూనివేయుచున్నార. పల్లెటూళ్ల కరిగి రాజకీయములను నేమియో యెరుంగని అజ్ఞానులగు పల్లెటూరి ప్రజలపై సాక్షులను గైకొనుచున్నార. విద్యాధికులను, నిజమగు ప్రజానాయకులకంటె పల్లెటూరి ప్రజలే పీడితాక్షులమొనగడివారు ఒకప్పుడు పంచాయితీలు పాడిపంటలతో సర్వసమృద్ధములై యుండిన గ్రామములు 150 సంల బ్రిటిషు పరిపాలనా సంతకము వివిధకక్షలతో నేటి పీనసిటికి నచ్చినవి.

హస్తాశ్రయము జరుపవలసినదిగ ఆఖిలభారత కాంగ్రెసు తీర్మానమునందు లేదు. బహిష్కరణ ప్రచారకసంఘమువారే దీనిని తీర్మానించిరి. ఇందులకు ప్రతికూలముగ నున్నవారు అల్లరులను గావించుటకు పట్టుబట్టియున్నారు. ఫలితము లేమైనను హస్తాశ్రయము జరుపవలసినయె నా స్వాభిప్రాయము. (హస్తాశ్రయము) కాని బహిష్కరణ ప్రచారకసంఘమువారిలో అత్యధిక సంఖ్యాకు లిందులకు వికారముగ నున్నారు. జనసామాన్యమును జేయులోనుంచుకొన జాలమని పెక్కుమంది సంకేయించుచున్నారు. హస్తాశ్రయము జరుపవలసినయె నా అఖిలభారత కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు దీనినిండి తిరివార్త నంపిరి. ఆంధ్రకాంగ్రెసు, సంఘమువారు హస్తాశ్రయము జరుపవలసినయె నీకగిగముగ తీర్మానించిరి. (హస్తాశ్రయము) కాని పట్టింగు కమిటీవారి సలహా వినిపించిన ఇకసంఘములవారుకు గలపి గావించిన నిర్ణయమును మన మెల్లరము విధేయులమై యుండవలెను. మనమందఱును జైలు కరుగుటకు సంసిద్ధులమై యున్నారము. కాని నిరపరాధులగువారిని గూడ అనుమానము ప్రైప్రభుత్వమువారు నిర్బంధించుట తలపించును. దౌర్జన్యకారుల ప్రయత్నములు విఫలమగును. ఏయొక్కసంఘమునైనగాని పగ బూని అసాధుమును దేశమునందు తుదముట్టింప నెంచుట ఆసంభవమును, వివాద కరమైనది.

నిమ్మజాతులవారు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువలననే తామభివృద్ధిచోని రాగలిగితిమనియు, వారు లేనిచో తమకాశ్రయము నకొనవలసి మర్యాదప్రాయమై కమిషనుతో సహకారము గావింప సంసిద్ధులై యున్నార. విదేశీయులగు యూములు కైస్తవులచే అతిక్రమముగ చూడబడియుండలేదా? నిమ్మజాతి సోదరులు నిద్రోయులు నిరాపరాధులతో నుంచినపక్షమున అందులకు నివారణోపాయము స్వరాజ్యము తప్ప నేరొందుగారు. ఈ చాందసాచారములు స్థూల సోపానములని గావచ్చును.

ఈ బ్రిటిషు ప్రభుత్వము నేడుగానిచో కేవలము మనదేశము నుండి వెడలిపోక తప్పదు. అప్పుడు మన నిమ్మజాతిసోదరులెవరిపై నాధారపడవలసి యుండును. కమిషనుతో సహకార మొనర్చుటనలన నిమ్మజాతి సంఘమువారిలో నెవరికో కొందరకు నామిశేషములు మరొకరికి కార్యనిర్వాహక వర్గ సభ్యత్వము లభింపవచ్చును. కాని అందువలన వారి సంఘమున కెంత మాత్రమును ఉపకారము గలుగజాలదు. జన్మిగుతమువారారు సంవత్సరము లధికారమునందున్నను బ్రాహ్మణేతర ప్రజాభావాల్యమునందు గలిగిన సాంఘికాభివృద్ధి ఏమియునులేదు. నేడు మనము కాసనోల్లంఘనము గావించి నిరత్యాచాము జెందరాదు మన మెల్లప్పుడు ప్రభుత్వము నెదుర్కొనటకు సంసిద్ధులమై యున్నామనియు యవకాశము గలిగినపుడెల్లను మన కేక్రిని ప్రదర్శింప గలమని ప్రభుత్వమువారు తెలిసికొనవలసినయె పట్టిరి.

శ్రీ. సి. యస్. ముత్తరంగముదలియారగారు మాట్లాడుచు నై మనుకమిషనువారు కలువిధములగు కయ్యపు సవలంబించుచున్నారనియు దేశ ప్రతినిధులగు ఆనెల్ల సభ్యులు గావించిన నిర్ణయమును పర్జాన్ నైమనుగారు ఆమోదించుట లేవనియు పట్టిరి. పర్జాన్ నైమనుగారు లాయకు గమక వారి నావ్యవహించుచున్నామని లాయకును వైకాంటు బాన్ హాముగారు పరిగ్రహింపగలిగినది గావున వారి నావ్యవహించుచున్నామని ప్రతికావితేఖరులను జెప్పవచ్చును కాని తాము కమిషనులో సభ్యులగు సుంతసంతకము కమిషను సభ్యుల హోదాలో తప్ప మరొక హోదాయుండవలెనునని వైకాంటు బాన్ హాముగారు బొంబాయిలో చెప్పియుండిరి.

శ్రీ యస్. సత్యమూర్తిగారు

సభ్యులు పలువురుకోరగ సత్యమూర్తిగారు లేచి మాట్లాడుచు స్వలాభ సరాయణులై నివి విధముల జెప్పినవ రివ లేదీ చన్నపురియందు జరిగిన హస్తాశ్రయము కాంతియుతమును, జయప్రదమునైనదని పట్టిరి. స్వరాజ్యమును సాధింప కృతసిక్ష్మయులమై యున్నామనియు, హస్తాశ్రయము మందుకు చిన్నామనియు, బహిష్కరణోద్ద్యమమునకు ప్రతికూలముగ నన్నపక్షము చాల స్వల్పసంఖ్యాకులపక్ష మనియు, స్వరాజ్యపరిపాలనయందు మహమ్మదీయులుగాని, అపద్రావిడి మిత్రులుగాని ఏమాత్రము ఆసక్తికరముల పాలుగారని వారికి తెలియజేప్పవలసియున్నదనియు పట్టిరి. కాంగ్రెసు వారు అపద్రావిడి సంఘమువారిలో ప్రజోధముగావించి వారి అజ్ఞానమును ప్రభుత్వమువారు రహకాశముగ గైకొని వారిని తమ పలలలో వైచిత్ర్యవంతులను జేయవలసిన పట్టిరి.

రివ లేదీ జరిగిన అల్లరులు హిందూ మహమ్మదీయ విభేదములకు చెడగొనమని జెప్పటకు కొందరు ప్రయత్నించిరి. దాదాపు విద్యాధికులగు మహమ్మదీయ ప్రముఖులందరూ ఈ దౌర్జన్యమును ఖండించిరి. ఈ దౌర్జన్యకారులలో అన్ని సంఘముల తుంటులను గలరు. సభలు జరపుటకు తగిన భవనములు లేకుండుటచే నింతవరకు సభలు జరుపబడి యుండలేదు. బహిరంగసభలయందు సభల జరిపిన నిరపరాధులగు ప్రజలకు దౌర్జన్య కార్యములనల ఆపాయము గలుగునను సంకేయించుచే అట్లు గావించలేదు. ఇక ముందునుండి సభలుగా వింపబడును.

రివ లేదీ జరిగిన అల్లరులనుగూర్చి న్యాయవిచారణ సంఘ మేర్పడవలసియున్నది. యూరోపియనులు ఎల్లవారును వారి యెదుట సాక్షులు మొదలగు వచ్చును. ప్రభుత్వము వారు నిజముగ దైర్భ్యము గలవారైన, స్వతంత్రులగు నిష్పక్ష విచారణసంఘమును నియమించి కాంగ్రెసువారు అల్లరులకు బాధ్యులని రుజువు జేయ నిడు. ప్రభుత్వమువారు రొసంగిన యాత్రపు ఆక్రమమును కాసనవిధమున నెనది. ఈయెత్తువు నోటిను ఒపంకదిన వారందరూ సంతోషముతో దీని నల్లంఘించుటయే గౌరవ ప్రదమును ఉత్తమును నగుభాగమని అంగీకరించుచున్నాను. (హస్తాశ్రయము) కాని హస్తాశ్రయము జరుపవలసిన మేము గావించిన నిర్ణయమునకై నేను మీక్షుమహా గౌరవకర్తరేదు. బహిష్కరణ ప్రచారకసంఘములోను వెలులలగునావ కాసనోల్లంఘనమునకు తగిన అనుకూలతావరణము జనించు నని ఆశించుచున్నాను. కాని కారణము లేమైనను అట్టి అనుకూలతావరణము లేదని చెప్పవలసియున్నది. ఆంధ్రకాంగ్రెసు సంఘమిత్రులు వేరొక నిర్ణయమును గావించుకొనినను ఆఖిల భారత కార్యనిర్వాహకవర్గమువారి సలహా వినిన తరువాత మాతో నేక్రినించిరి. (విదప సత్యమూర్తిగారు పట్టింగు కమిటీ వారవలన తిరివార్తను జదివిరి) ప్రతికూలతమువారిచే దౌర్జన్యము జరుగుననియు పోలీసువారు కాంతిసంరక్షణ గావించ నకేత్తులనియు నిశ్చయముగ తెలియును కావున నేడు కాసనము నల్లంఘింపవలెమాత్రమున నిరుత్సాహులు గాబోతుడని హెచ్చరించుచున్నాను.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఘనతైకిమక కెందుటయే వారి దౌర్భాగ్యమునకు మూలకము. పర్జాన్ నైమనుగారు తమ నిష్పక్షితత్వమును తమ లాయరు వైపునకు ఆనెల్ల

నిర్ణయము విమాయములో నొసగిన సమాధానములననే గన్పరచిరి. తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ నొంటులేసిన 63 రు సభ్యులలో ప్రభుత్వసభ్యులు తప్ప మిగిలిన 12 గరు సభ్యులలో వరుగురుమహమ్మదీయులు అను ఇరువురు హిందువులకలరు. మహమ్మదీయులందఱును 14 గరు తీర్మానమున కనుకూలముగ సమ్మతుల నొసంగిరి. దీనిని బట్టి పర్జాన్ సయిమునుగా కెట్టిరిపోవును (నానెదకో తెలిసికొనవచ్చును. రాజకీయవేత్తలు విద్యాధికులను పీడి అజ్ఞానులగు పల్లెటూరి ప్రజలపై పీరు సాక్షులముల గైకొనుచున్నార. దీనినిబట్టియే వారికి న్యాయవిధములుబిడ్డి ప్వలమని మీరు గ్రహించవచ్చును. ఈపల్లెటూరు కమిషను సభ్యులకు గావించబడు విందులలో నెవ్వరునుగాని పాల్గొనరాదని విన్నవించుచున్నాను.

వైకాంటు బాన్ హాముగారికి చన్నపురిలోపాక్షముబొందవలయు తీర్మానించెదరు! వైకాంటు బాన్ హాముగారు ప్రతికాసంపాదకులుగ ఇచ్చటి కరుడెంచుటలేదు. కావున అన్నియు తెలియజాలిన పత్రికావితేఖరులే యందులకు బూనకొనరాదు. విదేశస్థులబహిష్కరణము అందు ముఖ్యముగ బ్రిటిషు ప్రభుత్వబహిష్కరణమును మిరదరు కొనసాగింపవలెను.

కమిషనువారు కాసనసభను పీడించుట కరుడెంచినపుడెల్లను కాసనసభ్యులు సభనుండి వెడలిపోవలెను. కాంగ్రెసు సభ్యుడగు కాసనసభ్యులకు అనెల్ల అధ్యక్షునివార్గము ననుసరింతురని ఆశించుచున్నాను" అని పట్టిరి.

శ్రీయశ్. ఓ. కందసామి శెట్టిగారు ప్రసంగించుచు దేశమునందు కాంగ్రెసును ప్రస్తుతింపవారును, నిరసించవారును కలరు. రెండవ పక్షమువారిని గాంచి మనము నిరుత్సాహము జెందరాదు. అఖిల భారత కాసనసభయందు నైమను కమిషను బహిష్కరణ తీర్మానము ఆమోదింపబడుటవలన దేశ ఆత్మగౌరవము కాపాడబడెను. రి లేదీ జరిగిన అల్లరికి చాలవిచారింపచున్నాను. కాని అట్టి అల్లరికి కాంగ్రెసు నాయకులుగాని వాలంటీరుగాని బాధ్యులుగారని నోక్కి వక్కాణించుచున్నాను. దౌర్జన్యపాత ప్రతిమును బూనియున్న కాంగ్రెసు నాయకులెన్నటికిని అట్టి దుష్స్థితికి బాల్పడకు.

ఆ అల్లరికి బాధ్యులు బహిష్కరణేతర ప్రముఖులే కారణము. అందు మొదట ప్రభుత్వమువారు, రెండవది విరోధానివాసములు, మూడవది నూతనముగ వద్రాన సంకేర్పడిన ప్రజల పార్టీ. జన్మిగుతమునుగ కొంతమంది, పోలీసువారు తుంటులు, ఇంక డబ్బుచే, చంపాదింపగలిగిన పాముకలు ముఖ్యము. ప్రభుత్వమున నైమను కమిషనును బహిష్కరింపవలసినదని మద్రాసు కాసనసభయందు తీర్మానమునచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వమువారనేక మాయోపాయములచే సదరు తీర్మానము నోడించుటకు ప్రయత్నించిరిగాని విఫలమనోభులైరి.

నైమను కమిషను బహిష్కరింపవలసిన వాడించు కాంగ్రెసు నాయకుల నోడను మూయించుటకు ఫలవిధముల ప్రయత్నించిరి. చివరకు 144 సెక్షనువారలమీద ప్రయోగించు నట్లు జేసిరి.

ఇంక తుంటులను బహిష్కరణ సంఘమువారు కావించు సభను ధ్వంసముజేసి తృప్తిజెందిరి. జన్మిగుతమున కొందరు వీరిపోయి తమకు తోచినరీతిని ప్రవర్తించుచుండిరి ఇంక ననేకమంది సనేకవిధముల తమ ఉద్ద్యమములను కొనసాగించుకొనుచుండిరి.

మనము దేశమున చేయవలసిన మహత్కార్యములు చాల యున్నవి గమక ప్రస్తుతము 144 సెక్షను ఉల్లంఘించి జైలుకు బోవుట మంచిదిగాదనిరి.

శ్రీయశ్. యస్. యస్. నరదరాజుగారు తరువరి ఉపన్యసించు ఖద్దరు ధరించి వారి వ్యాపకారమై ప్రచారము చేయువారు మిక్కిలి ధైర్యవంతులనియు, దేశమునందంతయు నీ ఖద్దరు ఉద్ద్యమమును వ్యాపింపజేసి సామాన్యప్రజల సద్దరింపవలెనని జెప్పి ప్రస్తుతము కాసనోల్లంఘనము పలువులకు పరిసితులు తగ్గియుండలేదు కనుక అట్లుజేయరాదనిరి.

బులుసు సాంబమూర్తిగారు

ఉపన్యసించుటకు లేచుటోడనే హస్తాశ్రయముతో సభ ప్రతిగ్రహించెను. శ్రీ సాంబమూర్తిగారి క్రిందితీరునమాట్లాడిరి.

"నామిత్రులు శ్రీ సత్యమూర్తిగారి యుపన్యాసమును మీ కోర్కెతో కాంతముగ నాలకించినందులకు మిమ్ముల సభినందించుచున్నాను.

శ్రీ సత్యమూర్తిగారు:— చన్నపురి హస్తాశ్రయము నాయుపన్యాసముల నెన్నడుగాని ఓర్పుతో వివరపోరు.

శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు:—తమ యుపన్యాసములను చన్నపురి సభ్యులెల్ల పుడును ఓరిమితో నాలకింతురని నామిత్రులు ధైర్య మొనంగినందులకు నేను సంతసించుచున్నాను. సత్యమూర్తిగారు 144 వ సెక్షను క్రింద యొసంగబడిన ఉత్తరవును ఉల్లంఘింపనిచో చన్నపురిలో ఉపన్యాసవేదికపై కెక్కినాంధ్రనీ నామిత్రులు కొందరు జెప్పుచుండిరి. కాని సభ్యు

మూర్తిగాన తన విషయము తా మెరుగుదురు తమ పథకము
దెంచు చప్పుపురి పాదలను గూర్చియు బాగుగ తెలుసుదురు.
చప్పుపురియందు తమ స్థితిని గూర్చియు చప్పుపురి
పాదలను గూర్చియు వారి కేబాగుగ తెలియును
నని నేనామిత్రులతో జెప్పితిని. ఇదిహామలెనే చప్పుపురిపా
దలకుమందు సత్కమూర్తిగానికల్ల గౌరవమును ఆదిరణము
జూపెదరని నమ్ముచున్నను నేడు చిన్నపథమైనను ఇయ్యది
క్రమక్రమముగ అభివృద్ధిచేసి కమిషను ఈపట్టణమున దుండు
నప్పటికి తిలకుపుట్టును నొద్ద గొప్ప బహిరంగ పథ కాంతముగ
బహిష్కరణ ప్రతికూల పక్షమువారచే భంగముకలగక జరు
గునని విశ్వసించెదను. బహిష్కరణ ప్రతికూలపక్ష మెంత బు
య్యతముగ యున్నను, లేకున్నను, ప్రభుత్వమువారిచే నెరిగి
బలపరచబడుచున్నను దేశస్వాతంత్ర్యమును సమరము నడ్డగింప
జాలదని మాత్రము తెలిసికొనవలెను. వారును జాతీయపక్షము
తో గట్టిపనిచేయవలెను. కొలదిదినములలో నీ బహిష్కరణ
ప్రతికూలము సన్నగిలి యదృశ్యమై తత్కమునకు జేరిన
వారందరను బహిష్కరణవాదులతో గలసి ఇట్టి యదృశ్యము
మల విజయము దౌర్జన్యముచే కళంకయుతముగ జేయబడకుం
గునట్లు తోడ్పడెద రని నమ్ముచున్నాను.

త్యాగమునకు సంసిద్ధులు గావలెను

చప్పుపురి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యసంఘమును ప్రకటించి
కాశ్యోతమునకు సంపాదించినది. చప్పుపురి ఇతర పట్టణములను
వెనుదిండునని నేను గట్టిగ నమ్ముచున్నాను. నేడు 144 కేసు
నల్లంపించుటకు సిద్ధముగ లేకపోయినను కేసునను వారెల్లు
కాశ్యోతంపునమును గావించునట్లు నిర్బంధింపబడెదరని నమ్ము
చున్నాను. (హర్షధ్వనులు) ప్రాణములను సమాత్ర్యజే చువలయు
మహాత్ముల త్యాగ మొనర్చుట తప్పనిసరియగు జరిగితిని లీ
స్వాతంత్ర్య పోరాటముం దేర్చడగలవు. చప్పుపురి కాంగ్రెసు
నిర్ణయించిన స్వాతంత్ర్యత్యాగమును ఉత్సాహమున త్యాగముచే
మాత్రమే లభ్యమగును. రాండులేటిని సమావేశముగొరన పత్రి
కమూర్తిగాని యభిప్రాయముతోనే కేకగించుట లేదు. చప్పు
పురి కాంగ్రెసులో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానము మోడింప
బడిన పిమ్మట రాండులేటిని సమావేశమున గోరు లేమాత్రము
ను సమంజసముగాదు. భారతీయులకు తమ దేశమును సంపూ
ర్ణ స్వాతంత్ర్య ముండవలయును. (హర్షధ్వనులు) ఆయాశకు
మీదేరువరకును భారతీయుల తన్ని సాంతంత్ర్యసంగ్రామముల
కయినను వెనుదిండుదు.

కాశ్యోతంపునమున కెల్లపుడు సంసిద్ధులమే

చప్పుపురి నాయకులు 144 కేసు నల్లంపించు వలెనని
కామిత్య లనేకులు ఉత్సాహమును గన్పరచుచున్నను బహిష్కర
ణ ప్రచారక సంఘముందుగాని వెజుపల పట్టణముందుగాని
అందులకు లెగిన వాతావరణము జనించియుండలేదని బహిష్కర
ణ ప్రచారక సంఘాధ్యక్షులగు సత్కమూర్తిగాన నుడిచియుం
డిరి. ఆయభిప్రాయముతో మీదను నేనును ఆంగీకరింపక భి
న్నాభిప్రాయములయే యుండవచ్చును.

వాతావరణ మేదియగు నున్నను ఇట్టి పరిస్థితి యుండునె
చినపుడు మాత్రము కాశ్యోతంపునమునకు తీర్మానించి దేశకా
రవమును గాపాడ వలయుననియే నాయభిప్రాయము. ఏ సంఘ
మునందయినను సామాన్యముగ ఆల్పసంఖ్యాకులే పోరాడుటకు
సంసిద్ధముగ నుండువారు. కాని బహిష్కరణ ప్రచారక సంఘ
మువారు నిర్ణయాధికారమును తమయందుంచుకొనక అఖిల
భారత కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక వర్గమువారి కొసంగిరి.
కార్యనిర్వాహక వర్గము వారిచేతులలోనికి జెల్లినపిమ్మట బహి
ష్కరణ సంఘమువారి రీతియమై స్వతంత్రముగ నేపనిని జే
యజాలరు. నుకొనుటకు, కట్టుబాటునకు లోబడవలసినవారము
గావున కార్య నిర్వాహక వర్గమువారి నిర్ణయమును మనము
శిష్టావహింపవలెను.

ఇట్టివలె ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘము బెజవాడ
యందు సమావేశమై కాశ్యోతంపునమునకు తీర్మానించి దేశకా
ర తీర్మానించినది. ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘకార్యనిర్వా
హకవర్గమును ఏకగ్రీవముగ అటులే తీర్మానించెను. తమిళనాడు
రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము నిమ్మలపల్లిబుద్ధితో తత్పన్నాభి
ప్రాయమునకై వెలివిచ్చిరి. (నిమ్మలపల్లియుగ నా యని కేకలు
నవుల) జేసెను. నిమ్మలపల్లిబుద్ధితోడనే భిన్నాభిప్రాయము
వెల్లడుటవలన ఇతరులను గలసి కాంగ్రెసుకార్య నిర్వాహకవ
ర్గమువారి నిర్ణయమునకై తంతి నిచ్చిరి. వారు కాశ్యోతంపున
మహావ్యక్తిమని జవాహర్సంగిరి.

26 వ లేదీ హర్షధ్వనును గురించి చప్పుపురియందుహర్షా
శ మాదినమున దానియంతట నదే జరుగగలదు. (హర్షధ్వనులు)
చప్పుపురియందు న్యాయవాదులు విద్యార్థులు వర్తకులు ప్రభు
త్వోద్యోగులందరను ఆదినమున తమవిధుల నూనెదరు. (నవ్వు)
పాశ్చాత్యుల అంగడునుగూడను నాడు మూసీకేయబడును మిల్లు
లు ఫ్యాక్టరీలు సర్వమును మూయుబడగలవు. హర్షధ్వను జయ
ప్రదముగ జరిగితిరను. కాని 31 వ లేదీ జరిగినహర్షధ్వను ప్రజ
లు కొల్పి చేసినది. లేపు జరుగబోవు హర్షధ్వను దానియంతట
నదియే జరగనన్నది. ఇదియే భేదము (నవ్వు)

కాంగ్రెసువారికి దౌర్జన్యమునకును సంబంధములేదు

హర్షధ్వనును బోధింపకుండ కాశ్యోతంపునమునకే యు
టకు పీఠులేదు. రహస్యవర్తన లెవ్వరో అందులనుజరింప జేయు
చున్నారను కారణమున హర్షధ్వనును నిలిపివేసితిమని చెప్పు
చున్నారు. ఈ దేశముందు విదేశీరాజ్యాంగమున్నంత కాల
మును కాశ్యోతముగ నిల్చే రహస్యవర్తన యుండితీరదు. కాంతి
యుతమును కాశ్యోతంపునమునకు ప్రతికూలముగ నెల్లపుడు నీ
దౌర్జన్యకారకలను ప్రోత్సహించుచునే యుండును. అంత
మాత్రముచే నున పనిని విరమించితిమేని కాశ్యోతంపునమునకు
గాని ప్రజాద్యమమునకుగాని ఈదేశముం దెన్నటికిని అవకాశ
మే యుండజాలదు. మనము దౌర్జన్యమును ప్రబోధించునంత వర
కును కాశ్యోతంపునము జేయువారి రహస్యవర్తనల విషయము
ను మనమునుం దుండుకొనకుండునని యాశించుచున్నాను. కాం
గ్రెసువారు జేరిన యొక్క వ్యక్తియైనను ఈ దౌర్జన్యము నందు
పాల్గొనకుండినచో ప్రభుత్వమువారి మరణయంత్రము లెన్ని
వచ్చినను బహిష్కరణప్రతికూలరు తలలు బ్రలు గొట్టుచిచ్చిన
ను మన యాద్యమము జయించితిమను. నేడు భారతీయ మహా
సభ కార్యనిర్వాహక వర్గమువారి కొసంగిన నిర్ణయము ననుస
రించి హర్షధ్వను నిలిపివేయబడినది-అని పల్కిరి.

ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులుగారు

పిమ్మట తెనుగున సుపర్యవించు సయమును కమిషను
బహిష్కరణము విషయమై కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు భారత
దేశముం దభిప్రాయ భేదము యుండునని తా మెన్నడును తలంచి
యుండలేదని పల్కిరి. సయమును కమిషన్ బహిష్కరింప
బడుననియే నేనాశించియుంటిని. కాని నాయాశయును విఫల
మొడి. మదరాసు పట్టణమునకు రాష్ట్రమునకును కాశ్యోతం
పునమునకు మహాదవకాశము గలిగెనని నే నతితూహ్యుడనై
యుంటినిగాని భగవద్భక్త వేదవిధముగ జరిగినది. ఇందుల కె
రిగిగాని నిందింప బరలెదు. కాని ఈ 144 కేసు నల్లంప
గబడిన ఉత్తరపును ఉల్లంఘింపని కారణముచేత మదరాసు
రాష్ట్రము పూర్వము బ్రిటిషు ప్రభుత్వమును భారతదేశమును
స్థాపించుటకెల్లు తోడ్పడెనే నేదా ప్రభుత్వమును కాశ్యోతముగ
నిలవల్సియుండును తోడ్పడుచున్నదని తలంచుటకుమాత్రము నిగ్గ
గుచున్నది ఈయంత్రనే వంగదేశమునందు ప్రవేశ పెట్టబడిన
చో వంగసోదరులు వేరవిధముగ సమాధాన మొసంగి మొండిక
వారు.

హర్షధ్వనును నిలిపియుండ దగదు

దౌర్జన్యము జరుగునను కారణముచేత మనవారు కాశ
యోతంపునమును మానివేసివారు. కాంగ్రెసువారికి దౌర్జన్యము
తో ప్రత్యక్షముగ గాని, పరోక్షముగ గాని ఎట్టి సంబంధము
లేదని చెప్పుచున్నార గక మాదివలేదీ జరిగిన హర్షధ్వను అల్ల
రులందు కాంగ్రెసువారి కెట్టికోక్యమునులేదని నమ్ముచున్నా
ము. అట్లు కాంగ్రెసువారు దౌర్జన్యకారకలు గానిపక్షమున
ఇతర లొనర్చు దౌర్జన్యమునకు జంకి మనయుద్దమమునండి విర
మించుకొనుట యుక్తముగాదు. కాశ్యోతంపునందు కాంగ్రెసు
పక్షమువారు సభాకార్యక్రమమును నిలిపివేయుట కుపహాసిం
చెదరని తెలియుచున్నది. అట్లు అగ్గరన్ మెంటు ఉపహాసన
గావించినవారి నందరపై దౌర్జన్యము ప్రయోగించబడునని యుం
డిగికులు భయపెట్టినచో ఆప్రయత్నమును విరమింతురా?
హర్షధ్వను జరుగదినమున పోలీసువారు ప్రజలను కాపాడి
యుండలేదని తెల్పుచున్నారు. విదేశ ప్రభుత్వ మెన్నటికిని
మన ధనప్రాణముల గాపాడబోరు. నిజముగ దౌర్జన్యకారకు
లుండినపక్షమున వారికి మనప్రాణము లర్పించుటకై సంసిద్ధుల
మై యుండవలెను. ఆత్మాగ్రాహణమేలెను. 31 వ లేదీ జరిగిన
హర్షధ్వనును దౌర్జన్యకారకలు తలలు పగులగొట్టుచిచ్చినను
ఎదుటనిలచి ఆత్మార్పణము గావించియుండిన 26 వ లేదీ హర్ష
ధ్వను ఆత్మంతరియ ప్రదముగ కాంతియుతముగ జరిగితిరును.
ఆదినమున గాంధీమహాత్ము డీతావుననుండినను ఆయల్లరుల నగా
వి నేకుజాలియుండెదవారుగారిని అధ్యక్షులు పెరిచిచ్చిరి. అల్ల
రుల సహజపాలకపోషియునుగాని మహాత్ము డాసయమును
ఇచటనుండుట తలపించెనేని బ్రిటిషుఅధికారుల కుపాకులకు
తనకీరమును బలియొసంగుట కెల్లు సంసిద్ధపడునో అట్లే యుం
డిగుల కర్రలకుగాని, కుపాకులకుగాని ముందునిలచి ఆత్మాగ్రా
హించి యుండెడివాడు. మన యశక్తతలననే నిశ్చయముగ
నెమును కమిషనువారికి సరియగు సమాధానము చెప్పజాలక
పోయివారము. చప్పుపురియందు కమిషను అనుగిడు నప్పటికి
కాశ్యోతంపునమును బహిష్కరణ ప్రచారక సంఘమువారు
పరితాపితులు తదితర నాయకు లెల్లరును కార్యగ్రహముం
దుండినచో నెంత దివ్యముగ నుండెడిది? ఐనను విధివిధానము
కలకాతీయన గలదు. ఇందు ఆంధ్రరాష్ట్రసంఘమువారి శక్తిగాని
తిమిషంపును వారి దౌర్బల్యము నేమియులేదు. ప్రభుత్వము
వారు ముందియవకాశమును గల్పించిరి. మన మపజయము నంది
తిమి. ప్రభుత్వమువారికి విమన ఇట్టి యవివేకముగు ఉత్తరపు
నొసంగరు. మరల నీటి ఉత్తరనొసంగిన మనసోదరులు కాశ
యోతంపునమును గావించి తీరదురు అని పల్కిరి.

హర్షధ్వను జరుపరాదు

ఆంధ్రతమిళ కాంగ్రెసు సంఘము

సమిష్టితీర్మానము
మదరాసు, ఫిబ్రవరి 28:—తమిళ కాంగ్రెసు కాం
గ్రెసు కార్యనిర్వాహకవర్గములవారు 26వ లేదీ నేడు చూడకేనా
యి యాదిరవ తీర్మానములను ఆమోదించిరి. 31 వ లేదీ ముఖ్య
రంగ మదల్యారు. అధ్యక్షతనహించిరి.

(1) మదరాసునకు నైపునకమిషను వచ్చునాడు 144
కేసు ను పొడినవా రందరు ప్రజలను గూడ కాంతియుతముగ
విచ్చిక్షముగ హర్షధ్వనుజరిపి కరపత్రములను ప్రకటించి యు పు
చ్చుకొనియు సదరు ఉత్తరపు నల్లంఘించవలెనని 21-2-28
లేదీన ఆంధ్ర కాంగ్రెసు వల్లింగు కమిటీ వారు గావించి
న తీర్మానమును, (2) హర్షధ్వను జరుప
కుండ నైపునకమిషను బహిష్కరణప్రచారము జేయవలెనని
తమిళనాడు కాంగ్రెసు వల్లింగు కమిటీవారు 22-2-28 వ లే
దీన గావించిన తీర్మానమును, (3) ఉభయసంఘములవారు
పట్టుదలతో నున్నయను ఏకగ్రీవము నిర్ణయము కానేరదుగాన
ఆ. భా. కాం వల్లింగుకమిటీవారు వెంటనే యేవోరికి నిర్ణ
యించి నూచిలవలెననిగోరుచు రాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘ కా
ర్యదర్శి ఆ. భా. కాం వల్లింగు కమిటీవారి కంపిన తల్లి
వార్తను, (4) పై తెలిపినవర్తనలు, ఇదివరకు జరిపిన
హర్షధ్వను సరిపోవుననియు కాంగ్రెసుసంఘమువారు నైపును
కమిషను నిశ్చయము బహిరంగసభలను మాత్రము జరుపుచుం
డవలెనని సలహాజేయుచు ఆ. భా. కాంగ్రెసు వల్లింగుకమిటీ
వారు గావించిన తీర్మానమును, యివన్నియు జూచి విచారిం
చిన పిమ్మట;

తమిళనాడు, ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక
వర్గములవారు ఇట్లుతీర్మానించిరి. హర్షధ్వనుజేయవలెనని 2-2-28
లేదీన నైపును బహిష్కరణ ప్రచార సంఘమువారు గావించి
న తీర్మానమును లద్దుజేసి నైపును కమిషనువారు మదరాసు
వచ్చుననియును హర్షధ్వను జరుపరాదు. నైపును కమిషను బహి
ష్కరించుటకు అన్నివిధముల వెంటనే ప్రచారము సాగించుట
కు బహిష్కరణ సంఘమువారి కధికార మొసంగబడెను.

రాష్ట్ర ప్రజలందరును స్వదేశీవ్రతాచరింపవలెననియు
విదేశీవస్తువులను బహిష్కరించవలెననియు ఈ సమిష్టి సంఘ
మువారు తీర్మానించుచున్నారు.

సోవియటు ఆన్త్రసన్యాస
విధానము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతరి)

జనీవా, ఫిబ్రవరి 28:—సోవియటు ఆన్త్రసన్యాస
విధానమున 6 కి. అనుబంధములన్నవి. ఇందు నాయగు సంవత్స
రములలో సంపూర్ణముగ ఆన్త్రసన్యాసము జరుగు ఏర్పాటు
లను చెలిపిరి. పిదప కాపులకు కష్టమునై నెరులు స్థానిక
పోలీసు మున్నగు ఇతరదళము లుండవచ్చును. తుపాకులను
తెచ్చుకొనవచ్చునట. కాని యుద్ధమున కుపయోగింపరాదట.
వర్తకపుమార్గములను గాపాడుటకు సముద్రమును గాపాడు
కాని సైన్యముండవచ్చుననిరి. ఈ మార్గములను 16 వ్రోదేశము
లకు విభజించెదరు. వాటిని ఆయాప్రభుత్వములవారు కాపాడె
దరు. వాకే సముద్రముల మ్యాండ్లు అధికారులగు నుండురు.
1927 లో విటివిన్సెపుగారు చెలిపినటులు వెనుకముందు జూ
డక నిర్మాగములముగ ఆన్త్రసన్యాసమును గావించవలెననిరి.

సభ్యులలో నొకరు శ్రీ అన్నామలె పిళ్ళైగారిని ప్రసం
గించుట కనుమతించవలసినదిగ శ్రీ యస్. యస్. నుబ్రమ్మ
ణ్యాయుగారు అధ్యక్షుని గోరిరి. కాని కాలాతీత మైనదను
కారణమున అధ్యక్షులందు కనుమతించరయిరి. నుబ్రమ్మణ్యాయు
గారు పలమారులు అధ్యక్షులను గోరిరి. కాని అధ్యక్షులందు
లకు సమ్మతించని కారణముచే సభనుండి వెదలిపోయిరి. వారి
నకనసించి మరికొందరు యువకులును సభనుండి వెదలి
పోయిరి.

అధ్యక్షులు సభను ముగించుచు మనలో మనకెన్ని భేద
ము యుండినను విదేశీప్రభుత్వము నెమర్చునుకప్పుడు మనలో
సంపూర్ణముగ వికమిత్యముండు టూవ్యక్తిమనియు, సత్కమూర్తి
గారు ప్రతి సభ్యుండును స్వయముగ కాశ్యోతంపునమును
కనుకూలముగ నే నోటుజేయు చుండురనియు, ఆంధ్ర తమిళ
రాష్ట్ర సంఘములవారు అఖిలభారత కాంగ్రెసు కార్యనిర్వా
హకవర్గమువారి యంత్రపు ననుసరించి యొక నిర్ణయమును
కరుదెంచినపు డా నిర్ణయము నందరును ఆంగీకరింపవలయు
ననియు పల్కిరి. పిదప సభ ముగింపబడెను.

భవిష్యత్తును గురించిన రీత్రక్షలకు జరుగు చ్చాయ
టను ఈ 1-0-0 తమ జాతమును తేనినో ప్రశ్న వ్రా
కాలము తమ, ఎయిన్సును పంపవలెను వివరములక వ్రాయుదు
ప్రొఫెసరు ఎన్. ఎస్. శాస్త్రి, గురుజోషీ,
మోలయము, గోపాలపురం, తూర్పుగోదావరిజిల్లా

భారతశాసనసభ

నిమ్మ జాత్యుద్ధరణము

జయకరుగారి తీర్మానము ఆమోదించబడుట

భారతశాసనసభ సెషియము ఉదయము 11 గంటలకు గా|| వి. జె. పటిలగారి అధ్యక్షతన సమావేశమయ్యెను. స్వరాజ్యశక్తియు వారెవరు సభకు రాలేదు.

ప్రశ్నోత్తరములు

సర్ విక్టరు సానునగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సర్ జార్జి రెయినీగారిట్లు చెప్పిరి:—ఇటీవల విదేశములనుండి దిగుమతియగు నూలుబట్టలపంఖ్య అధికమైనదని ప్రభుత్వమువారు గుర్తించియున్నారు. కాని ప్రస్తుతము ప్రతిక్రియపుష్పకొనలు అనవసరమని ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయము. ఈసమస్యవిషయమై ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధవహించియు యున్నారు.

నానాజాతినమితి రాయబారము

నానాజాతినమితికి భారతదేశమునుండి పంపు రాయబారమునకు ప్రభుత్వమువారు సభ్యులను నియమించిరా అని యన్. యం. హజిగారు ప్రశ్నించు ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచున్నారని గ్రాహంగారు చెప్పిరి.

హజిగారు:—రాయబారమునకు భారతీయుని నాయకనిగ నియమించవలయునను యభిప్రాయం కోరికను ప్రభుత్వమువారు పాటించెదరా?

గ్రాహంగారు:—ఈవిషయమై కడచిన ప్లేటుకొన్నింటి సభలో గా.లామెంబరు ఒక ప్రకటన గావించియుండిరి. భారతదేశ దేవతలనుబట్టి కా. సామ్రాజ్యప్రభుత్వపు విదేశాంగవిధానము విషయమైకూడ అనభవముగలవారిని భారతదేశపు రాయబారమునకు నాయకునిగ నియమించుట అచారమైయున్నది. ఇంతవరకు ఈ ఏర్పాటే తృప్తికరముగనున్నది. ఈఏర్పాటును మార్చవలయునని ప్రభుత్వమువారు యద్దేశించుటలేదు.

హజిగారు:—దొమినియన్లనుండి పంపబడు రాయబారములకు దొమినియన్లవారే నాయకులగ నియమింపబడుచున్నారా?

గ్రాహంగారు:—అవును.

హజిగారు:—భారత కాసనసభ్యులలో ఒక్కరకూడ నాయకత్వము వహించ అర్హులగలేరా?

గ్రాహంగారు:—దొమినియన్లవిషయము వేరే. భారతదేశము విషయములేదు.

గోదగారు:—నానాజాతి సమితి పంద్యమున భారతదేశమునకును దొమినియన్లకును ఎట్టి భేదములేదని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించియుండిరికా?

గ్రాహంగారు:—నానాజాతి సమితియందు భారతదేశమునకు సభ్యత్వమున్నది. ఇతర సభ్యులతోపాటు సమానముగ గౌరవమున్నది.

హజిగారు:—అట్లయిన భారతీయులను తక్కువగా చూచుట ఎందులకు. ప్రత్యుత్తరము లేదు.

ఫిల్లియందలి మహమ్మదీయ మసీదులను

రిపేరుచేయుట

ఫిల్లియందును ఫిల్లిముట్టు ప్రక్కలయున్న మహమ్మదీయ మసీదులను ఇతర ప్రాంతభవనములను రిపేరు చేయుటకు కొంత మొత్తమును బడ్జెటునందు చేర్చవలయునని యామీనఖాను గారు పంపించిరి. ఈ తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు ఆక్షేపించిరి. కొంత చర్చ జరిగినపిమ్మట తీర్మానము అధిక సంఖ్యాకులచే నిరాకరింపబడెను.

నిమ్మ జాత్యుద్ధరణము

జయకరుగారి తీర్మానము

పిమ్మట జయకరుగారు ఈక్రింది తీర్మాన ముపపాదించిరి:—నిమ్మ జాతులయందు విద్యను వ్యాపింపజేయుటకై ప్రత్యేకపు ఏర్పాటులకు గావించవలయునని స్థానిక ప్రభుత్వములకు కేంద్రప్రభుత్వమువారు ఉత్తరవుల నివ్వవలయునని యా, అన్ని ఉద్యోగములందును నిమ్మ జాతులవారిని చేర్చుకొనవలయుననియు సభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

తీర్మాన ముపపాదించుచు జయకరుగారిట్లు చెప్పిరి:—నిమ్మ జాతుల విషయమై ప్రభుత్వమువారు బూటకపు ప్రేమ

చూపుచున్నారే గాని నిజముగ వారి అభివృద్ధి విషయమై పాటుపడుటలేదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారే ఈ విషయమై పనిచేయ వూనుకొని తమపరిపాలనమునకు లోబడిన ప్రదేశములందు మంచి అభివృద్ధినిచూపి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు మార్గదర్శకులు కావలెనని కోరుచున్నాను. పంజాబు కాసన సభలో ఒకసభ్యునికి ప్రస్తుత మిచ్చుచు పోసీకు ఉద్యోగములు నిమ్మ జాతులవారి కివ్వబడుట లేదని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. ప్రభుత్వమువారు ఇట్టి నిరాదరణము విడిచివేసి నిజముగ నిమ్మ జాత్యుద్ధరణమునకు పూనుకొనవలెనని కోరుచున్నాను.

ప్రభుత్వసభ్యుని సమాధానము

ప్రభుత్వ సభ్యుడు బాబ్ పాయిగారు ఈక్రింది విధమున ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి:—తీర్మానమునందు నూచింపబడిన సిద్ధాంతమును ఆక్షేపించుటకు వీలులేదు. నిమ్మ జాతుల వారందరు వెనక చిక్కియున్నారనియు ఇతర జాతులవారు మంచి సీతీయందున్నారనియు చెప్పుటకు వీలులేదు. సంపత్కరాష్ట్రము లలో బ్రాహ్మణులు కొందరు నిమ్మ జాతులవారికన్నను సీతీయందున్నాను. విద్యాశాఖ ప్రజామిత్రశాఖ యగుటచే రాష్ట్రీయ విషయములందు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు జోక్యము పుచ్చుకొనటకు వీలులేదు. కాని ఇండియా ప్రభుత్వమువారి పరిపాలనమునకు లోబడిన ప్రదేశములందు ఏమిచేయుట నదోసభ్యులకు తెలిపెదను. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి పరిపాలనమునకు లోబడిన ప్రదేశములందునిమ్మ జాతులవారికి సంఖ్య 160000 ఈ ప్రదేశములందు విద్యను వ్యాపింపజేయుటకై ప్రతి సంవత్సరము 80 లక్షలు ప్రత్యేకింపబడుచున్నవి. అంతేకాక ఒకపర్యాయము 5 లక్షలు మరియొకపర్యాయము 10 లక్షలు నానోకరింగుగ్రాంటును ప్రభుత్వమువారు మంజూరిచేయుచున్నారు. ఈముత్యములతో ఎక్కువభాగము ప్రాథమిక విద్యావ్యాప్తికై వ్యయపరచబడుచున్నది. 1917 వ సంవత్సరమున భారతదేశమున 19500 వందల నిమ్మ జాతివిద్యార్థులు ఉండిరి. 1927 సంవత్సరమున వీరిసంఖ్య 667000 అయినది. (కరతాళధ్వజం) ఏదేరాష్ట్రమున ఎంతమంది నిమ్మ జాతివిద్యార్థులు విద్య సభ్యునియచున్నారో ఈదిగువ తెలుపబడినది.

మద్రాసు	209000
బొంబాయి	55000
బెంగాలు	250000
సంయుక్తరాష్ట్రము	75000
పంజాబు	19000
మధ్యపరగణాలు	84000

బర్మాలోను ఆసాములోను నిమ్మ జాతులే లేరు. ఇతర జాతులవారియందు కన్న నిమ్మ జాతులవారియందు విద్య అధికముగ వ్యాపించుచున్నది. వారికై ప్రత్యేకపాఠశాలలు విద్యార్థివేతనములు ఇవ్వబడుచున్నవి. కొన్ని రాష్ట్రములందు నిమ్మ జాతుల విద్యార్థుల అధికముగల పాఠశాలలకు ఎక్కువగ్రాంటు ఇవ్వబడుచున్నది. ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారు తమరాష్ట్రతలను గుర్తించియు పనిచేయుచున్నారు. ఈవిషయమై జరిగిన చర్చ రాష్ట్రీయప్రభుత్వములవారికి తెలిపెదను.

లాలా లజపతిరాయిగారి సవరణ

నిమ్మ జాత్యుద్ధరణమునకై కోటిరూప్యములు ప్రత్యేకింపవలయుననియు, అన్ని బావులను పీఠులను ఉపయోగించుటకు అప్పొక్కులకు అధికారముండవలయుననియు లాలా లజపతిరాయిగారు రొకసవరణ ముపపాదించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—ప్రభుత్వమువారి ప్రత్యుత్తరము సంతృప్తికరముగ లేదని చెప్పక తప్పదు. నిమ్మ జాతులపై రెముకు గాఢముగ అభిమానముగలదని ప్రభుత్వమువారు చెప్పుచున్నారు ఈ అభిమానము క్రియారూపము చూపుటలేదు. నిమ్మ జాతులలో విద్యార్థుల సంఖ్య ఈపది సంవత్సరములలో ఎక్కువయై యుండవచ్చును. కాని నిమ్మ జాతులవారిలో మొత్తముమీద నూటిలో ఒకరు కూడ విద్యసభ్యునియటలేదని చెప్పవలెను. హిందువులు అనేకులు నిమ్మ జాత్యుద్ధరణమునకై గొప్పగా సహాయముపరుచుచున్నారు. మనమిత్రుడగు బిర్లగారి శ్రేష్ఠసోదరుడు నెలకు 20 వేలరూప్యములు నిమ్మ జాతుల అభివృద్ధికై వ్యయమొనర్చుచున్నాడు. (కరతాళధ్వజం) నిమ్మ జాతులు అభివృద్ధి చెందుచున్నారనియు అందులకు ప్రభుత్వమువారు గర్వపడవచ్చురలేదు. దేశము వెనుక చిక్కియున్నదనియు ఎక్కువసంస్కరణములు పొంద అర్హతలేదనియు చెప్పుటకు ప్రభుత్వమువారు యుక్తజేతుతో నిమ్మ జాతులవారిసంఖ్య అధికముగనున్నట్లు ప్రకటించుచున్నారు. నిమ్మ జాత్యుద్ధరణమునకు ప్రభుత్వమువారు కోటిరూప్యములు

ప్రత్యేకింపవలయుననియు వారికి సమానగౌరవముగలండవలయుననియు కోరుచున్నాను.

అర్థగ్రాహంగారు తీర్మానముపై మాట్లాడుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—నిమ్మ జాతులవారికి అధారముగ గైకొని రాజకీయ లాభముపొందవలయునని కొందరు ద్వేషించుచున్నారు. కాని వారి విషయమై నిజముగ పాటుపడువారులేరు. అప్పొక్కుత అంత మొందుటకు పూర్వము భారతదేశమునకు స్వరాజ్యములభించిన అరియొక దురదృష్టముని భావించవలయునని గాఢంగారు చెప్పి నమాటలను మీరు మఱవకూడదు. ప్రపంచమునందెప్పుటను అప్పొక్కులు లేరు. కావున అప్పొక్కుతను అంతమొందింపవూనుకొనట ప్రజాశాసనము ప్రధమధర్మము. విద్యావంతులు అప్పొక్కులకు తాము వారితో ఆహారము భుజించు వారితో నేమి పాముగ మెలకుచు కొంతకాలము జరిపిన ఈ సమస్య నులభముగ పరిష్కరించును. కాని ఈ పరి త్వరితముగ కొనసాగవలదు. బ్రిటిషువారు భారతీయులు కలసి పట్టుదలతో పనిచేసిన కొంతకాలమునకు నిజమునుకొంచవచ్చును. ఆ సమస్య పరిష్కారమైన స్వరాజ్యసమస్యకూడ పరిష్కరింపబడును.

నిమ్మ జాతులకు వ్యవసాయ విద్య కరపవలయునని ఆరెక్టాండరుగారు నూచించిరి. 6 కోట్లమంది ప్రజలకు ఒకకోటి రూప్యములు ప్రత్యేకింపబట్టవలయునని జోషిగారుచెప్పిరి. నిమ్మ జాతులను సోదరులవలె ఆదరింప వూర్చుచారపరాయణులగు హిందువులు సిద్ధముగనున్నారనియు, వారిలోకి లసి భుజించుటకుకూడ ఆక్షేపణలేదనియు భామూచదాను భార్యగారు చెప్పిరి. భామూచదానుగారు తీర్మానమును బలపరచి ప్రభుత్వమువారి నిరాదరణను ఖండించిరి.

ఓంకెత్ మాశ్వగారు తీర్మానమును బలపరచుచు 1918 సంవత్సరమువరకు ప్రభుత్వమువారిపిషయమై నిరాదరణచూపుచుండిరి నియు సంస్కరణముల అనంతరము విద్యా శాఖామంత్రిల పరమైన రచ్చబడిన పిమ్మటనే నిమ్మ జాతులు అభివృద్ధి చెందుచున్నారనియు 10 సంవత్సరములపాటు భారతీయులకు అధిక విషయములందు సంపూర్ణాధికార మొసగబడిన నిమ్మ జాతులవారు భారతదేశమునందుండరనియు చెప్పిరి.

జయకరుగారు చర్చకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు ప్రభుత్వమువారు కోటిరూప్యముల వ్యయమునకు అంగీకరించవలయునని.

బాబ్ పాయిగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు రాష్ట్రపు ప్రజామిత్ర శాఖల ఖర్చులకు కేంద్రప్రభుత్వమువారు ధన మొసకటకు వీలులేదనియు ఈ చర్చనంతను రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు పంప ప్రభుత్వమువారు సంసిద్ధులైయు చెప్పిరి.

కోటిరూప్యములు ప్రత్యేకింపవలయునను లజపతిరాయిగారి సవరణ అధిక సంఖ్యాకులచే నిరాకరింపబడెను. నిమ్మ జాతులయందు విద్యను వ్యాపింపజేయ ప్రత్యేకపు టేర్పాటులను చేయవలయుననియు నిమ్మ జాతులవారికి అన్ని ఉద్యోగములు ఇవ్వవలయునను జయకరుగారి తీర్మానము అధిక సంఖ్యాకులచే ఆమోదించబడెను. అంతటితో సభ రేపటికినమునకు లేదను ఆశ్రయ చేయబడెను.

రైల్వేబోర్డు గ్రాంటు

ఇతరపక్షముల సభ్యులు తోడ్పడిన రైల్వేబోర్డు గ్రాంటును నిరాకరింప వలయునని స్వరాజ్యశక్తియువారు యద్దేశించుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

సహకార బోధనాతరగతులు

ఈ నెల 27, 28, 29 తేదీలను తాడేపల్లిగూడెములో అనసూయ హాల్లందు తాడేపల్లిగూడెంలోకో-ఆపరేటివు యూనియనువారి యాజమాన్యమున తాడేపల్లిగూడెం, తణుకు, కొవ్వూరు, లోకల్ కో-ఆపరేటివు యూనియనులలో ని సహకారసంఘముల పంచాయతీదార్లకు ఉచిత సహకార బోధనా తరగతులు మహారాజశ్రీ సామవేదం సత్యనారాయణమూర్తిగారి యధ్యక్షతకైంద ప్రారంభింపబడి జరుపబడును.

అచంట సుబ్బారావు, కార్యదర్శి.

పాంచూరునందలి మహాదేవ గ్రంథాలయ ప్రభువు వార్షిక తీర్పునము 18-2-28 తేదీన మ|| రా|| బు||రా|| కేవ.సిరి రావు పంతులు గారి అధ్యక్షతకైంద జయప్రసముగా జరుపబడినది—

గుంటూరు:

పైమను కమిషను

ఆంధ్ర దేశమునకు చెల్ల గుంటూరుకే పైమను కమిషనును పూర్తిగా బహిష్కరించు భాగ్యమున్నది. కమిషను కార్యక్రమమునందు గుంటూరు నేకారణముచే చేర్చినను, అఖిలపక్షసమావేశ తీర్మానము ననుసరించి, గుంటూరు తగినప్రతిష్టతరమిచ్చెను. అంతకుపూర్వము ప్రబలిన అత్యధికములు దేశభక్తియందు లీనమయ్యెను. హఠాత్తము శాంతముగను జయప్రదముగను ముగిసెను. అసహ యోధ్యనునమయమునందు గుంటూరు ఆంధ్రదేశ మునకంతకును మణియై యొప్పెను. జాతీయభావ తరంగములు మరల పొంగిపొరలుచున్న నేటిసమ యమున, గుంటూరు తనధర్మమును ప్రశంసార్హ ముగ నిర్వర్తించెను. ఇకముందుగూడ స్వరాజ్య సంపాదనపక్షియందు గుంటూరు మండలము అగ్రస్థానము నహించి తనకీర్తిని నిలువబెట్టుకొను గాక యని కోరెదము. గుంటూరు మ్యునిసిపలు సంఘమువారు ఇంతకుముందే పైమనుకమిషనుకు స్వాగతమొసగ నిరాకరించి, వారు పట్టణమునకు రోజులలో మ్యునిసిపలు ప్రతిష్ఠాపనలను మూసి వేయ నిశ్చయించిరి. కానుహైస్కూలు పరిపాలక సంఘముగూడ పాశశాల నీదినములలోమూసివేయ నిశ్చయించి ఆత్మగౌరవమును దేశ గౌరవమును గూడ కాపాడెను.

గుంటూరు తాలూకాబోర్డువారు బహిష్కారమునకు తోడ్పడిరి. జిల్లాబోర్డువారు మాత్రము ప్రజాభిప్రాయమును తృప్తిచేరించెదరను భయము ప్రబలెనుగాని, తుదకది తొలగిపోయెను. జిల్లాబోర్డు నధ జరుగుటకు నియమితసంఖ్య రాకబోయెను. నధ అంతట నిలిచిపోయెను. అధికారులు స్థానిక సంస్థలకు కమాకారముకై ప్రోద్బలపరచుటకు తేసిన ప్రయత్నములు విఫలమయ్యెను. అన్నిదుకాణములను మూసివైచి, వాక్కులు దేశనిశ్చయమును బలపరచిరి. పైమను కమిషను రాగనే, నల్లజెండాలును, "తిరిగి పొం" డను భాగ్యములును వారి నెదుర్కొనెను. హఠాత్తము నిత జయప్రదముగ జరిగిన గుంటూరు పురము ఆంధ్రులయభినందనములకే గాక, భారతీయులెల్లర అభినందనములకు పాత్రమయ్యె ననుటకు సందియము లేదు. హైందవవాణిజ్యసంఘముపేరుతో అధ్యక్షుడు పైమను గారిని సందర్శించిరిగాని, వీరిని తాము పంపలేదని వాణిజ్య సంఘమువారు తెలియజేసి, స్వీయ గౌరవమును కాపాడుకొనిరి. కమిషనువారు బెజవాడ చేరగనే,

మ్యునిసిపలుసంఘమువారును తాలూకాబోర్డువారును గామిదిన అవిశ్వాసతీర్మానములు పైమనుగారి కందజేయబడెను. తిరిగిపొండును కేకలతో కమిషను వారిని బెజవాడయు తెనాలియు బహిష్కరించెను.

ఆంధ్రమండలమునందు గుంటూరు పురమే గాక, అన్ని ప్రదేశములును ఇట్టి నిశ్చయభావమునే గలిగియున్న వని, మూడవ ఫిబ్రవరినాడు జరిగిన సభల తీర్మానములు జెల్లము కావించెను. ఈసమ యమున గుంటూరులో బ్రాహ్మబ్రాహ్మణేతరభేదములు వెల్లడియగు నని తలచినవారికి, తీరినియాశా భంగము కలిగియుండును. పైమనుగారు తాము కండ్లారచూచిన నికర్యములను సయితము తృప్తి కరింప నెంచుచో వారికి జెప్పదగిన దేమియు లేదు. పైమను కమిషను సభ్యులపై ఆంధ్రులకుగాని, యితరులకుగాని వ్యక్తులగ ద్వేష మేమియులేదు. హిందూదేశపు కోర్కెలకు విరుద్ధముగ నేర్పడిన విచారణసంఘమునకు తా మెంతమాత్రము తోడ్పడజాల మనియే, భారతీయులు స్పష్టముగ ప్రకటించుచున్నారు. పైమనుగారు ఇంగ్లండుకును బ్రిటీషు పార్లమెంటు సభకును మేలు జేయ నెంచుచో, హైందవాభిప్రాయము పూర్తిగా న్యతిరేకముగ నున్నదని తెలుపుట లాభకరము. అతియగాని, వారి నికను పొరబెట్టి లేనిపోని ఆశలను పురి కొల్పుట పాడిగాదు. చెన్నపురిలో ప్రజలను వాగ్దాన మొనర్చుటచే, ప్రజాభిప్రాయము సువ్యక్తమగుట కవకాశము లేదు గాన, తమకు చెన్నపురి స్వాగత మొసగె నని పైమను కమిషనువారు చెప్పుకొందుకేమో తెలియదు. చెన్నపురి మూడవ ఫిబ్రవరినాడు తన యసమ్మతిని బలముగ దెలిపెను. చెన్నపురి నావరించిన ప్రత్యేక పరిస్థితులవలన క్వాగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు పైమను రాకసందర్భమున రెండవ మారు హఠాత్తము వలదని నిర్ణయించినమాత్రాన, ప్రజలకు కమిషనుపై ప్రేమ గలదని తలంచుటకన్నను పొరబాటు నేరండుదు. 144 శ్లోకము ప్రయోగము ఉపన్యాసములు వేయింజికన్నను పైమనుకమిషనుబహిష్కారావశ్యకత నెక్కుడుగ చాచెను. ప్రజలు బహిష్కారమున కనుకూలరను సమ్మతము నిషేధపు టుత్తరువు కాభారమయ్యెను. కమిషనుకు తోడ్పడ నెంచువారికి, నిషేధపు టుత్తరువు సంపూర్ణావకాశము నొసగుచున్నను, అంతమాత్రముచే ప్రజాభిప్రాయ మెటు లున్నదో ప్రపంచము తెలిసికొనలేకపోదు. పైమను కమిషనుకు స్వాగత మొసగుటకు జరిపెడి విందులకు వేడుకలకు న్యాయవాదులు పోవలదని టుగుటూరు ప్రకాశం పంతులు గారు చేసిన విన్నపము చాల ముఖ్యమయినది. ప్రభుత్వసభ్యు లెటుల మెలిగినను, ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యములకు కలుగుచున్న భంగపాటు సయినను గ్రహించి, న్యాయవాదులు మున్నగువారు కమిషను బహిష్కారమునకు తోడ్పడుట ధర్మము. న్యాయము, ధర్మము ప్రజలపక్షముననున్నవి. అందుచే ప్రజలు తమ నిశ్చయమును విడనాడకుండురేని, వారి కోర్కెలు అచిరకాలములో సఫలము గాంచక మానవు.

నిమ్మ జాతులు :
ఇండియా ప్రభుత్వము

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు లజపతిరాయిగారి సవరణ నంగీకరించియున్నచో, నిమ్మజాతులపట్ల నిజమగుప్రేమచు జూపించెడివారు. కాని, దీనిని ప్రతిఘటించుటచే, ప్రభుత్వపు నడుపులకును చేతలకును చాల వ్యత్యాసము గలదని తేలినది. జయకరుగారి తీర్మానము నిమ్మజాతులకు ప్రత్యేకసౌకర్యముల నొసగి, ప్రభుత్వోద్యోగములన్నిటిలో వారికి ప్రవేశ మొసగవలయు నని సూచించుచున్నది. లజపతిరాయిగారి సవరణ సృష్టప్రతిపాదన గామించుచు, నిమ్మజాతులవిద్యాభివృద్ధికి కోటిరూపాయల నొసగి బహిరంగపు రోడ్లను బాటలను నిమ్మజాతు లుపయోగించుకొనుటకు వీలగునటుల జేయవలెనని కోరుచున్నది. నిమ్మజాతుల యభివృద్ధికై ప్రభుత్వమువారితవరకు సలిపినకృషి యత్యల్పము. బిల్దాగారి సోదరుడు నెలకు పది మొదలు ఇరువదివేల వరకు నిమ్మజాతులకొరకు వెచ్చించుచున్నాడని, లజపతిరాయిగారు నుడివీరి. ఇట్టి వ్యక్తుల సయినను ప్రభుత్వమువారు అనుకరించుట యవసరము. యూరపియను సభ్యు లగు ఆర్థరుమూరుగారు ప్రభుత్వమువా రేమియును జేయజాల రనియు, సంఘమే చేయవలయు ననియు జెప్పిరి. వీరికి ఎట్టి సానుభూతి గలదో దీనినిబట్టి గ్రహింపవచ్చును. శాసనసభలో అధికారులును యూరపియనులును వెనుదగ్గియుండ హిందూనాయకు లీ విషయమున ముందుకువచ్చుట గమనింపదగి యున్నది. నిమ్మజాతులవిద్యకై వెచ్చించుటకు డబ్బులేదని ప్రభుత్వము చెప్పుచో, కోశాధికారము ప్రజాప్రతినిధుల కీయవలసినదని, మాళవ్యాగారు నుడివీరి. నిమ్మజాతుల విద్యకు, మంత్రులు వచ్చినవిమ్మటనే కొంతవరకయినను ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. ప్రజాప్రతినిధులకు కోశాధికారము లభించుచో, సర్వరాభివృద్ధి గలుగు ననుటకు సందియములేదు. ఇకనయినను, నిమ్మజాతులకు అధికారులు ప్రత్యేకసంరక్షకులను నుడువులు నిరాధారములని గ్రహించుట యవసరము.

రైల్వేలు : మూడవతరగతి ప్రయాణికులు
ప్రేటుకొన్నిసభలో ముచ్చటించుచు, మూడవ క్లాసు రైల్వేను తగ్గించుటవలన ప్రయాణికులలో సధిక సంఖ్యాకులకు లాభ ముండదని, రిసీగారు ఒప్పుకొనిరి. ఈ తగ్గుదల మూడు ప్రేటు రైల్వేలకు మాత్రమే వర్తించును. అది యయినను ఏబదిమైళ్లకు పైగ ప్రయాణము సలుపువారికే లాభించును. కాని సామాన్యముగ మూడవ తరగతిలో ప్రయాణము జేయువారు ఇరువదియైదుమైళ్లు దాటిపోరని, లెక్కలు దెలుపుచున్నవి. రైల్వేలకు లాభమధికముగ చేకూరుచున్నను, ప్రయాణికులకు లాభము గలుగకున్నది. రైల్వే రైట్లకన్నను ముఖ్యమయినది మూడవ తరగతిబుడ్లలో ప్రయాణికులకు చాలి సంతోషం లేకుండుట. మామూలు సమయము లందుగూడ ఒకరిపై నొకరు నిలువవలసి వచ్చుచున్నది. కూర్చుండుటకు స్థలము చాలుటలేదు. మొదటి రెండవ తరగతి ప్రయాణికులు హాయిగ నిదురించుచుండ, మూడవతరగతి ప్రయాణికులు కూ

రృండుటకయినను చాలినన్ని పెట్టెలను ఏర్పరుపక బోవుట ధైర్యపరిపాలనపు దుర్లభతన నిదర్శనము. మూడవతరగతి ప్రయాణికుల కష్టముల సంగీకరించుచు తామేమియు చేయజాలనందులకు రీసీగారు విచారమును మాత్రము దెలిపిరి. ధైర్యతో భారతీయులకు త్వరితముగ నుద్యోగముల నిచ్చుటకు సాధ్యపడదనిరి. మొత్తము మీద ధైర్యపరిపాలనము ఏమాత్రము సంతృప్తికరముగ లేదనుట నిశ్చయము.

హిందూదేశము : నానారాష్ట్రసంఘము

నానారాష్ట్రసంఘమున అధినివేశ రాజ్యములకు ప్రాతినిధ్యము వహించుటకు అక్కడి ప్రజాప్రతినిధులు వెడలుచుండ, హిందూదేశమున కట్టి భాగ్యము కలుగలేదేమని హాసీగారు వ్యభిచారిలు సభలో ప్రశ్నించిరి. ఇండియా వేరు, అధినివేశ రాజ్యములు వేరని, ప్రభుత్వముపక్షమున గ్రహం గారు జవాబిచ్చుట చోద్యము. నానారాష్ట్రసంఘమునకు సంబంధించినంతవరకు ఇండియాకును అధినివేశరాజ్యములకును భేదము లేదని, గ్రహంగారంగీకరించిరి. అట్టితరి భేదమేల యుండవలయునని యడుగగ, గ్రహంగారు ప్రత్యుత్తర మొసగక పోయిరి. కాని ప్రత్యుత్తరము తెలిసినదే. నానారాష్ట్రసంఘమున హిందూదేశమునకు స్థానమున్నను, అది పరాధీనదేశముగనే ఎంచబడుచున్నది. నానారాష్ట్రసంఘపుఖర్చులను భరించుటలో మాత్రము హిందూదేశము అగ్రస్థానము వహించుచున్నది. హైందవప్రజాభిప్రాయము నానారాష్ట్రసంఘమున వెలువడుటకుమాత్రము అనకాశము లభించుట లేదు. హైందవపరాధీనత నానారాష్ట్రసంఘమున గూడ వ్యక్తమగుచునేయున్నది.

నానారాష్ట్రసంఘము : తగవులపరిష్కారము

నాల్గు సంవత్సరములలో ఆయుధవినిర్జనము పూర్తిగావలయునని రుష్యాగోరియుండెను. రుష్యాపంపినవిధానములో రిజి అంశములు గలవట. నానారాష్ట్రసంఘమునందలి ఇతరసభ్యులు వీనినంగీకరింపరని, యిదివరకే యూహించితిమి. నేటివార్తలప్రకారము నానారాష్ట్రసంఘసభ్యులు వారు తగవుల పరిష్కారమును పంచాయతీద్వారా గామింప నిరాకరించిరి తెలియుచున్నది. బ్రిటిషు ప్రతినిధి యగు కుమెండను ప్రభువుగారు తమయభిప్రాయము నిదివరకే వెల్లబెట్టిరి. వీరిద్వట్టికి లోకరోష ఒడంబడికయే పరమావధి. కొన్నిజాతులు కలసి తమలో తాము ఒడంబడికల జేసికొనవలయును గాని పంచాయతీయేర్పాటు పనికిరాదని వీరితలంపు. ఛోబన్దేను గారి యుద్దేశ్య మిదియే. సెసిల్ ప్రభువుగారు రాజీనామానిచ్చుట కిట్టియభిప్రాయప్రకటనమే కారణమయ్యెను. బ్రిటిషువారు మధ్యస్థనిర్ణయపు ఏర్పాటును అంగీకరింపనపుడు స్వల్పజాతు లేమి చేయగలవు? ఇట్టిస్థితిలో ప్రపంచశాంతిని కాపాడుట దుర్లభము.

ఇంగ్లండులో విచారణ

సైమనుకమిషనువారు ఇంగ్లండులో ముఖ్యముగ విచారణ సలుపవలయునని జోసెఫ్ బాప్టిస్టాగారు "ఇండియను డెయిలీ మెయిలు" పత్రికకు వ్రాసినలేఖలో సత్య మొతేని గలదు. బ్రిటిషువారు ఎట్టి సంస్కరణముల నీయ సంసిద్ధులుగ నున్నారో

కమిషనువారు రిపోర్టుజేయుచో హిందూదేశము తనయభిప్రాయము దెలుప వీలుగను. హిందూదేశమున పరీక్షజరుపుట కవసరముగనుపించదు. ఇంగ్లండు హిందూదేశమునకు బాధ్యతనొసగుట కిష్టపడకుండుటచేతనే తెల్లకమిషనును నియమించెనను నభిప్రాయము ప్రబలియున్నది. ఇట్టి స్థితిలో బ్రిటిషువారి యభిప్రాయమును విచారించి వెల్లడిజేయుట యవసరము గాదా? ఇంగ్లండు ఎంతవరకు బోవునో తెలియకుండ, హిందూదేశము తన యభిప్రాయమును దెలుపుటకు వీలుపడదు.

స్కూలుకళాత్మకత : చిత్రకళలు

చెన్నపురి స్కూలు ఆఫ్ ఆర్ట్సులో చిత్రకళలను నేర్పుట మానివైచిరి. ఇంగ్లండులోవలె ప్రత్యేకపు పాఠశాల నిమగ్నరకు నేర్పరుపవలయునని పునర్నిర్మాణసంఘమువారు సూచించియుండిరి. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు ఈయభిప్రాయమును ఆమోదించిరి. జబ్బు సమకూరినపుడు చిత్రకళలకు ప్రత్యేక పాఠశాల నేర్పరుపవలయునని వీ రభిప్రాయపడుచున్నారు. ఈలోపల స్కూలుకళాత్మకతలోనే చిత్రకళలను నేర్పుటకు ఏర్పాటు జేయ నిశ్చయించిరి. స్కూలుకళాత్మకతకు సూచించుట డెంటును నియమించి, వీరికి 600 మొదలు వేయి రూపాయలవరకు జీతము నేర్పాటు జేసెదరట. ఇట్టి పడవికి చిత్రకళలలో నారితేరిన భారతీయుని నియమించుట, యవసరము.

నాభామహారాజుగారి త్యాగము

హార్ని మెనుగా రిచ్చిన తంతివార్తకు జవాబు పంపుచు, తాము ఖయిదీగ నున్నను, బాధానుభవమునందే సంతృప్తి గాంచుచున్నామని, నాభామహారాజుగారు కొడయకెనాలునుండి తెలిపిరి. తాము ధైర్యము నేమాత్రము కోల్పోవలేదని, వీరు సూచించితి. త్యాగధనులుగాని ఇట్టి వాక్యములను వెల్లబెచ్చజాలరు. ఐశ్వర్యము సనుభవించుచున్నను, రాజ్యమును కోల్పోయి నిర్బంధము సనుభవించుచున్నను, ఒక్క విధముగనే సంతృప్తి జూపజాలిన నాభామహారాజుగారి కీర్తి శాశ్వతముగ నిలిచియుండు ననుటకు సందియము లేదు.

బాధ్యత

బర్మాశాసనసభలో, జె. కె. మున్సిగారు సంస్కరణములవలన బర్మాదేశ మెటుల వెనుకకు బోవుచున్నదో సూచించిరి. యూరపియను సభ్యులు తమ బాధ్యతను నిర్వహించుట లేదని సూచించిరి. తమకు రుచింపని చర్చలలో తాము పాల్గొనుట లేదని, యూరపియను సభ్యులతరఫవ రౌటును గా రంగీకరింపవలసివచ్చెను. ప్రభుత్వపు ఆర్థిక సభ్యులు స్పీక్రుగాను, రిజర్వును శాఖవారు ఇండియా మంత్రిగారికి బాధ్యతవహించెదరుగాని, శాసనసభకు గాదని ఖండితముగ జెప్పిరి. ఇట్టినుమపుల వలన, సంస్కరణములు ప్రజల కెట్టిమేలు నేయుట లేదని స్పష్టమగుటలేదా?

లేబరు పక్షము : కమిషను

సైమను కమిషనును తా మెందుకు బలపరిచిరో, లేబరుపక్షప్రముఖులగు క్లిన్సుగారు దెలిపిరి. భారతీయుల స్వేచ్ఛను మెప్పించించుటకే నని, వీరు

దెలుపుట విచిత్రము. భారతీయాభిప్రాయమును ఏ హాకితమైనను పాటించిరా? లేబరుపక్షము ప్రతిపాదించిన స్వయంనిర్ణయముచకు కమిషను నియామకమునకురు ఎట్టిసంబంధము గలదో క్లిన్సుగారు చెప్పగలరా? భారతీయులకోర్కెలను వారికి తృప్తినిచ్చునని నఫలపరుచుట బ్రిటిషువారి ధర్మమని క్లిన్సుగారు చెప్పుచున్నారు. అట్టి సాధనము కమిషనేనట. భారతీయులను తృప్తిపరచుట కిదియే మార్గము గాబోలు!

గద్వాల సంస్థానము

గద్వాల సంస్థానమును, రాణి గారికి వప్పించుట కంగీకరించి, నైజాముగారు న్యాయమును కాపాడిరి. గద్వాలయందే గాక, బ్రిటిషు ప్రాంతములలో గూడ గద్వాల సంస్థానమును రాణిగారికే ప్రసాదించవలయు నను గట్టికోర్కె హిందువులలో ప్రబలియుండెను. పలుతావుల ప్రజలు సభల గామించి తీర్మానించి యుండిరి. విస్తృతముల సంపియుండిరి. హిందూసంఘాభిప్రాయమును గౌరవించి, హిందూసంస్థానమును కాపాడినందుకు, నైజాముగారు అభినందనయును.

పండితులు-వేదనములు

ప్రభుత్వపాఠశాలలలో ఇతర ఉపాధ్యాయులతోపాటు పండితులకుగూడ సమానవేతనముల నీయవలయునను తీర్మానము రాజ్ పు మదరాసు శాసనసభలో చర్చకు వచ్చును. శాసనసభవారు దీని నంగీకరించి, పండితులగౌరవమును కాపాడుట యవసరము.

డాక్టరు పరంజీపాయిగారు

సైమన్ కమిషనునుందులో పాల్గొనలేదు

(చీమనర్విసు)

లండన్, ఫిబ్రవరి 22:—డాక్టరు పరంజీపాయిగారు సైమన్ కమిషనులో పాల్గొనలేదు. సైమన్ కమిషనుకు ఇచ్చుచిందని తెలిసి పాల్గొనలేదు. నిజమేమనగా, సైమన్ కమిషనులో భృత్యుల విందని తెలియక ఈస్టిండియా ఆసోషియేషనువారు అంగీకరణము సంగీకరించిరి. విషయ తిరుగు అర్థమును గ్రహించిరి. సాధ్యమైనంతవరకునే తెలిసి అందుండి వెడలిపోయిరి. విబరణపక్షమునా తీర్మానము నకుసరించి రాయలు కమిషను ఇంగ్లీషును బహుజనదేశపుమగూడ పోలేదు.

ఆంధ్ర రాజు, జర్మనీ సన్మానము

(చీమనర్విసు)

వెర్లిన్, ఫిబ్రవరి 22:—ప్రాచీన సామ్రాజ్య వైభవముతో జర్మనీ అనుమల్లారాజుగారిని సన్మానించెను. ప్రెసిడెంటు హిందీబిల్లు, మంత్రివర్గముగూడ, వెర్లిన్ గుర్తేషనుకు బోయి ఆమనుమల్లారాజుగారిని ఆహ్వానించిరి. ఆయిదుగుర్తపు బండ్లను ప్రత్యేకముగ రాజుగారికి నియమించిరి. ఆయన వెంటరి మంది అనుమరులవ్వారు. అక్కడున్న ఆంధ్రరాయు మ గ్యాడగ సంప్రదించెను. పూర్వము ఆంధ్ర నిసానుగో జర్మనముంత్రిగ నుండిన కోజెనుగారు జర్మనీభాషయందు ఈ ప్రభుత్వమునకు అర్థముజెప్పెను. రాజుగారి గౌరవార్థము ఆర్థికదళము, ఆశ్వాసానులైన పోలీసుదళములను నియమించిరి. వాటిని పరీక్షించిరి. పురపీఠము ఆంధ్రకావ్యములతో అలంకరించిరి.

చీనా పరిస్థితులు

(చీమనర్విసు)

హ్యంగ్ లంగ్, ఫిబ్రవరి 22:—చీనాదేశము పండుగారి రషియాపటాలమును దాటుతేక చీన్చివేసిరి. హ్యంగ్ లంగ్ సముద్రమును ఒకలక్షనుండి 40,000 కు తగ్గించిరి.

సాంఘిక సేవకు సాధనములు

ఆర్. వెంకటసుబ్బయ్యగారి యువన్యాసము

యావత్సేవ సేవకుల యావత్సత్వత

మదరాసు, ఫిబ్రవరి 24:—సాంఘిక సేవకు సాధనముగా సాగించుటకు ఆన విషయమునుండి భారత సేవా పోషక కార్యదర్శియగు ఆర్. వెంకటసుబ్బయ్యగారు నిన్న సాయంత్రము వై. ఎం. సి. ఎ. భవనమునందు ప్రసంగించుచు, ఆర్యసమాజము వారును ఇతర సేవాసంఘములవారును ఒకటయి నేను ప్రకటించి, ఇట్టి సేవాసంఘములు జనుప్రభుత్వ పరిశ్రమలలో ననియమములతోను కీర్తిమునలతోను ఆయా కార్యములకొరకును సంస్థలకొరకును ఆర్పించి వీలొక భావముతో పనిచేయు ప్రధానపుడు జంతువులను నుడిచి ఆసంఘాత్మకులగు సాంఘిక సేవాసంస్థలకు జన్మనిలయముగా పూజనగరమున ఆపన్యాసములు ప్రకటించిరి.

విదేశీయ లీడేరును గావించుచున్న సాంఘిక సేవకు గురించి ఉపన్యాసములు ప్రధమమున ప్రసంగించుచు క్రైస్తవ మిషనరీలు గావించుచున్న సేవకు వివరించి ప్రకటించిరి. ప్రపంచమున గలవారు 20 కోట్ల సాక్షాత్త క్రైస్తవ మిషనరీలు పనిచేయుచున్నారు. అందులో ఆరువేలమంది భారత దేశమునందే పనిచేయుటకు నియమింపబడిరి. మనమృత్యుమండల్లో, ధనము విషయమునగూడ అట్లే. అమెరికనులును యూరపీయులును గలసి ప్రతివత్సరమును మొత్తము 20 కోట్ల రూప్యములను మత సాంఘిక సేవా ప్రచారములకు వెచ్చించుచున్నారు. అందులో ఆరుకోట్ల రూప్యము లీ దేశమున వెచ్చింపబడుచున్నది.

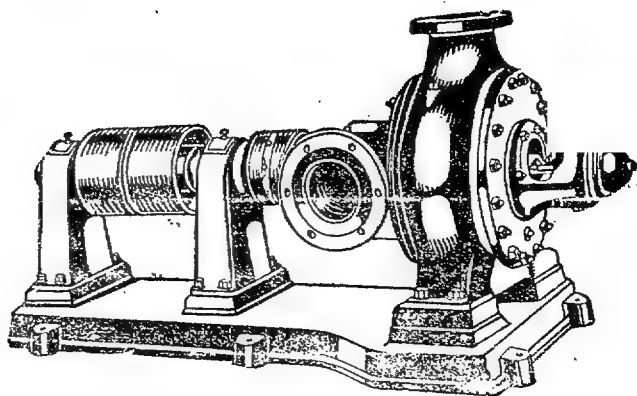
మనబాధ్యత

విదేశీయ లేదా దేశీయమున ఏదైనా సాంఘికముల సేవా ప్రచారము లొనర్చుచుండగా, భారతీయులపై మరింత అధికమున బాధ్యతగలదు. భారతీయులలో విద్యావంతులగు వారు ఈ విషయమున తగినంత శ్రద్ధతోనుకొనకపోవుట విచారకరము. ఆర్యసమాజమున మన మీ విషయమున ఏమియు చేయుటలేదని చెప్పుటలేదు మన సంఘమున దానిగా సాంప్రదాయ సిద్ధము గు సాంఘిక సేవాపరిశ్రమల గల్గించుచునే యున్నది. కాని కాలము మారుచున్నది. దానిననుసరించి మన సాంఘిక సేవాపద్ధతులనుగూడ మార్చుకొనవలెను. కట్టు మూసికొని పాశ్చాత్య పద్ధతుల నవలంబించింపవలెనని తన యుద్దేశముగాదు. విచక్షణతో దేశకాలపాత్రతలబట్టి సాంఘిక సేవాపద్ధతుల మార్చుకొనవలెను. మొత్తము మీద జూచినయెడల, భారతీయులు, మానవసేవాపరిశ్రమ, యం దిలకుల కేమాత్రమును దీరిపోవువారుకాదు.

సాంఘిక సేవ యొనర్చుచున్న కొన్ని సంస్థలు

మిమ్ముల సహస్యాసక్తులు ప్రస్తుత మిశ్రమన సాంఘిక సేవ యొనర్చుచున్న ఆసంఘాత్మకులగు సంస్థలలో కొన్నిటిని పేర్కొని, అవి ఏ విధముగ పనిచేయుచున్నవో వివరించిరి భారత క్రైస్తవములకు ఏమి పనిచేయు క్రైస్తవ సోదరులనెనే మిషనరీ సంస్థలకేర్పరచి మత ప్రచారమునకు పనిచేయుచున్నారు. వీరు చాల సేవకరులచే విస్తారముగ పనిచేయుచున్నారని ననుభవము దగ్గరను విరాళముల కొరతను మిషనరీ సంస్థల కేర్పరచిరి.

మత ప్రచారమునకుగాని సాంఘిక సేవకుగాని పనిచేయు భారతీయ సంస్థలలో వర్తమానమునది ఆర్యసమాజము. యూరపీయులు మిషనరీల పనిచేసే-వీరు గావించు సేవనుగూడ సాంఘికమునిగాని మతసంబంధమైనదనిగాని వేరే చేసిచెప్పుటకుల భయముగాదు. ఆరెంటిని వేరుచేయుటవాంఛనీయుగాదు. క్రైస్తవ మిషనరీలకులెవరికీ ప్రచారముకలదు. వీరు ఆర్యసమాజ ప్రచారమునకు విరాళముల వసూలుచేసి దానితో ప్రజలందు విద్యాభివృద్ధికిని ఆర్యసమాజ ప్రచారమునకును ఆపన్నులకు సహాయమొనర్చుటకును ముదియుద్యమమువ్వారా నిమ్ముజాతుల నుద్ధరించుటకును చాల పనిచేయుచున్నారు. వీరు ప్రాథమిక పాఠశాలలను ఉన్నత పాఠశాలలను మాత్రమేగాక కళాశాలలనుగూడ ఏర్పరచి నిర్వహించుచున్నారు. నిమ్ముజాతులకేతి నభివృద్ధిపరచుటకు వీరు చేయుచున్న పని చాల జయప్రథముగనున్నది. హిందూసంఘమున స్త్రీలకల్పముల నివారించుటకు వీరు గావించుచున్న ప్రయత్నములు ప్రతివాడికిని తెలిసినవే. దేశమున మృత్యుములు బాధ్యములు పోగల మొదలగునట్టియులు సంభవించినపుడు ప్రజ్ఞ

సెంట్రీఫుగల్ పంపు బెల్టు డ్రైవ్ పంపులు.

స్లంజరు పంపులు.

డూప్లెక్స్ స్టీమ్ పంపులు.

3 హెచ్. పి. మొదలు అంతకు పైనగల

క్రాడ్ ఆయిల్ ఇంజిన్లు.

ఫాక్టరీలకు, పవర్ స్టేషనకు పంపింగు ప్లాంట్లు.

సోల్ వేజెంట్లు:—

VOLKARS
BROS
ENGINEERS

బాక్సు హెచ్. 45, మదరాసు.

ఆర్మీనియన్ వీధి, మదరాసు.

కేసులకు జని ఆర్యసమాజమువారు ప్రజలకు చాలసేవయొనర్చుచుందురు. ఉపన్యాసకు లీవిధముగనే ఇంకను పనిచేయుచున్న ప్రవృత్తసమాజము రామకృష్ణమిషను పూజా సేవాపదనము సేవాశ్రమము భారత సేవక సంఘము మొదలగు దేశీయ సంస్థలు వేర్వేరువిషయములలో గావించుచున్న సాంఘిక సేవను ప్రకటించిరి. దక్కను విద్యాసంఘము కార్యకారి స్త్రీల విశ్వ విద్యాలయమును ప్రయాగ్లోని సేవాసంఘము గావించుచున్న సాంఘిక సేవ నుదహరించి ఇట్టి సేవాసంఘములలో చాల భాగము పూజాసంఘము ప్రారంభించి పనిచేయుచుండుట గమనింపవలసియున్నది. బెంగాలునందుగూడ కొన్ని సేవాసంఘములు ప్రారంభింపబడియున్నవి. మదరాసునందుగూడ ఇట్టి సేవాసంఘము లొకటి రెండు ప్రారంభింపబడియున్నవి, అవి బొంబాయి, బెంగాలు రాష్ట్రములందలి సంఘములవలెంత భాగము పనిచేయుటలేదు. చెన్నరాష్ట్రమున రాజకీయములును, సాంఘిక విభేదములు ప్రజల దృష్టిని పూర్తిగ నాకర్షించుటయు తత్సంబంధముల విభేదముల సేవా సంఘములలోగక గూడ వ్యాపించుటయు ఇందుకు కారణము. వీనివలన, సేవాసంఘములకు ప్రజల ఆదరణగూడ తగ్గెను.

వై నుదహరించిన సేవాసంఘముల పరిశ్రమగమనించినయెడల, సేవా సంఘోద్యమములు జయ ప్రథముగ నిర్వహించబడవలెననియెడల ఒక్క ముఖ్యుత్తరము అవసరముగ నుపింపుచున్నది. అట్టి ప్రతిసంస్థయందును, తమ జీవితములయందు నా సంస్థకొరకేయర్పించి పాటుబడదలచుకొనినవారు కొందరుండవలెను. ఇట్టి త్యాగశీలరొక్క బొంబాయి రాష్ట్రమున నేగలరనిగాని మదరాసు నీ రాష్ట్రమున లేరనిగాని నే నెంచజాలను. విద్యా, బుద్ధి ప్రతిభలయందువలెనే ఆత్మపరిసమర్పణ మొనర్చి జీవితములయందు నొక సంస్థకు ఉద్యమమునకు ధారపోయుత్యాగమూర్తుల నొకటాలో రాష్ట్ర మే ఇతర రాష్ట్రమునకును నెనుకబడదు. ఇటీవల మన రాష్ట్రమున చాలమంది గ్రామ పునర్నిర్మాణమును గురించియు, సహకారోద్యమ ప్రచారమును గురించియు చాలమంది ప్రసంగించుచున్నారు. ఈ రెండు ఉద్యమములును, ఎంతమంది సాంఘిక సేవకులకనను సర అవకాశమొసగగలవు. విద్యావంతులందరును ఈయవకాశము నుపయోగించుకొని, తోటిమానవులకు సేవయొనర్చుచు తాగులయ్యెదరని నమ్ముచున్నాను అని ఉపన్యాసకులునుడిచిరి.

శ్యామోపరిస్థితులు

వివరించినవి

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, ఫిబ్రవరి 22:—శ్యామోపరిస్థితులు వివరించినవి. ఇటీవల ప్రవాసీతులగువచ్చిన యూరపీయులసలహానువిని “మా” దేశీయసభతోగాని పరిపాలకునిగాని కలిసికొన నిరాకరించెను. ఈ లోతుగ దుకాణములను బహిష్కరించిరి. “మావు” గారి ఏజెంట్లు దుడుకట్టులతో దేశీయులను సరకులను విక్రయించుటకుల జేయుచున్నారు. డండిను, డయోమిడు క్రూయజలు వచ్చినవి.

4302

తెవిస్కో

బిడ్డల జన్మహక్కుని, మీకు మీ తల్లులకు, ప్రతిఒక్కరికి తెలియును. మీ అంగడివానియొద్ద సీసా 1కి రు 1/- వెలకు దొరకును లేక

LEVISCO INDIA Co.,

Green Villa-Grant Road, BOMBAY.

చందమామ వార్తలు

మద్రాసు రిపోర్టుల సంఘము:—10 మంది భ్యుల కోరికపై అవసరపథ యొక్క రేపు 25-2-28 ఉదయం 8-30 గంటలకు శ్రీయూత వి. ఆర్. కామతూరి గృహ వివర్ధ (నూంబుల్ డివిజన్ లాలోకల్ ప్రెజ్) జరుగును.

శ్రీకందస్వామి శాంతి అభిషేకము:—ఈ శనివారం తేది వంగళవారము సాయంకాలము కందస్వామి దేవాలయమున స్వామివారికి మహాశాంతి అభిషేకము జరుగును గంటలకు దర్శనము జరుగును. కడచిన సంవత్సరములందున్న ఈ సంతకము ఎక్కడ నైవేద్యముతో జరుగును.

పైమను కమిషను బహిష్కారసభ:—రేపు 25-2-28 సాయంకాలము 7-30 గంటలకు తమిళనాడు కార్యాలయము (బాడ్లీ) వద్ద మద్రాసు పౌరుల బహిష్కారసభ శ్రీయూత కె. నాగేశ్వరరావు స:తులుగారి యధ్యక్షత్వక్రింద జరుగును. టిక్కెట్టు మహాజనసభా హాలు వద్ద 25-2-28 తేది 6 దయం 8 గంటలనుండి మధ్యాహ్నం 8 గంటలవరకు యివ్వబడును.

మద్రాసు శాసనసభలో కాంగ్రెసుపక్ష తీర్మానము:—మద్రాసు శాసనసభలో కాంగ్రెసు కాన్సిస్టెంట్ మెంబర్లు జాయింట్ కార్యదర్శిగారిట్లు వ్రాయుచున్నాం:—మంత్రులలో నెవ్వరినైనాగారి నుండి తీర్మానము ప్రకటించబడునో నోటీసుపంపబడినట్లుగా కాంగ్రెసు పార్టీయొక్క కార్యకర్తలకు వద్దకునుగారి నాయకులకుగారి తెలియదు. ఎటువంటి మఖ్యులయములో, పార్టీయొక్క యనుమతి లేకుండా అట్టి తీర్మానమునకు పార్టీ సభ్యులు నోటీసు పంపుట యిదిచారకరమగు సంగతి. (ఆ. ప్రె.)

రాకపోకలు:—హెచ్. ఎం. హుజ్, ఇ. హెచ్. ఎం. బహర్, డా. కె. టి. మత్తూరి, ఎ. రంగస్వామి, అయ్యంగారు, ఎ. రామస్వామి ముదలియారు, గొల్ల నరసింహారాజు, ఆర్. ఎస్. కర్మగార్లు తేటి యదయము మద్రాసువచ్చిరి. కర్మలు క్రాంతిపంతులు టాప్సెరు ప్రెయిడంపంతులు గ్లాసు దంపతులు, వాలరసరి, హూపరు గార్లు గతరాత్రి మద్రాసువిడిచి బొంబాయిమారుగా ఇంగ్లాండు బోయిరి. బజాజ్ ల్లా (ప్రశ్నియలపై డైరెక్టరు) గారు గతరాత్రి మద్రాసువిడిచి కుట్టాం వెళ్లిరి. కె. ఎం. కృష్ణస్వామయ్యగారు గతరాత్రి మద్రాసు విడిచి కేండ్లగిరి వెళ్లిరి.

పైమను కమిషను రాక

సెంట్రలు స్టేషనులోనికి విడిచిపెట్టు ప్రత్యేక టిక్కెట్లు పైమను కమిషను మద్రాసు చేరవలెను సెంట్రలు స్టేషను స్టాంబులలో తిగినంత స్థలములేనందున నచ్చటికి విడిచి పెట్టబడుటకు ప్రత్యేక టిక్కెట్లకు పొందియుండవలెను ఈ టిక్కెట్లకు వరఖాదులు ఎన్నోగల గవర్నమెంటు ప్రత్యేక పోలీసు సూపరింటెండెంటుగారి ఆఫీసువద్ద రేపు 25-2-28 శనివారం మధ్యాహ్నము 11 నుండి 1 గంటవరకున్న సదకు టిక్కెట్లను యిచ్చుకొనవచ్చును అని ఫీపు సెక్రటరీయటు యొక్క ఆసిస్టెంటు సెక్రటరీగారు ప్రకటించుచున్నారు.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము (ఉపన్యాసములు) కలకత్తా, విశ్వవిద్యాలయ వైసు ఛాన్సలరు డాక్టరు యదనాధసర్గారు ఎం. ఏ. సి. వి. ఇ. గారు మద్రాసు క్రైస్టియను కాలేజీవద్దనున్న ఆంధ్రుల హాలులో 5-3-28 వ తేది సోమవారమునుండి ఐదువారా నాడునవలవరకు ప్రతి సాయంకాలము 8-30 గంటలకు యిక్రింది యుపన్యాసముల నొసగుదురు.

- 5-3-28 ఆర్యులనాటి భారతదేశము.
- 6-3-28 హిందూయగము.
- 7-3-28 భాగవతగోతములో పాదముతము.
- 8-3-28 మహమ్మదీయ వ్యాపకము.
- 9-3-28 19 వ శతాబ్దములో నూతన విజ్ఞానవికాసము.
- 10-3-28 (ఏ) దానిమార్గము (బి) దానిఫలితము.

కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ బడ్జెటు

రంగయ్యనాయుడుగారి తీవ్రవిమర్శనము (నర్సియవిలేఖ)

కాకినాడ, ఫిబ్రవరి 28:—నిన్న సాయంకాలపు పురపాలక సంఘసభలో 1928-29 ఆదాయ వ్యయముల అంచనా పట్టిక పెట్టబడినది. కొంచెము తీవ్రవచ్చి ప్రారంభమగుటతోనే ప్రతినివరపుడగు చర్చించుటకుగాను, చరిగా ఉపసంఘము సమాజేశమై తుదియాలోచనమునకు రావలెనన, కాన్సిలువారందరును కమిటీగానే కూర్చుండి బడ్జెటును చర్చింపవలెనని పారు పల్లి వెంకట్రామయ్యగారు ఉపపాదించగా నట్లు చేయబడినది. గుమారు రెండుగంటలసేపు చర్చజరిగినతర్వాత, బహిరంగపు సభగామారి కాన్సిలుసభలలోను, మొహరరీ సిబ్బంది, ఆయుర్యేంద చిత్రానలయము యొక్కతేయుట వగైరా ఖర్చులు తీసివేయబలతోను, ఉండవలసిన మునారు కనీసపు ముగింపు నిల్వను చూపించుచు బడ్జెటు సభ్యుల యాహూదము నిమిత్తము పెట్టబడినది. మునారు ఒకగంటకాలము తీవ్రవర్ష జరిగెను. మండపాక రంగయ్యనాయుడుగారుతప్ప రిక్కిన సభ్యులచేత బడ్జెటు ఆమోదింపబడినది.

మండపాక రంగయ్యనాయుడుగారు తీవ్రవిమర్శనమును చేయుచు, గంభీరముగానున్న చిత్కలను మోచుకొనియు, కాకితముపై యేవోఅంకెలపొసగును చూపించి, పైకి ఆక్షేపణలేకుండ ఏ రూ. 9000 ఎంతో ఉండవలసిన ముగింపునిల్వనుచూపించి గవర్నమెంటు కళ్ళలో కారంకొట్టి బడ్జెటు చేతామని పంపకండి అని చెప్పిరి. అనేక సంవత్సరములనుండి ప్రెసిడెన్సీలోనికెల్ల కోకమంది మ్యూనిసిపాలిటీ అని పేరు పొందిన యామ్యూనిసిటీ పరీపాలనపై యాయేసు గవర్నమెంటువారు వేసిన దెబ్బలు జిల్లా ప్రభుమంతులైన వలయుననియు, యాబడ్జెటును యీ కాకితిపు ఆంకెలచూచి గవర్నమెంటుగూడ అంతర్యము గ్రహించగలవనియు, గవర్నమెంటు యిట్టిబడ్జెటును ముక్కుగా నమ్మి అంగీకరింతురనితనతోచవలెననియు, కాబట్టి యిప్పటికై నకు యెచ్చటగోపమున్నదో దానినిభ్రష్టచేయు పబ్లికాచర్యమగుటగాని వాటకువచ్చు స్పీమునగునని మాయాలు వానికి వేడిని భంగము రాకుండ, ఆదరపు వస్తులువేరీకొనని పద్ధతి నే సరియైన ఆంకెలు గలవు. బడ్జెటుకు తమరుచేసికొని పంపవలసినది కోరిరి. ఎల్లెక్కడికీ స్పీము లొంగరగా ముందు వెనుకల యోచింపకుండ సిద్ధింపవలసిన జనరల్ రివిన్యూల మీద పడవలసిన అగత్యము నమ్ముచుండు లేక కాన్సిలు మఖ్యులగుటలు (తీసివేయగలమా లేమా ఎవరి మట్టుకు వారికీ తెలియవలయును) తీసివేయుటల చూపించియో యాదిక్కు యీదు స్థితి సభమీద వేసికొంటిరనియు, మొదటి నుండియు తాను యెంత మోచుకొనినా నాగ్రూపముగాను లిఖిత పూర్వకముగాను చేసివచ్చుకొని, కాన్సిలువారు నిర్ణయము చేసినయొ యిప్పుడైనను ఆచిక్కువిడిమించు కొనవలెదల యీ ముందైనను తప్పదనియు కాబట్టి యాయొక్కసిటి నిత్రమె రూ. 25,000 లుగాని అంతకంటె ఎక్కువగాని ధనాధ్యుల వద్దనుండి విరాళములుగా గైకొని యాయస్థితిని నివారించు కొనవలసిన దనియు రంగయ్యనాయుడుగారు చెప్పిరి. కాని ఆయన యుపపాదన సిద్ధాంతమును కొంచెరంగీకరించినను యిప్పుడుకాదు మరియొక సమయమున పెట్టవలసిన దనిరి. ఈబడ్జెటు సంబంధమే యుండవలెనని నాయుడుగారు చెప్పిరి. ఆయుపపాదనను సభ్యులంగీకరింప లేదు.

రాజు తలచితే చెబ్బలకు కొడువలేదు

నాసిక్, ఫిబ్రవరి 28:—ఇంకూరు మహారాజాగారు పెండ్లాడవలచిన, మిల్లులు కన్యకను హిందూమతములోనికి తీర్చుటకు కుద్ధిసంస్కారము జరుపుటకు నిశ్చయించి బడినది. డాక్టరు కుర్త కోటి శంకరాచార్యగారిని సదరు కుద్ధిసంస్కారమున కంగీకరించవలయుననదిగా మహారాజాగారు రజుకుశోభిరావుగారు కోరిరి. ఈ మతంతరసంస్కారము నాసిక్లో జరుగును.

ఇంకూరు రాజాగారి స్వకలకలగు బాంగరు సంఘములు మహారాజాగారి కోరికమీద పంపకును విచ్చేసిరి.

(ఆ. ప్రె.)

నాభామహారాజాగారికి శిక్ష

మహారాణిగారికి వేరంటపు పిలుపు

ధిల్లీ, ఫిబ్రవరి 28:—నాభామహారాజాగారిని అరెస్టు చేసి శిక్షాశాలలో బంధించు కేసులకు తీసికొని వెళ్లిన మునువాడు గంగురు జనరలుగారి ఏజంటు వాల్సుగారు నాభామహారాణిగారివద్దకువెళ్లి మైనరు లగు యువరాజాగారిని గజ్జమీద కెక్కించుటకు కట్టాభిషేకమహోత్సవము జరుపబడుననియు, మహారాణిగారికి పట్టాభిషేకమున కంగీకరించి నాభానగరమునకు విచ్చేయవలయుననియు ఆహ్వానించిరి.

కాని మహారాణిగారు తమ భర్తతో సంబంధించితేనే గాని యాగిషయమై ప్రత్యక్షతరమియ్యాలనుని చెప్పిరి. అందులకై కొంత గడువు కావలెనని యాదేశము.

వాల్సుగారు ఆమెకు 24 X 11ల మాత్రమే గడువిచ్చిరి. తర్వాతనే ఆమె అంగీకరించినయెడల యువరాజున కామెగార్తెయనుగా నియమింపబడుననియు, లేనియెడల నియమింపబడవలయు చెప్పిరి.

మహారాణిగారికి ప్రత్యక్షతరమిచ్చికో ఇంకనుతెలియలేదు ఈ నాభామహారాజాగారిని పదార్థపులకు వేసిన నిషయముగో గవర్నమెంటువారికిని సంస్థానాధీశులకును గల సంధివరతులకు భంగము కలిగినందున పార్లమెంటు సభలో కాన్సిలు ప్రశ్నపరంపరలు అడుగులకై ఏర్పాటు జరుగుచున్నది.

నాభాసంస్థానమున కింకను పెక్కు ప్రతిబంధకములతో కలగుచున్నది రాబోవు అరిష్టముల కిది వాంఛిప్రస్తావనగా ప్రజలు తలంచు చున్నారు. (శ్రీ ప్రె.)

మధ్యవర్తి పరిష్కారము

బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వదలుకొనుట

ఇద్దరిద్దరు ఒడంబడిక జేసికొనవలె ననుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

జనీవా, ఫిబ్రవరి 28:—బాతిసమితిసభలో మధ్యవర్తి పరిష్కారము, పెక్కురిజేకమిజేకారు సాభాగారును మధ్యవర్తి పరిష్కారమునుమాని ఇద్దరిద్దరు ఒడంబడిక జేసికొనుటకు నిశ్చయించిరి.

“ముందుగనే అంతర్జాతీయశాంతిని నిలబెట్టుటకు ప్రయత్నము చేర్చుటజేయుట మంచిదిగాదని యుద్ధముగాదని తుండం ప్రభువు తనసూచనను వెలుపును పలికిరి. బాతిసమితి ఒడంబడికలనే పెక్కురిజేక గలగవలెననిరి. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమువారు మధ్యవర్తిపరిష్కారమునకు వరతులు లేకండ అంగీకరించరనిరి. న్యాయసాసములందు పరిష్కరించ దగువిషయములను మధ్యవర్తిపరిష్కారమునకు తెచ్చుచున్నది రాజకీయ సమస్యలను పరిష్కరించుటకు కనడా-ఆమెరికావిధానము ననుసరించి రాజీసంఘము చేర్చుటజేయవలె ననిరి.

బసవపురాణము

కాలికో జైందు ధర రు. 1-కి రు. 2-8-0.

గ్రంథకర్త:— పాల్కురికి సోమనాథకవి.

పరిష్కర్త:— బ్ర. శ్రీ. నేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు

పండ్లడండవ శతాబ్దమున వెలసిన శైవమత ప్రతిపాదకముగు ద్విపదకావ్యము. ఇందు శైవమతోద్ధారకుడగు బసవేశ్వరునియు, తత్పూర్వము, తత్సమకాలినులుగు శివభక్తులయు చరిత్రములను సరసముగను, పాతకులు మనసుకరగి తస్యయు లగునట్లు గను కవి వర్ణించినాడు. గ్రంథమున మధురమధురములగు జానుదెనుగువలకులు జాలువార్చి రచనమున ముద్దులు గురిపించినాడు. గ్రంథము భిన్నభిన్న రాష్ట్రములకు చెందిన పెక్కుతాళపత్రమాత్యకలతో సరిచూచి పరిష్కరింపబడినది. పాఠాంతరములు సూచింపబడినవి. పరిష్కర్త రచించిన అమూల్యముగు వీరిక (129 పు.) యిందుగలదు. ఆకాలపు టపూర్వ సారస్వతచారిత్రక విశేషముల లెక్కకు మిక్కిలిగనందు పరిష్కర్త యెచ్చికూర్చినారు. ఆధునిక కవికుమారుల కిది యత్యంతోపకారకము.

నేనేడరు, “ఆంధ్రప్రదేశ్”

శ్రీ తిలక్ కెట్టి పిల్లి మద్రాసు.

రీడింగు ప్రభుని ప్రశంసించుట

వైస్రాయిగారు ఎనంబ్లీయందు చిత్రపటమును బహిర్గత మొనర్చుట

దీర్ఘి, ఫిబ్రవరి 28:—నేడు భారతకావనసభ ప్రారంభించుటకు పూర్వము గ్రంథాలయమునందు వైస్రాయి ఇర్విన్ ప్రభుగారు రీడింగు ప్రభుని రీడింగు ప్రభుని చిత్రపటమును బహిర్గత మొనర్చిరి. చాలమంది మహారాజులు కాన్సిల్ టు దీక్షిత మహారాజులు మన్ననవారు కావనసభలు పెక్కుండు స్వరాజ్యవాదులు గూడ వచ్చియుండిరి. రాజా దేవకినండ్ ప్రసాదు సింగుగారు యీ పటమును పథ కొసంగిరి. ఎంబ్లీ గ్రంథాలయమునందు జేల్సుయవరాజు చెయ్యిపట్టుగా వ్రచిత్రపటమును గోఖలే జి. ఎఫ్. విల్సన్ సర్ జాన్ కెక్రిస్టుగార్ల శిలావిగ్రహములను గలవు. రీడింగుగారి పటము రూ 20,000 ఖరీదయ్యెను. ఇంగ్లాండులో ఫిలిఫెడి లాస్టాలోయను చిత్రకారుడు చిత్రించెను.

ఈ చిత్రపటమును బహిర్గత మొనర్చుచు వైస్రాయిగారి టిల్లుపన్నగించిరి:—

రీడింగుగారి పూర్వచరిత్ర

ఇండియను వైస్రాయిలో అత్యుత్తముడనడగు నాని గౌరవించుటకు మనవిచ్చుట సమాజకే మెయ్యెనాము. రీడింగు ప్రభువు వైస్రాయిగాక మునుపు చాలాకాలముక్రిందటినుండియు గొప్ప మేధాకర్తయై మనుషసంపదము గలవారలటచే న్యాయవాద వృత్తియందును పార్లమెంటునుండి ప్రజాహితీవనమునందు పేర్కొనబడియున్నారని వలపుచేతుండును. మంచియుక్తియు ప్రపంచజ్ఞానము గలవాడగుటచే తన తెలివితేటలన్నియు వినియోగించి పాటుబడినందున గొప్ప యశస్వినుగలవారై ప్రభుత్వాధికారిగ పరిపాలించిరి. యావనమునందే రీడింగు ప్రభువు తన న్యాయవాదవృత్తియందు ఆసనాన ప్రతిభకలవాడని యాధిపత్యయ్యెను. విషయమును గ్రహించుటయందును, పట్టుదలతో నాదిండుటయందును, నాగ్గోరణము, విరుగులేక పనిచేయుటయందును వీరు బహుసమర్థులు. ఇట్టి పురుషులపై నిర్విఘటన రజకీయ జీవితము గడపినవారగుటచే పార్లమెంటునందు గూడ ప్రకాశించిరి.

ప్రధానన్యాయమూర్తి-అమెరికా రాయబారము

1913 సం. రీడింగుగారు ఇంగ్లాండునకు ప్రధానన్యాయమూర్తిగ నియమింపబడిరి. ఇటీవలగానైన వారి కీపదవి వచ్చినచో వారి ఉత్సాహకేయమిచ్చేదే కాని రీడింగు ప్రభువు నా భారణపు లాయరుమాత్రమేకాదు. యుద్ధము ప్రారంభించిన కంటే యితరవృత్తులలో చేరి దేశమునకు నే వెళియ దొడంగిరి. ఆర్థిక విషయములందు సలహా పుచ్చుకొనుటయందు, యితర పరిపాలనా విషయములందును ప్రభుత్వమువారు వీరి సేవను ఉపయోగించిరి. ఆంగ్లో-ఫ్రెంచివిషయ నాయకుడుగను, పిదప బ్రిటిషురాజు బారిగను అమెరికా దేశమునకు రెండు సార్లు బోయినపుడు రీడు చాకచక్యమును, న్యాయబుద్ధిని వినియోగించుటకు వీరికి మంచి అవకాశము కల్గెను. 1919 సం. రీడింగు ప్రధాన న్యాయమూర్తి పదవియందు చేరిరి. కాని మరల రెండేండ్లలోపుగ క్రొత్త బాధ్యత వహించవలసివచ్చెను.

వైస్రాయిపదవి

ఇండియా వైస్రాయిగా నియమింపబడి 1921 సం. ఏప్రిల్లో బొంబాయియందు దిగిరి. రీడింగు ప్రభువు స్వీకరించిన ఈ నూతన బాధ్యత యితరదేశములలో వలెనే ఇండియాలోనూడ కష్టపాధ్య మైనది. యుద్ధానంతరము కాన్సిండ్ల నిరకు చాల ఆందోళనగలుగెడిను. దీర్ఘకాలము యుద్ధమునకు సంబంధించిన యిక్కట్లవలనన రాజకీయార్థిక యిబ్బందుల వలన ను దేశముంతయు ఆసక్తివిషయాల అల్లకల్లోలముగలుగెడిను. కాని రీడింగు ప్రభువుగారికి యెదురు యిబ్బంది లకపుడుకొలక ఉత్సాహానుభవమునందును కోర్టులందును పార్లమెంటునందును తేజస్వీయవారగుటచే రాజకీయరంగమున దు మందుగ అన్ని విషయములను తెలిపికొని పనిచేయుచుండిరి. ముందు జరుగవచ్చుచి. ఉపాించి రాజకీయప్రతిపక్షుల చావముగూడ నందుగ నూహించుకొని దానికి తగిన జవాబుచెప్ప సిద్ధముగ నుండుటలో వీరుతేజివాను యింకొకరులేరు. వీరున్న కార్యములకు అధికారతముగ ఓర్పుతో తేయుచుండురు. కాని వీరి కాంతివ్యభావమునకు గాత్రము తన్ను ములకు క్షుణ్ణత గి న (కలిశలము ముట్టలేదు. ఎప్పుడెట్లు

నేను మృతి నొందెదనని నేనే తెల్పి తినను వార్త

వృత్తికలలో ప్రకటించబడుటకు కారణము భావించియే.

మార్చి నెల 12 వ తేదీన నేను పరిపాలనను అని నేను తెలిపితిని. నేను చాల దిగులు చెంది యున్నాను. నేను జ్యోతి ముగ్ధుడను అని పత్రికలలో ప్రకటించబడింది. నేను జ్యోతి ముగ్ధుడనుగాను జ్యోతిమను నొకకాస్త్ర ముండినను దాని కలము సందేహస్పదము గాన భగవంతునియందు నమ్మము గలవారా కాస్త్రమును దూరముగా నుంచవలసినదే. దిగులు కెందుట నా స్వభావమునకు విలక్షణముగాన నా కెట్టి దిగులులేదు. ఆరేండ్లక్రితము నాకు కారాగృహాశ్రమ విధింప బడినపుడు స్వరాజ్యమునుగూర్చి నన్నడిగిరి. నాకశక్తివేయుటలో ఆరేండ్లు మితి పెట్టుటలో భగవంతుంకల్పయేదో యున్నదని నేను తలచెదను. ఈ ఆరేండ్లలో నా స్వరాజ్యము నదులు యో. నేను మృతినొందుటయే జరుగవచ్చును. స్వరాజ్యమును ఇడమవలెనని ఒక కేశమువారు దీక్షబునినచో ఆరేండ్లు చాల దీర్ఘ కాల మే యగును అని నేనప్పుటికి రీతితులనబట్టి చెప్పితిని. స్వరాజ్యమునుబడయుటకు నేను నామట్టుకు క్రిందివలెను పనిచేయుచున్నది తెలుపుటయే నా అభిప్రాయమైయుండెనుగాని అంతకంటే నధికము ప్రాముఖ్యమేమియును నేను దానికి జ్యలేదు. 1920 లో స్వరాజ్యము ఒకవత్సరములో లభించునని నేను తెలిపితిని. (జలందరును దీక్ష గావనిచేసినచో స్వరాజ్యమువచ్చుననియే నాయభిప్రాయము. నేనుటల తెలిపినందులకు విమర్శములకు ను పరిపాసించిరి గాని దేశమునందావత్సరమున ఆత్మేతికముగా పనిచరిగినమాట అందువలన నేనాకు సంతృప్తికలిగినది "అహమేద్యాయువువలన రాజకీయ స్వరాజ్యము రాకున్నా దేశములలో సర్వధికమున నైకమత్వము కలిగినది. ఇదియే మఖ్యము స్వరాజ్యము. రాజకీయము స్వరాజ్యముగూడ లభించియుండునుగాని కలకత్తాలోను నాగపూరులోను సిర్గయి. పబ్లిషన్ నియమములకు దేశీయులు పూర్తిగా నెరవేర్చలేదు అని నేను 1920 డిశ్ బరులో అహమదాబాదులో జరిగిన కాంగ్రెసు వహసభలో తెలిపి యుంటిని. అటులే నేను చెరసాలకు వెళ్ళుచికి దేశమునంత ప్రజలందరును వెల్లడించుచున్న ఆధిరోత్సాహమునబట్టి కారాగృహమునుండి ఆరేండ్లయంతరము అంతవరకు నేనుజీవించియున్నచో వలసిన రాజకీయస్వరాజ్యముగూడవచ్చియే ముందగలనని నేను నూహించి ఆపు డటుల తెలిపితిని. 1920 లో స్వరాజ్యము రా నందులకు నేనెటుల నిరతాసామును చెందలేదో అటులే నేను పెట్టిన ఆరేండ్ల మితిలోను స్వరాజ్యము రాకపోయినను నాకెట్టి నిరతాసామును కలుగదు. అమెరి 1928 మార్చి నెల 17 వ తేదీతో పూర్తియగును. 12 వ తేదీతోకాదు. నేను విధివసంవత్సరమున గ్రీష్మపర్వ ఋతువులందు కొన్ని పనులను చేయుటకు యేర్పాటుల నపుడే చేసియున్నాను. అందులకు తగిన దాధ్యమును ఆరోగ్యమును ఇడమవలకు మనవ్యయత్వము నకు నాధ్యమును కృషివంతము చేయుచున్నానుగాని నేను త్వరలో పరిపాలనను వేలంకలన జరుగునన్నాసమును స్వీకరించి యుండలేదు." అని మహాత్ముడు వ్రాసిన వ్యాసము నిన్ను 28 వ తేదీన జెనుపిన ఎంగ్లండుండియాలో ప్రకటించబడెను. (ఆ. (పె.)

"వర్తమాన" పత్రికాధిపతికి మందలింపులు

కాన్పూరు, ఫిబ్రవరి 28:—కాన్పూరులో ప్రముఖతమగుచున్న దేశభాషాప్రముఖులైన దినపత్రికాసంపాదకుడు వ్రాసిన రెండు సంపాదకీయవ్యాసములు మావ్యయనియు ఉద్దేశపూరితమునియు గవర్నమెంటువారు భావించి మందలింపులను జారీచేసిరి. (ఆ. (పె.)

ఖచ్చితము నిర్ణయములచేయవలెనని వీరు భాగక నెరుంగుచు తన విజేండ్ల పరిపాలనయందు భారతదేశమునందలి బానిగ సంస్థాపించుటకు తయరగ పనిచేసి విరహించితినిను సంకల్పితితో ఉద్దోగము విడచిరి.

రీడింగు ప్రభువుగారినిగూర్చి ఏమిచెప్పినను వారి సతి నిగూర్చి చెప్పకున్నచో నది పూర్తికా సేరదు. రీడింగుగారి ప్రజాహితీవనముం దామె యెంతయో తోడ్పడినది. వారి విషయమునకామెయే కారణమనవచ్చును ఇండియాలో ననేక ప్రజోపయక్తమున కార్యము ల్లామె ఉదారస్వభావమునకు నిదర్శనములుగ గలవు అని చెప్పి చిత్రపటమును బహుమతిగా కొసంగిన రాజాగారిని చిత్రకారుని ప్రశంసించి పటమును ఇచ్చిన ప్రభువుగారు బహిర్గత మొనర్చిరి. (ఫీ (కె)ను)

పశ్చిమ గోదావరి మండల విద్యాసభలు

వస్తుప్రదర్శనము

పాలకొల్లు (గామమునందు, యానెల 13, 14 తేదీలయందు, పశ్చిమ గోదావరిమండల, విద్యాపరిషత్ అనగా (1) నర్సాపురం తాలూకా ప్రాథమిక విద్యాసంఘ సప్తగురార్థిక మహాజనసభ. (2) పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా విద్యాసంఘ ద్వితీయ వార్షిక మహాజన సభ. (3) పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా నాన్ మిషన్ టీచరు మేనేజర్ల ద్వితీయ మహాజన సభ. (4) నర్సాపురం తాలూకా మిషన్ టీచరుల ప్రథమ మహాజన సభ. (5) పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా ప్రథమవస్తుప్రదర్శనము. జయప్రదముగ జరిగెనని తెలుపుటకు సంకేతమున్నాడను.

మొత్తముమీద యీ ఆయిదుసభలకు 800 ఉపాధ్యాయులు వచ్చినని నేను వ్రాయుటలో ఆతిశయోక్తి ఎంతమాత్రమునులేదు. పశ్చిమ గోదావరి మండలమునకు సంబంధించిన రేణికిరేడ్డాధికారులు మాజిల్లా విద్యాధికారులు గాక, పెక్కురు ప్రాథమిక విద్యాభిమానులు దయచేసి సభను జయప్రదముగ నడపించినందులకును యీ రెండుదినములండి, ఉపాధ్యాయులకు తగు యోగ్యోపనలు యొసగించినందులకు వారల కెంతయు కృతజ్ఞులము. నర్సాపురం తాలూకాయొక్కయు, పశ్చిమగోదావరిమండల మహాజనసభయొక్కయు, వస్తుప్రదర్శనముయొక్కయు అధ్యక్షతనువహించిన, మా జిల్లా విద్యాధికారులకు, శ్రీ యుకె టి. యస్. కృష్ణమూర్తి అవర్నుబి. ఏ. యల్. టి. వారు ఉపాధ్యాయులకు చక్కని భాషలో హితోపదేశము గావించిరి.

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా నాన్ మిషన్ టీచర్ మేనేజర్ల ద్వితీయ మహాజనసభ కధ్యక్షతనువహించిన శ్రీరాజా మంత్రిపగడ భుజంగరావు పంతులు జహించారుగారు వారి యధ్యక్షోపన్యాసమున ఉపాధ్యాయుల విద్యుక్త కర్మములను వివరించి విద్యుదభివృద్ధికై తగు నూచలుగావించి ఉపాధ్యాయుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులైరి.

నర్సాపురం తాలూకా మిషన్ టీచర్ల మహాజనసభ కధ్యక్షతనువహించిన, చార్లెసుగారు ఒక్క మిషన్ టీచర్లను గురించి యేగాక, మొత్తముమీద, ఉపాధ్యాయులను నుద్బోధించుచు, బిజ్జలు తృప్తి కలిగియుండవలెననియు, క్రీస్తు మహనీయుడు, తన యోగ్యోపనమున "నిన్నెవరైన ఒక మైలుదూరమురమ్మనికోరి న యెడల, రెండవమైలుకూడ వెళ్ళుము" అని ఎటుల చెప్పెనో నటులనే, జీతములు తగ్గించు చున్నను, గ్రాంటులు తగ్గించుచున్నను వెనుకకు తగ్గి నిరతాసావడరాదనియు, విద్యుక్తకర్మము నిర్వహించుచుండిన, భగవానుడు అభివృద్ధికై చూపకపోడనియు, సంఘములు మంచి కట్టుదిట్టమును నిర్మాణమునందుంచుకొని, విద్యాబోధనమును, ప్రచారమునకును గడంగవలెననియు, మున్నగు విషయములు అనేక ఉదాహరణలతో చెప్పి ఉత్సాహము కలుగజేసినందులకు వారెంతయు సందర్భియులైరి.

తాలూకాలనుండి బోధనోపకరణములు పెక్కు ప్రదర్శనమునకు వచ్చినవి. అవి పరీక్షించి విద్యాధికారులకుతగుదనము నూనములను నిర్ణయించిరి. బాలబాలికలచే, నాటక పరీక్షలు జరుపబడినవి. ఆంధ్ర ఆధికరణములు వచ్చిన, రెండుపాఠశాలల వారికి రెండు పెండ్లి రోలింగు గిన్నెలు బహుమానముగ నిచ్చిరి. విద్యార్థులకు నిట్టి పోటీ పరీక్షలుంచి బహుమానము లేర్పర్చుచున్న పాలకొల్లు పాఠశాల కెంతయు నభినందించుచున్నాడను.

పూటకు 800 మంది జనమువచ్చినను, అందరిని తగురీతి ని పత్కరించి ఉచితభోజన సదుపాయములు చేర్చిన సన్మాన సంస్థనువారెంతయు సంద్యులు. అటుల రేణికి డిల్ యొక్క స్వేచ్ఛకుగారు ముల్ రాల్ శ్రీ తింపెల్ల నూర్యనారాయణమూర్తి పంతులుగారును, నర్సాపురం రేణికి, డిల్ యినస్వేచ్ఛరు గారగు మ రా శ్రీ గంటి జగన్నాథ శాస్త్రిగారు గారును యీ సభల ఏర్పాటుకై తమ కక్తికొలది సహకారము చేసినందులకు వారికి కృతజ్ఞతా పూర్వకముగ సందనము లాచరించుచున్నాడను.

తల్లాప్రగడ వెంకటేశ్వరరావు

కే ద రి న్

గ్రంథకర్త:—శరణురామస్వామి చౌదరి
రాయప్రసాద్ గారు వ్రాసిన హిందీగ్రంథమున కనుబాదము. తోత్రనదిగము ఒకవీరమాత చరిత్రము. అందరును చనువతగి కులధోలో వ్రాయబడినది. ఉన్నవ లక్షిసారామునానాది అంత్యావల పీఠిక గలదు. ధర 0-4-0.
ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, మదరాసు.

సులభ శిష్టాక్షర పదబంధము

180 రూ. బహుమానములు

ఫిబ్రవరి 13 వ తేది ఆంధ్రపత్రికలో ప్రచురింపబడెను. ఒకతప్ప 15 వ సంఖ్యకింద పొరబాటున వేయబడిన బంధువు 14 వ సంఖ్యకింద నుండవలెను.

ప్రతులు వలయువారు "జయనదన్" నంద్యాల ఆర్. యస్. కు వ్రాయవలెను.

ది మద్రాసు అండ్ సదరన్ మహారాష్ట్ర రైల్వే కంపెనీ, (లిమిటెడ్)

(ఇంగ్లాండులో యిక్ కార్పొరేటు కాబడినది)

నోటీసు

1928 సం॥ మార్చి 1-వ తేదీనుండి వదరు రైల్వే కంపెనీయొక్క బ్రాడ్ గేజ్ సెక్షన్ నునందు కొలది మార్పులు గావింపబడును. అందు యీక్రింద నుదహరించిన ముఖ్యమార్పులను గమనించ ప్రార్థితులు.

సెం 15	ప్యాకంజరు మదరాసు నుండి బయలుదేరుట	ఉదయం 6-35	బెంగళూరు సిటీ చేరుట.	రాత్రి 7-10
సెం 24	ఎక్స్ ప్రెస్ బెంగళూరు సిటీ	" 7-30	మదరాసు	" 2-35
ఈబి.డి గంటకల్ నకు ఉదయం 7-15 వచ్చు 74 సెం మెయిలుతో గంటకల్ నుండి కలవబడును.				
సెం 168	ప్యాకంజరు మదికపల్లె నుండి బయలుదేరుట	పగలు 8-25	బాంకుపేట చేరుట.	పగలు 4-10
సెం 169	" బాంకుపేట	" 4-30	మరికపల్లె	పగలు 5-15
సెం 201	మిక్స్డ్ వాలాబాలోడ్డు	" ఉదయం 5-0	రాణిపేట	ఉదయం 5-18
సెం 205	" "	" 10-15	"	" 10-28
సెం 207	" "	పగలు 2-40	"	" 2-58
సెం 209	" "	పాయంత్రం 5-15	రాణిపేట	పాయంత్రం 5-28
సెం 204	డిటో రాణిపేట	ఉదయం 9-32	వాలాబాలోడ్డు	ఉదయం 9-50
సెం 206	డిటో డిటో	పగలు 12-7	డిటో	పగలు 12-25
సెం 208	డిటో డిటో	డిటో 4-2	డిటో	డిటో 4-20
సెం 210	డిటో డిటో	రాత్రి 7-12	డిటో	రాత్రి 7-30
సెం 198	మ్యూప్యాకంజరు కల్ పాడి	ఉదయం 7-30	బాలాకుపేట	ఉదయం 10-15
సెం 194	డిటో బాలాకుపేట	పగలు 4-45	కాల్ పాడి	రాత్రి 7-15
సెం 115	మ్యూలోకల్ ప్యాకంజరు నుండి బయలుదేరుట	మదరాసు రాత్రి 7-0	అనడిచేరుట	రాత్రి 7-50
సెం 124	డిటో అనడిచేరుండి బయలుదేరుట	రాత్రి 9-0	మదరాసు చేరుట	డిటో 10-5
సెం 100	లోకల్ ప్యాకంజరు తిరువల్లూరు నుండి బయలుదేరుట	డిటో 7-35	డిటో	డిటో 1-10
సెం 129	డిటో మదరాసు	డిటో 9-35	రాయపురం	డిటో 10-2
సెం 85	మిక్స్డ్ కందలూరు	ఉదయం 5-20	గూటి	పగలు 4-50
సెం 89	డిటో కేజీగుంట	డిటో 4-35	కడప	డిటో 10-55
సెం 188	ప్యాకంజరు తెనాలి	డిటో 4-50	గంటూరు	ఉదయం 5-24
సెం 184	డిటో గంటూరు	డిటో 5-44	తెనాలి చేరుట	డిటో 6-38

కొంగుల వివరముల గోరువారలు కొద్దిరోజులలో స్టేషనులవద్ద అమ్మకమునకు

మద్రాసు శాసనసభ

27-2-28 తేది పోరువారం ఉదయం 11 గంటలకు నూతనమును. ఈ క్రింది సూతనపథ్యములకు సానముల నలం కరించెదరు.

డబ్లియూ ఇ స్మిత్తు, కెన్నెత్తు, కే. డబ్లియూ. ఓ. రైలు, ఓ. టి. ల్యాంకరు, పర్ శేషు సింపును గార్లు.

అధికారేతర కార్యక్రమము

చిత్తుచట్టములు

(1) మద్రాసు జిల్లా మునిసిపాలిటీలచట్టము, మద్రాసు జనరలు క్లాజులచట్టముల సవరణ చట్టమును జి. ఎ. సల్లావాగా రు ప్రవేశపెట్టెదరు. ఆమోదింపబడినయెడల సదరుచిత్తుచట్టము యీ క్రిందిపథ్యముల గల సలెక్షునుబట్టియొక్క విచారణకు తేబడవలయునని ప్రతిపాదించెదరు. గాల్ ప్రధానమంత్రి గాల్ లామెంటరు గాల్ అడ్వొకేటు జనరలు రాల్ సాల్ ఆర్. శ్రీని వాసమ రాల్ సాల్ ఎల్. సి. గురుస్వామి ఎల్. శివరాజు ఎ. వి. కెట్టి మహమ్మదు కామ్మదు సాహెబుబహదూరు జి. ఎ. సల్లావా గార్లు

(2) ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ చట్టము (1925) ను సవరిం చుట కొక చిత్తుచట్టమును జిల్ బి ఓ. కేకేవెన్కె గారును, మరి యొక చిత్తుచట్టమును ఎం. వి. గంగాధరశివగారును, మరియొక చిత్తుచట్టమును ఆర్. వాగన్ గొడగారును ప్రవేశపెట్టెదరు.

(3) జగంపేట (ఎ) (డి) ఎన్టీయూ అవిభక్త యెన్టీయూ చిత్తుచట్టము గొల్ల వల్లి జమిందారుగారు ప్రవేశపెట్టెదరు.

తీర్మానములు

(1) పరిశీలనయొక్కయు మన్షిలయొక్కయు వేతనము లు పదవులు కాలేజీలలో అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్ హైస్కూల్స్ లో అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్ మాధ్యమిక పాఠశాలలలో రెండవ గ్రేడు ఉ పాఠ్యాలయలలోను సహనముగా నుండవలెను.

(2) ఎం. ఎ. మాణిక్య శేఖరగారి తీర్మానము లోకలు ఘండు టోలుగేట్లు రాబోవు పంచస్థరమునుండియు తీసివేయ బడవలెను.

డాల్ శ్రీనిధి ముత్తులక్ష్మి కెడిగారి తీర్మానము

(3) రవకర్మ్యమును లై సెన్సు పొందకుండ బహుదూర సమ్మూట నిషేధించబడవలయును.

(4) రాల్ బి ఓ. సి. యధికారాలు వాసుడుగారి తీర్మానము :—దొండపాడు వెరువునకు (విశకొండ తాలూ కా, గుంటూరు జిల్లా) కొండేరునుండి యొక నీటిసప్లయ కాలు వను గట్టుటకు వెంటనే యేర్పాట్లు చేయబడవలెను.

(5) ఎం. వి. గంగాధరశివగారి తీర్మానము :—కడప జిల్లాలో రెవెన్యూ డివిజనుల సంఖ్య తగ్గించవలెను.

6 కె. అబ్దుల్ హై సాహెబు బహదూరుగారి తీర్మా నము :—ద తమండములలోని మహమ్మదీయ చారికాపాఠశాలల కన్నిటికిని ప్రత్యేకముగా నొక డిప్యూటీ యిన్ స్పెక్టోరసు నియమించవలెను.

7. పి. శివరావుగారి తీర్మానము :—కుంగల్ ద్రా ప్రా కెట్టు" ద త్రమండల యింగేషను కమిటీచారి నూచన ప్రకార ము వెంటనే సాంక్షను కాబడవలెను.

(8) నేత్రూరు జమిందారుగారి తీర్మానము :—మద్రా సు నర్సల మంత్రిసానులచట్టము (1925) వెంటనే అమలులోనికి తేబడవలెను.

(9) కె. సి. వి. ఎస్. మహమ్మదు మీరా రావు తన గారి తీర్మానము గ్యారీసు మారీఫ్ తనము మహమ్మదీయులకు అర్హతలధిపముగా చేయబడవలెను.

అమెరికా నాకాదళ

కార్యక్రమము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకరచితి)

వాషింగ్టన్, ఫిబ్రవరి 28:—740000000 డోలరుల ఖర్చుపెట్టి సిర్మింపు విల్చరు నాకాకార్యక్రమమునకు బదులు 274000000 డోలరులతో 15 క్రూయిజరులు, ఒకనై నూనిక పరి కరములను గొంపోవునాకను, విర్మింపుటకు ప్రతినిధిసభవారు నిశ్చయించిరి దెలియుచున్నది. కార్యక్రమమును ఆరంభపర్వ ములలో పూర్తి చేయవలెననుష్ఠాదు. కొలు ఆమోదింపబడిన మూడుసంవత్సరములలో పుగన్ మొదటి నాకను తయారుచేయ వలెననిరి. 9 డెప్టోయరులు, 32 అంతర్జాములను వలసనిరి. ఇం కను నాకాదళమును తగ్గించుటకు యూనై టెడ్ స్టేట్స్ అంగీ కరించి అంతర్జాతీయ ఒడంబడికను సంతకముచేయుచో ఇపు డు అధికార రీత్యానిశ్చయించిన నాకానిర్మాణ కార్యక్రమము వాపుటకు, పూర్తిగాని కొంచెముగాని ప్రెసిడెంటుకు అధి కారమునిచ్చుట కొప్పుకొనిరి.

స్వాతంత్ర్యలక్షణ

“మక్కినీ” గారు వ్రాసిన స్వాతంత్ర్యలక్షణములు అను ఆంగ్లగ్రంథమునకు అనువాదము.

దేశభక్తి గలవా రందరు తప్పక చదువవలసిన అపూర్వ ప్రచురణము.

ఈ పా ఖర్చు ప్రత్యేకము

మొల ప్రతి 1-కి ర్పు 1-0-0.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మద్రాసు.

విదేశవార్తలు

విద్యుదగారి నాకాదళ కార్యక్రమము

చాల తగ్గించుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

న్యూయార్క్, ఫిబ్రవరి 22:—వాషింగ్టనుండి పై మృత్యుకాండలెఖరి ఇట్లు వెలుపుచున్నాడు: పరిశీలనలో నాకాదళమువారు విద్యుదగారి నాకాదళ కార్యక్రమమును విస్తారము తగ్గించెను. 16 వేల టన్నుల మ్యూనిషన్లను వైమానిక పరికరములను గొంపోవుదానిని 211 జలాంతర్గాములను నాల్గొండ్లలో పూర్తి చేసెదరట.

షేకు మహమ్మదా

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, ఫిబ్రవరి 22:—షేకు మహమ్మదాగారు పెరిషియా జాతిసంభవమును ఆ తన తో నున్న చాలకాలపు నాటిమెర్రిచే ఆసనపరిభ్రమమున తాము అభిమానమును జూపుచున్నారనియు, చాలబర్లెకగారు కెన్సింగ్టన్లో దెలిపిరి. షేకు మహమ్మదాగారు పెరిషియాసంబంధము గాక మరొకరని పరిభ్రమమువారు నూచింపవలెనుననలేదనిరి.

ఉక్రేనులో రైతుల తిరుగుబాటు

(రీమనర్యకు)

మాస్కో, ఫిబ్రవరి 22:—తన్నులకాదచే రైతులు ఉక్రేనులో తిరుగుబడిరి. పాల్టోవానుట్టునున్న గ్రామములను బాంబులతో నుట్టించిరి. 100 మంది చనిపోయిరి. 1000 మంది ఆశ్రితము చేయబడిరి.

టిపాటువోము చురుగు శరములో కొద్దికొద్దిగము తేనెని చూర్చికిండ్లకానికి ఆరు నెలలక్రితము విధించిరి. ఇంకొక ఇద్దరునూడ కిక్కితులై 9 మీరు ఒకకుట్రశరములో జారరలను వెన్నుంటి తిరిగిరట.

కాన్ చురుగునలలో గొట్టుములను బెట్టుటకు తొక కాకు సోగియట్లు 1000000 డోలరుల బంగారము బంపి.

భారతదేశ వ్యవహారములు

స్టాండింగు జాయింటు కమిటీ

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, ఫిబ్రవరి 28:—భారతదేశ వ్యవహార గూర్చి ఆలోచించుటకు కామన్వెల్థుండి ప్రభుత్వముండి సమర్థిగ స్టాండింగు కమిటీని నియమించు బర్మాన్ హెడ్ ప్రభుత్వ తీర్మానము ప్రవహించింది. ప్రసభవా రంగీకరించిరి. భారతదేశ వ్యవహారములను గూర్చి సమగ్ర వారికి దృఢపరచునని చలనశుభ్ర ప్రభుత్వ చించెను. ఈ సమావేశమున ఎత్తుడైన ఈ కమిటీవారు దేశ వ్యవహారములను గూర్చి వెలుపుడలి తన నడుగుచు నుగ నున్నాడ నని బర్మాన్ హెడ్ ప్రభుత్వ చివరిచెను.

భారతదేశ వాణిజ్య సంఘము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, ఫిబ్రవరి 28:—కొద్దివారములలో భారత వాణిజ్య సంఘములో 31 పక్షములు చేరినవి చెప్ప వర్ ఎ. చట్టగారు తొలియాడిరి. రాజకీయముల నెంతమాత్రము ఇందు చొరవకడ జూచెదమని అగ్ర్యక్షుడు చెప్పెను. ఇట్టి సంఘము లన్నిటిలోను సహకారము సల్పును. బ్రిటిషు వర్తకసంఘము వారు తమరు వీలైనపుడెల్ల సహాయము చేసెదమనెదమన్నాడు.

జర్నీ లోహపరిశ్రమ పనివాండు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

పెత్తగల్లు అంశమొందిన దనవగును. శుక్రవారము పని లో ప్రవేశింపుడని పనివాండుప్రతిధియు చెప్పిరి.

వైమానికము హింసకు పోర్టుదార్జ్యము తేరినాడు. ఇంగ్లండునుండి ఆస్ట్రేలియాకు 16 రోజులలో తేరెను.

అమెరికాలో పనిలేనివారు

ప్రభుత్వమువారు చర్యను దీసికొననోరట

న్యూయార్క్, ఫిబ్రవరి 22:—అమెరికా పారిశ్రామిక

కాభివృద్ధి తన్నుచుట్టున్నది. పనిలేనివారిసంఖ్య వృద్ధియగుచు న్న మూచనలు గాన్పించుచున్నవి. ఈ విషయములు రాబోవు ప్రెసిడెంటు ఎన్నికలలో ప్రధానాంశముగనగును. దీని కనుగుణముగ ఉచితముగ పనితగ్గుచున్నారేదనివ. బాధలందీర్చి ప్రజలకు తొట్టిని పట్టుచేయుచున్నాడు.

వాషింగ్టన్, ఫిబ్రవరి 22:—పనిలేకున్న 4000000 మందికి జీవనోపాధిగల్గుటకు దేశమంతటను పూర్తిగావలసిన పనులను త్వరగా పూర్తిచేయించవలెనని సెల్లరుగారు, న్యూయార్క్ ప్రభాస్వామ్యవాది, ప్రతిఘటనలో తీర్మానము నుపపాదించెదరు.

ఈ పరిస్థితుల కనుగుణముగ న్యూయార్క్ గవర్నరు ప్రభుత్వదేవనిర్మాణమును ఆపుడే ప్రారంభించిరి.

ఇంగ్లండు నాకానిర్మాణము

మంచి యవకాళము

లండన్, ఫిబ్రవరి 22:—ఇంగ్లండు నాకానిర్మాణము చాలాభివృద్ధి గంచెనని యునైటెడ్ కింగ్డమ్ కానిర్మాణ సంఘ సభకు అధ్యక్షుడు వహించిన సర్ విలియం సీజుకగారు చెప్పిరి. ప్రపంచవర్తకము అభివృద్ధియగుటకు ఎక్కువ నాకలు గావలసినవనిరి. కేవులను కూడ పెంచవలెననిరి. ఒక్కసముగకల పమీదనే ఆధారపడుట మంచిదిగాననియు పొడిగానున్న బాగునుగూడ నాడవలెననిరి.

గంటకు 225 మైళ్ల వేగముతో బోవును అమెరికను వ్యక్తిప్రాంత లాకార్డుగా 49 అడుగులలోనున్న పనుద్రమన

వాతావరణస్థితి

1928 సం. ఫిబ్రవరి 24-వ తేది శుక్రవారము

ముఖ్యస్థానములు	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత	నిమిత్త ఉష్ణోగ్రత	అవసరమైన ఉష్ణోగ్రత	వర్షపాతము	వీచి వేగము
మద్రాసు	85	69	...	0.1	— 0.7
బెంగళురు	84	71	...	0.9	— 0.4
కాకినాడ	84	71	...	0	— 0.4
హైదరాబాదు	85	69	...	0.1	— 0.5
కర్నూలు	89	65	...	2.6	+ 2.8
బళ్లారి	91	67	...	1.1	+ 0.9
అనంతపురం	0.9	+ 0.8
కడప	89	68	...	1.0	+ 0.5
నెల్లూరు	87	70	...	4.8	+ 8.0
మద్రాసు	88	68	...	2.8	+ 0.6
కడప	85	69	...	8.5	+ 1.1
నెల్లూరు	95	67	...	1.8	+ 1.2
కొయంబూరు	90	67	...	0.6	— 0.8
విరుచినాపల్లి	98	68	...	4.1	+ 2.9
నాగపట్నం	86	78	...	9.8	+ 7.0
మధుర	92	71	...	1.5	+ 0.5
పాంబట్	84	76	...	7.5	+ 4.7
తిరునల్వేలి	6.0	+ 8.7
తిరువేండవరం	87	74	...	1.8	+ 0.5
కొచ్చిన్	86	76	...	6.8	+ 5.4
కాలికట్టు	92	74	...	1.7	+ 1.2
చంగనూరు	88	78	...	1.0	+ 0.9
రెంగనూరు	88	61	...	0.8	+ 0.4
మెర్కాల్	80	61	...	8.1	+ 2.9
కొడైకనూరు	66	46	...	8.5	+ 4.8

పర్యాయము:—ఆకాశము నిర్మలముగనూన్నది. చికాఖ పట్టుములో ఆర్ద్రత కొంచెము ఎక్కువ. దక్షిణ ప్రదేశములందు వర్షపాతము 8 డిగ్రీలు తక్కువ.

దక్కన్:—వర్షపాతము 5 - 10 - 15, తక్కువ.

కలరూపములు

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు. వెల రు. 0-6-0

ఈ కలరూపములలో మల ఇమిడిన వెంటనే విషపురుగు జంప ప్రారంభించి వానికి భేదం తగ్గించి మాత్రము పెడిచించి నాడికి పుట్టిలుగదయును. తగ్గిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచి త్రాగుట యుక్తము.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు

యములు.

సంఘ సోదరలను వ ఆయొక్కవారు ప్రార్థించుట నోమనగా ముఖ్యవిషయములను గూర్చి క్లిష్టముగా చర్చించి తీర్మానింపవలసియందులవలన ఈ సమావేశము అతిముఖ్యమైనది కాబట్టి సోదరులెల్లరు తత్వక దయచేయవలయునని వేడుకొనచున్నారము.

పిట్టి కుమారస్వామి } పింజల సుబ్రహ్మణ్యం శెట్టి
శెట్టి బి. వ. } నజ్జ మునుస్వామి శెట్టి
అగ్ర్యక్షుడు. } కార్యదర్శులు.

గ్రామ్య భావ

బ్రహ్మశ్రీ కవిరాజు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రులవారి యువనాటము

17-2-28 శుక్రవారమున సాయంత్రము 5 గంటలకు శ్రీ కవిరాజు శ్రీపాదకృష్ణమూర్తి శాస్త్రులవారు పచ్చయప్ప శాఖలయందలి యాంధ్ర భాషాభివృద్ధి సమాజము తరపున, ఆంధ్రునిచాంద్రమునూర్చి శ్రీయుతులు స్వామి వెంకటాచలంపై ఓం. నమో. సి. గారి యాధ్యక్షమున నొక్కయమూల్యమున నుపన్యాసమును శ్రోత్ర కేయముగ నుపన్యసించిరి. వాటి సభ కరుదెంచిన సభ్యులలో శ్రీయుతులు ప్రొఫెసరు కులబ్రహ్మణ్యముగారు, తేజస్వల్ రాజగోపాలరావు పంతులుగారు, పంగ శేషమూర్తి శాస్త్రులవారు, సరస్వతి వేంకటసుబ్బరామ శాస్త్రులవారు శతావధాని వోమా శేంకటస్వామిగుప్తగారు, పంచాంగుల అభినారాయణ శాస్త్రులగారు, నల్లమల్లి కృష్ణ స్వామి పెట్టిగారు మున్నగు ప్రముఖులను భాషాభివృద్ధి సమాజము, పండితులును గలరు.

ఈ సభ్యసమయ ప్రారంభమున నాంధ్రకృష్ణవిర్యచరము, ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజము బ్రాహ్మణముండియు, రామాయణభారతాది గ్రంథములనుండియు, శాధారణముల జూపి విపులముగ నుపన్యసించిరి. తర్వాత నాంధ్రమునన్న పాఠ్య నకు బూర్వమునగూడ నుండెడి యాదాపరణాపూర్వకముగ నుడివి సంస్కృతభారతమునకును ఆంధ్రభారతమునకును గల విభేదముల నెఱిగించి యెటులున్నను కవిత్వయజువారు మనకు పంపినయు లునిరి. అను సన్నయాదుల భారతాంధ్రీకరణ ఫక్కిని వివరించుచు రసపోషణావిషయములందు వారికి గల ప్రతిభ యెవరైన మైనదనిరి. కాని సన్నయాదు లాంధ్రీకరణం దెచ్చుమున రసవంతము లగు కొన్ని యాదాపరణములలోనికా సువిధానమును చాల సుకవిత్వము చేసి రనియు, కొన్నిటిని బొత్తిగ నెడలికెట్టిరనియు, సంచలకు గారణములు మృగ్యము లనియు, నట్టి కొంతమంది దిద్దకొనియు తమకు కృష్ణభారతరచన మునకు గడంగిరనియు నుపనిరి. ఇంతలో నగ్రాసనాధిపతిగారు గ్రామ్య గ్రాంధిక భాషలనుగూర్చి శ్రీకవిరాజుగారిని ప్రశ్నించి తమ తమ సంతకములకు దీక్షుకొనవచ్చునని నెలవివ్వగా గ్రామ్యుల కొన్ని ప్రశ్న లడిగిరి. శ్రీకవిరాజు వారికి దసరితని బ్రతుకు తరముల నొసగిరి. కొందరి ప్రశ్న లుపన్యాసములకు పరిణమించుచే నట్టివి తగవని యాధ్యక్షులు వాదించుట గూడ తలపించెను. సభలో గొంపనలపన మేర్పడి ప్రశ్న లధికము లగు బయలుదేరెను. కొన్ని యాదాపరణముల ప్రశ్నలు బయలు దేరెను. సభలో నృధానింపట మేర్పడుటయు జూచిన యాధ్యక్షులు, శాస్త్రులగారి యుపన్యాసానంతర మొకటి రెండు ప్రశ్నలకు ప్రశ్న సునజ్ఞనిత్తుననియు, సంతకమును ఎవ్వ రేమి యు ప్రశ్నలకు రాదనియుం బట్టెను మీ యిష్టానుసారముగ మీ రుపన్యసించుట శ్రీకవిరాజుగారితో ననిరి. ఉపన్యాస కులు తామును గ్రామ్య వాదులే యనియు గొంతవలెను సందర్భముల ననుసరించి పాత్రోచితభాష నాటకములందు వాడవచ్చుననియు, గ్రామ్య భాష ప్రకారముండలములను నుపయోగింపక పోవుటచే నట్టి గ్రంథములు లోకమున కుపకారులు కాకపోవుటయు కాక నట్టిభాషలో గ్రంథములు వెలసడినచో సన్నయాదిమహాకవు లకు మనమ మహాపకార మొనర్చినవార మగుదు మనియు గ్రామ్యములను నింద్యగ్రామ్యము మిగుల గర్వ్య మనియుం బ్రతిజ్ఞల సోవాహరణములుగ రుజువు చేసిరి. తర్వాత బ్రహ్మత మండ్రలోకమున దండోపతండములగు వెలువడు నవలలను గూర్చి విపులముగ నుపన్యసించుచు ఆధునిక శాగరి కులు తమ తీవ్రమున ముక్కలు మువ్వలముకాల మంతయు నాంగ్లగ్రంథ శాదులందు గడపి యేరించు తెలుగు నవలలనో చదివి వెంట తాము నొక నవలను సృష్టించుచుండు రనియు చదివి వెంట గ్రామ్యులందఱయమకంటే మిన్న యగు నవల రచయితమ మన లేదనియు నవలలన్నియు, నాఫక్కి నను సరింపకుండు ననియు, నాటకాంత సాహిత్యకవిత్వసంపదలను గడించినవారే గ్రంథకర్తలగు నుండ నన్యులనియు, తేనిచో భాషకు అనర్థములు తప్పక వాటిల్లరనియు, మిగుల చాకచక్యముగ గ్రంథరచయించు శ్రీవాధాదులు చూపినవైఖరి నుగ్గడించుచు శ్రోతల కింపుగ దమకృష్ణభారతములోని పద్యముల గొన్నింటిని జదివి, బాలరను గ్రామ్యభాషకు స్వప్నమందైనను స్వాగత మొసంగక జాగరూకతతో నుండుండు మోహించి తమ యువనాటమును ముగించిరి. విప్రులు కొందఱు సభ్యులు రెండుభూడుప్రశ్నలు జేయగా శాస్త్రులవారు వానికి సమంజ సముగ నుత్తరము లొసగిరి.

అధ్యక్షకోపన్యాసము

వివర సభ్యులు తమ యంతిమోపన్యాస మొసంగిరి. ఆంధ్రీసారాంశ మిది. “కవిరాజుగారి యాంధ్రలోకమున కత్యంత పరిచితులు. వారి పాండిత్యము, వక్తృత్వమును నిరుపమాన మైనవి. ఆట్టివారిబోధనలు భాషాభివృద్ధిదాయకములును, మన పురోభివృద్ధి కత్యంతముసోపాసములు నగును. ప్రస్తుతము మన జీవితోపాటు భాషయు క్లిష్టవస్థలోనున్నది. గ్రామ్య గ్రాంధికముల వివాదములు వృద్ధి నొందుచున్నవి. గ్రామ్య గ్రంథములు భాషకు ముప్పువాటిల్ల జేయును. ఒకమండలమందలి గ్రామ్య మింకొక మండలమందలి వారి కగమ్యగోచరముగ నుండును. ఎల్ల మండలములందును నుగోచర మగునది గ్రాంధికము. అట్టి గ్రాంధికము నంగ్రొక్కటానుట సాహసము. మాట్లాడు భాషకును గ్రంథస్థముగ లభించు భాషకును భేద మండలములు. మాట్లాడునపుడు గ్రాంధికముగ మాట్లాడినచో నంత భాగ్యుండనుగాని వ్రాతలో గ్రామ్యమును వాడినచో భాషకు ముప్పుకప్పను. కొన్ని పదములు (మనభాషలో నిప్పటికి లేనివి) మనభాషలో సంస్కరించి చేర్చుకొనినచో నది సమంజసము. వార్తాలో అనుపదమును వారతాళముని మనభాషలో వాడుచున్నాము. అది యెల్లప్పుడే వాడబడు పదమయ్యెను అహరతాళపు అర్థ మెందటికి తెలియునో నేజెప్పబలను. కాని పదమును మాత్రము వాడుచున్నాము. దేశకాలపాత్రముల ననుసరించి భాషయు తనంతలు తాను క్రమముగ మార్చుకొందును. కాని యేకకాలమున భాషసంతయు మార్చబూనుట సాహసము కాక పోదు. పాత్రోచిత భాష నాటకములందు వాడినచో నందు తప్పుండదు. పాశ్చాత్య నాటకములు సమత మిట్టి ననుసరించుచున్నవి. లాన్సెట్ గాబోర్న్ ముచ్చగు నీవపాత్రులయొగించునది కేవలము వ్యాకరణ యుక్తమగు గ్రాంధికముకాదు. నీవపాత్రుల భాషకును ఉత్తమ పాత్రుల భాషకును తారతమ్య మగపడుచునేయున్నది. వ్యాకరణవిరుద్ధముగ షుంగ్లీషు వ్రాసినచో నందుల కెవ్వరును సమ్మతింపరు. ఇట్టి పరిస్థితులలో మన యాంధ్రము మాత్రము వ్యాకరణాది కట్టుబాట్లకులోనుగాకంప జేయుటకు హేతుబోధియు ప్రత్యేకముగ గనుపడదు. గ్రామ్యవాదము నానాటికి వృద్ధి నొంది యున్న చాంద్రలోకమునందంతటను వ్యాపించుట కోడన యము శ్రీకవిరాజుగారిపండితుహామల లింకను గొందఱాం ద్రావని నుండుటచే గ్రామ్యవాదులవాదములు నిర్వకము లగుచుండుటయు, మనకు సన్నయాది మహాకవులయందును, వారి గ్రంథములందును, ఆదరముగలిగి వారింజదివి యానందించుటయు, మున్నగు భాగ్యములు నేమారుచున్నవి.”

పండిది శేషుల శాస్త్రులవారు అధ్యక్షోపన్యాసకు లకు కృతజ్ఞతాపూర్వకముగ వివరములు సమాజమువారి తరపున సమర్పించుచు, శ్రీకవిరాజుగారి భాషాభివృద్ధిసమాజ, భాషానీతమ గీర్తించిరి. గ్రామ్యభాషావివరముల నభివేషియుటకు శ్రీశాస్త్రులవారి వజ్రాయధము చాలు ననిరి. సంస్కృతమునకు సరియగు తెలుగు భారతమును రచించి యాంధ్రలోకమున కంతకును మహాపకార మొనర్చుచున్న శ్రీకవిరాజుగారికి నందనములు నేయుచు, వారు లోకోపకారార్థము పూనిన గ్రాంధిక భాషాధారణమునియెడు కార్యమునకు సహకరములు వారికి సాహాయ్యపడగలండులకు చేవుని ప్రార్థించుట ప్రతి యాంధ్రునికిని కర్తవ్యమని చెప్పుచు విరమించిరి. అంతట సభ్యుల కోపన్యాసకుల సమాజపు గార్యదర్శియగు గన్నవరపు సత్యనారాయణమూర్తిగారు పుష్పమాలాలంకృతులగు జేయ, సభ కరత శేషములో జయప్రదముగ ముగిసెను. భాషాభివృద్ధి.

వేదాంత దీపిక

ఆంధ్ర మాసపత్రిక మద్రాసు శ్రీ వైష్ణవసిద్ధాంత సభ వారిచే ముద్రించబడుచున్నది) హిందూమతసిద్ధాంతములు, వేదాంతము ప్రత్యేకముగా విశిష్టాద్వైత వేదాంతము మొదలగువాటి ప్రచారమునకే ఇది వినియోగింపబడును.

శుభ్రసిద్ధమైన విద్యాంశులచే వ్రాయబడిన మిక్కిలి విలసయైన వ్యాసములు ముద్రింపబడును. ఫలి రం చందా ర్పురి.

Apply to:—The Secretary, SRI VAISHNAVA SIDDHANTA SABHA, Triplicane, MADRAS.

“స్వర్ణ వంగం”

ఇది సవాంయ మేహములకు చక్కనిమందు నెగబాడ్యములకు (గనీయా) నింజీమ-కుక్కనప్తము మూత్రవ్యాధులను పోగొట్టును. సంభోగశక్తిని పుట్టించును. తుంకి రు రిలు. 4424-2 చరకాశ్రమం, తిరువూరు (కృష్ణ)

ఆహ!! ఎంతమోహము

శ్రీ గవర్న మెంటువారిచే సహాయము పొందుచున్న (State-aided) మా షేక్స్ పీల్ తయారయినటువంటి సిల్క్ బట్టలు ఇండియాలో ప్రతిమార్కెట్టులోను 1918 సంవత్సరము నుండి అనగా 18 సంవత్సరములనుండి అమ్ముచున్నవనే సంగతి ఆందరకు తెలిసిన విషయమే.

1924 సంవత్సరములో గవర్నెంటువారి ప్రోత్సాహము నల్ల లండనులో జరిగిన బ్రిటిషు ఎంటైరు ఎగిజిషనుకు మా సిల్క్ బట్టలు పంపించియున్నాము. సందర్భ బట్టలకులండనునుండి మాకు ఒక మెడలున్నా ఒక ఫర్టిఫికేటున్నా బహుమతి యిచ్చి యున్నారు. ఇందువల్ల మాబట్టలయొక్క నాణ్యమున్నా అందమున్నా మీరే యూహించగలరు.

యిటీవల కొందరు ప్రజలను మోసపుచ్చే తలంపుతో నాణ్యముకానిబట్టలు తయారుచేసి మాబట్టలే అని నమ్మించి మోసపుచ్చుచున్నారు.

మాతలాకు ప్రతిబట్టయందును మాపేరువుండును. మా పేరుతో వున్న బట్టమాత్రమే మాబట్ట అని నమ్మువలెను. కామల నినయెడల స్వాంతులను పంపిస్తూ ధరలు తెలియపర్చగలము.

ముప్పన స్థామరాజు ఆండ్ వీరాజు, శ్రీ లక్ష్మీ సిల్క్ మేన్యుఫ్యాక్చరీంగువర్కుస్ ప్రొప్రయిటర్స్, పెద్దాపురము లులిగ్రాఫ్ అడ్డను “శిల్క్ గుడ్సు” 3358

ప్రకటన

అష్టాదశకుష్ఠురోగ నివారిణి (గుణములేదని రుజువుచేయువారలకు రు 500 లు బహుమానము)

బ్రతుకుపై రోతపుట్టించునదియు, సంఘమునుండి దూరముని జేయునదియు నగు యానీవ్యాసుగు కృష్ణవ్యాధిని కానియమును కఠినపత్యము వగయిరా నిర్బంధనలు లేక స్వల. మూల్యమున కచిరకాలమున నిశ్శేషము గావించు నీయో రాజమే ప్రప్రథమముదని మాప్రాంతములవాడుకవలన ప్రఖ్యాతివడిన ప్రకటనాపసరములేకున్నను పరిచయగోసుల ప్రోద్బలమున కొద్దిరోజులే ప్రకటింపబడును. త్వరపడుడు. పర్యవ్యాసులకు మందు లివ్వబడును. వివరములకు క్యాటలాగునకు వ్రాయుడు.

మండలమునకు సరిపడు పెద్ద డబ్బా రు 10-0-0. 30 రోజులకు సరిపడు చిన్న డబ్బా రు 5-0-0.

(ప్రాప్రయిటర్) వై. వెంకటరత్నం నాయుడు 3450 శ్రీరామాశ్రమం గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు. (తూర్పు గోదావరి.

తరుణము. మించిన దొరకడు.

జేసవికాలములో మీరు స్థాఖ్యమును పొందవలెనంటే మీగుమ్మములకు కిటికీలకు వరండాలుకు సువాసనయిచ్చు మా వట్టితల్ల చాపలును విసనకర్రలును ఉపయోగించుకొని చల్ల దనమును పొందును. ధరలు వివరములకు యీ దినపత్రముకు వ్రాయవలెను.

కనీకన్ ప్రొడక్టుస్ కంపెనీ, 4528 సావర్కల M. S. M.

రోజాపుష్ప లేహ్యము

మలబదమును హరించుటలో శ్రేష్ఠమయినది- కొంత తీవ్రమను చక్కగా గలిగించును. రుచికరమయినది- పథ్యము లేదు. 15 రులి డబ్బి రూ. 0-10-0.

క్షయారోగ్య లేహ్యము

దగ్గు ఉబ్బసము, కఫము, అల్స, మొదలగు క్యాస కోశ సంబంధమున వ్యాధులను హరించి నుండేను బలము నిచ్చును. 15 రులి డబ్బి రూ. 1-0-0

వి. పి. ఖర్బులు, ప్రత్యేకము. పి.టి.పి.అండుకో, ఆయోర్వేదసమాజం, పెరిచేపే, నెల్లూరుజిల్లా

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(24-2-28)

నీరుకవులి దినుసులు

ఇరువది గజముల పీస్ ధరలు క. అ. పై
కొరికొమ్మలు—22 X 22 మంగిపూర్ (బి) 8-12-0
" సరాసరికము 7-12-0
కొరికొమ్మలు—22 X 22 "మటారునెక్కిలు" (బి) 8-1-0
" సరాసరికము (20 X 20) 7-7-0
కొరికొమ్మలు—22 X 22 శేరకములు (బి) 8-2-0
" సరాసరికములు 7-8-0
తెలుపుముల్లు—1708 (నెట్) 12-4-0 గ్లాస్ 9000
(నెట్) 12-5-0 1702 10-8-0 ఎల్. ఎల్
78, 8-6-0 88/888 12-12-0; జి. జి. 78
8-4; 7668 8-0; 78078 7-14; జి. 78
7-8-0.

తెలుపు వర్మింగ్స్—H. K. 62 17-0-0;

నూలు

40 నెంబర సీమ (రీ పా కట్టులు)—ట్రాక్ 5-4-0
చలం (కొంగ) 6-18-0; చలం (ఎనిటిక్స్) 6-6-0
చలం (నాగకన్యక) 6-8-0 చలం (గుస్తి) 8-9-6 చలం
(గడ్డకెండా) 7-15-0 వచ్చుగుర్రము (ఎర్ర) 7-5; వడం
(ఎర్ర) 7-5; నూలువ్యాపారి 6-14-0;

40 జపాన్ (వడిపానులకట్టు) నక్షత్రము 11-0-0.
60 సీమ (రీ పానులకట్టులు)—అడకత్తె 14-8, నెంబరి
8-15-8; "డెంబుల్ గుస్తి" (ఎర్ర) 15-6-0 రాట్టుము (ఎర్ర) 18-0;
దునుకారము 8-11-0 ఎడ్ల గడి చూరము 8-12-0.
ఇత్తడికేసులు—(డికీ మేజ్) 2-6.
రాగిరేకు 288.

పి. మెరిట్ సీమ వెల:

గిల్డ్ "పాన్" ("వెయ్యి") 11-4-0. 11-8.
జర్మన్ "లెడి" 9-8-0. 10-0-0

ఈ క్కరములు యొక్క ధర

కావా "లెడి" 28-4-0 మార్క్కు 27 14 0 ఏప్రిలు
8-0.

తేరుపెనగ నూనె

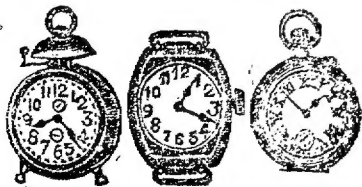
"ఇంగ్లీషు బాదునధరలు"—రాజగ 1-1.

ఆముదము

(మిల్ డెలివరీ) 101.
వదునుచేసినతొలు రతి 1-5 ధరలు

అవుతోలు (7 బు 7½) "అవకంట్" 1-5-3; 1-5-9
" (8 బు 8½) " 1-8-6 1-4-0
" (లేరిక) " 1-7-6 1-7-9
" (8½ బు 9) కెంబుల్ 1-4-0 1-4-9
" (7 బు 7½) " 1-5-3 1-6-0
" (లేరిక) " 1-7-6 1-8-0
" (8 బు 8½) కెంబుల్ 1-8-8 1-4-0
" (8½ బు 9) " 1-5-0 1-5-5
" (7 బు 7½) కెంబుల్ 1-4-10 1-5-6
" (7 బు 7½) ఏలూ 1-5-0 1-5-6
7 కేలోలు 0-12-0 0-12-4
కెంబుల్ 1-2-0 1-3-0
అవుమాడతోలు 1-15-6 2-1-0

AGENTS FOR WILSON WYTCHE.

వృక్షమైన సామాను
లతో చేయబడి, 5
సెల్ గారంటీ అని
అచ్చు కొట్టబడిన,
పరియైన కాలమున

చూపు, 22 కార్టలు కోల్డుగ్లొస్, స్విస్ మేడ్ గడియారములు;
కోల్డుగ్లొస్ కెంపులు గల, తీవ్రము మామెంటు జోలు గడి
యారము వెల రూ 5. కోల్డుగ్లొస్ కేటిగడియారము ధర రూ 8
అలాగము కెంపిను వెల రూ 4-4-0. కెమాటివి ఒకటేసారి
కొనిన రూ. 15 మాత్రమే. తపాలు ఖచ్చ ప్రత్యేకము.
వలయువాడు విలసమును నివరముగా ప్రాయశుభముగా.
యూనియన్ ఆర్మీ కో. మింట్ బిల్డింగ్స్ బాంబే, మద్రాసు.

దినమునకు 3 దఫాలు రైట్ నువయోగించి పరిశుభముగానుండుడు

ఒకరు కోజాకు రి సార్లు అయినను స్నానముచేయుచుండిన
తానువయోగివలసిన టూలులెట్టు పబ్బును గుఱించు యోచించు
మిక్కిలి సరియైన కారణమే.

మీరు మంచి నువాసనను గుఱించి మాత్రమే యోచించిన.
వలచి, మీరు ఏర్పరచుకొనుటకై ఆ నేక పబ్బునున్నది.

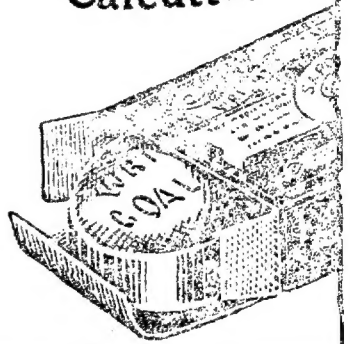
అయితే మీరు అందమైన నువాసన గలిగినది మాత్రమే గాక,
ప్రత్యేకముగా చర్మమును మృదివృద్ధిలో నుంచునట్టి పబ్బు కావలసివచ్చును.

WRIGHT'S COAL TAR SOAP

రైట్ కోల్ తార్ సబ్బునే ఉపయోగించు
టూనికవర్గముల ముగుగులున్నయు నిలకడగాగల అందమైనటూని
లెట్ పబ్బు ఎప్పుడును మనోహరముగాను, నిరహాయకముగాను యుం
డును. మరుగు భారాళముగా వచ్చును, తాళుట మిక్కిలి కులూపగా
నుండును. రైట్ నువయోగించి మీరు పరిశుభముగా నుండుడు.
సుప్రసిద్ధమైన దుకాణాదారుల వద్దను, స్టోరులందును
దొరకును.

Sole Agents for India & Burma:—

Lipton Limited,
Calcutta.

ఇందూరు రాజాగారి వార్తలు

ఇందూరు, ఫిబ్రవరి 22:—విల్లరు కన్యకను పెండ్లిచూ
డవలయున్న పదభిష్టమైన ఇందూరు మహారాజా గారగు
సర్ తుకోజీరావుగారి సంతతికి కన్యకలు మహారాజీ పింగ్ల సా
మ్రాజాగారు ఇందూరునుండి బయలుదేరి ఇల్లుకు తుకోజీరావు
సోలార్ గారు విల్లరు కన్యకనుమేతులై విడిచియున్న తెంగళూ
రునకు వెల్లిరి. విల్లరు కన్యకను వివాహమాడు విషయములో
ఉచితముచేయుటకు తుకోజీరావు గారికి బోధించునట్లే
యీమె వెల్లువన్నది ఇందూరు మహారాజాగారి కలమునకు
తెచ్చిన భోగ్యం (నొల్లవాండు) ఇందూరులో సభచేసి మహా
రాజాగారి వివాహమునకు సమృద్ధిచేసినవారినట్లుకు తీసికొనిరి.
ఒక పెట్టెయొద్దను మహారాజాగారిబొమ్మను తెచ్చి పెట్టెయొద్దను
రాజామొక్కుయొద్ద విల్లరు కన్యకయొక్కయొ బొమ్మలనుకెట్టి
ని ఉంచిరి. వివాహమున కంగీరించుచువాని వోటు కాగితములు
యీ రెండు పెట్టెలలో వేయవలసిగా నిర్ణయించిరి. వివాహ
మునకు ప్రతిపూలముగ 25 మంది వోట్ల నిచ్చిరి. అనుకూలముగా
8 గురు మాత్రమే వోట్లు నిచ్చిరి.

యూజోపులో మహామండలియొండి ప్రముఖ సింహాస
నాధికారులగు మహారాజా బస్వంతిరావు మహారాజుగారు పం
తాపము సొంపుచున్న తమతల్లికి దుఃఖింపకమున సాంత్వన పప
నములతో నొక పదేకమును తండ్రివారగా ఇందూరున కళపిరి
(అ. ప్రె.)

అఖిలభారత ఖద్దరు ప్రదర్శనము

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 21:—రెడేశ్వర్రు బహిష్కరణ
మునకు ప్రబోధకరముగా జాతీయ మహాసభ తీర్మానముసార
ము అఖిలభారత ఖాద్ ప్రదర్శనము బొంబాయిలో కాంగ్రెసు
భవనముందు అఖిల భారతప్రభావంబుమహారి యాభిమన్యులను
నున్న బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారి యొద్ద
మాన్యమునను జరుగును. ఏప్రిల్ 1 తేదీ 15 తేదీలయందు
జరుగును. (ఫి. ప్రె.)

మహారాజాలకు గౌరవచిరుదము లొంగుటకై
దర్బారు

ధిల్లీ, ఫిబ్రవరి 21:—అనేకమంది మహారాజాలకు వై
సాయిగారు నేడు నిండుపేలోగలబున గౌరవ చిరుదముల నొ
సంగిరి. కళ్యాణ్ లా మహారాజాగారికి జి. బి. ఇ బిరుదోపంగ
బడెను. 27 మందికి సర్ బిరుదోపంగబడెను ముగ్గురికి కే. సి.
యస్. ఐ బిరుదోపంగబడెను ఒకరికి కే. సి. ఐ. యస్. బిరు
దోపంగ బడెను. ఒకరికి కే. సి. బి. బిరుదును ఇద్దరికి కే. బి.
ఇ. బిరుదును ఒపంగబడెను. (అ. ప్రె.)

స్వదేశసంపాదనవిధులనా పిచారణసంఘము
ధిల్లీ, ఫిబ్రవరి 22:—పై సంఘము ధిల్లీనుండి యీ
నెల 28 తేదీన బయలుదేరెదగు. బయలుదేరం, జామ్యరం,
జాంజగము, బొంబాయి, బకోరా సంపాదనములకు వెళ్లెదగు.
అటుపిమ్మట వీరు ఏప్రిలు నెలలో మైసూరునకు వెళ్లగలరు.
(అ. ప్రె.)

ఫోటో నెంటుజార్జి గెజెట్టు

(21-2-28 మంగళవారము)

స్థానిక స్వపరిపాలనాశాఖ

ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే వర్కుస్ డిప్యూటీ యేజంటు ఎస్. ఎస్. ఎల్లియట్ గారు మద్రాసు కార్పొరేషనుకు కాన్సిల్లరుగా ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిరి.

గుంటూరు జిల్లాబోర్డుకు ఎ. సి. డి. (వి. సి. ఎస్) గారును తూర్పుగోదావరి జిల్లాబోర్డుకు గట్టల నూర్యనారాయణగారును సభ్యులుగా ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిరి.

గుంటూరు జిల్లాబోర్డుకు జాగర్ల మూడి కుష్మస్వామి చౌదరిగార్ ప్రెసిడెంటుగా యెన్నుకొనబడిరి.

విశాఖపట్నం తాలూకాబోర్డుకు పి. సి. వెంకటపతిరాజుగారు సభ్యులుగా యెన్నుకొనబడిరి.

గంజాం జిల్లాబోర్డుకు కె. వి. నరసయ్యనాయుడుగారు సభ్యులుగా శ్రీకాకుళం తాలూకాబోర్డుకు యెన్నుకొనబడిరి.

మతశాఖ

మద్రాసు ప్రభుత్వపు పరిపాలనలో వివాహములు జరుపుటకు వివాహాధిపతి కేట నోసుకుటకు ఈక్రిందివారి కధికార మొనగడినది:-

(1) పుల్లెటికూరి కృపారావు గారు (కెనడియన్ తెలుగు బాప్టిస్టు మిషన్ బోలిపల్లి ఖిమ్సిపట్నం తాలూకా)

(2) కర్నూలు నారాయణమూర్తియ్యగారు (సాలేవన ఆర్యి, మద్రాసు)

(3) మేజరు ఎడిన్వోహెచ్. మన్సింగారు (సాలేవన ఆర్యి, మద్రాసు)

నాకాశాఖ

కన్వెన్యూకేగారు (విన్స్టన్ కెన్) జి. డిల్లియం. కేంబర్లన్ గారిని నే వద్రాసు పోర్టుటన్సిగా మద్రాసు వాణిజ్య సంఘమువారిచే యెన్నుకొనబడిరి.

శాస్త్రశాఖ

రాలిబి డా|| కృష్ణబాండేగారు మద్రాసు స్కూలు కాజా కోర్టు ప్రధానజడ్జిగా నియమింపబడినందున వారిస్థానే రాలిబి మహమ్మద్ టామిజాద్రియ క్యాడ్రి సాహేబు బహదూరు గారు మద్రాసు ప్రధానజడ్జిగా నియమింపబడిరి.

దిలిబి సి. ఆర్. తిరువేంకటాచారి గారు మద్రాసు హైకోర్టు అడిషనల్ జడ్జిగా నియమింపబడినందున వారిస్థానే రాలిబి డా|| కృష్ణబాండేగారు స్కూలుకాజాకోర్టు ప్రధాన జడ్జిగా నియమింపబడిరి.

కొల్లిపర వెంకటరామశాస్త్రిగారు మదిలీపట్నం స్పెషల్ మేజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడిరి.

శాసననిర్వాహశాఖ

మద్రాసు వర్కసంప్రదించి తె మెంజీగారు శాసనసభలో తమసభ్యత్వమున కొనసగి రాజీనామాను ప్రభుత్వము వారికికరించినందున వారిస్థానే మరయొకరిని 31-2-28 లేదీలో ఎన్నుకొని యెయు నని సచివసంఘమువారికి ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు.

రెవెన్యూశాఖ

పి. ఎస్. దామోదర ముదిలియారు గారు చిత్తూరు జనరలు డిప్యూటీ కలెక్టరుగా నియమింపబడిరి

ప్రకటన

(2046)

కోగులు స్వయముగ వచ్చిగాని, జాబులద్యారాగాని కోగులక్షణములను తెలుపుచు చేసినచో కోగుస్వభావము పుచ్చుకొనవలసిన మందు, పద్యము, వగైరాలు వివరముగ పులితిముగ వ్రాసింపబడును. (నం. 2)

కైదు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెజవాడ.

వసంతకుసుమాకరము

ఇది ఆశోగ్యముగోరు ప్రతిమానపును నేవింపతగినది. ప్రహేళిక, క్షయ, పాండుపు, మూత్రవ్యాధులు, వాళమునములు, అందు తీవ్రపదార్థము, వీనినిబోగొట్టును. అత్యుత్తమమైన రసాయన, సావధము. వెల తులం 1కి రు. 80-0-0.

అర్జునసాయనశాల, ముక్తాశిలా, కృష్ణా,

నరపలుత్వముకు పూచీ!

అగ్నిశోగములు, పక్షవాతం, పిచ్చి, మూర్ఛ, నపుంసకం, బలహీనములకు

ఏజీ, ఏయన్ టానిక్ లు రూ. 5.

డాక్టరు యాయివరం అగస్త్యేశ్వరరావు,

1446-2 బాపట్ల, (గుంటూరు)

సులభముగా

దగ్గును ఆపుజేయవచ్చును.

నిజముగా ఊరటను, సౌఖ్యమును గలిగించును. గడచిన 50 సం||రములకు పైగా నుండియే శిశువులు, పెద్దవారు మొదలగువారు ప్రపంచమనం దంతటను

చాంబర్లేన్సు

దగ్గునివారికినే పుచ్చుకొనుచున్నారు.

దీని రుచిమనోహరమైనది. మత్తుపదార్థములుగాని లేక ఇతరహానికరమైన వస్తువులిందులో కలియుటలేదు. దగ్గులను, జలుబులను, బిడ్డలకువచ్చు కింకవాయును ఇదిపారదోలును, ఇన్ ఫ్లు ఎన్జా, రొమ్మపడికము, ఊపిరితిత్తులకు హానికలిగించు నట్టి న్యూమోనియా జ్వరము మొదలగునవి వృద్ధిగా నుండునట్లు ఆటంకపరచును. అనేకరకముల దగ్గుల త్వరలో కుదర్చబడక పోయినచో కఠినవ్యాధిని కలిగించుచున్నది. అందుచేతనే అనేకమంది ప్రజలు ప్రపంచమందంతటను ఎప్పుడును.

చాంబర్లేన్సు దగ్గునివారికి

CHAMBERLAIN MEDICINE Co.,

Des Moines, Iowa U. S. A.

పైన ఆధారపడియున్నారు. 8519

అఖిలాంధ్ర యాజ్ఞవల్క్యమహాసభ

ఈ సభ ఈ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 11, 12 వ తేదీలలో వరంగల్ల సమావేశమననన్న సంగమ గ్రామమునందు మ||రా||శ్రీ కొత్తూల రామచంద్రరావు, వెంకటేశ్వరరావు దేశపాండ్య ముక్తేంద్రాద్రి యాదవరామున జరుపుదముగా జరిగినది. సభ్యులు విరివిగావచ్చిరి. అందు ముఖ్యులు దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు గుంటూరు, యాదవరాము, సంగమ, కురుక్షేత్ర, దేశపాండ్యులు గువ్రపెద్ది ఆంధ్ర చిత్రకళానిపులులు చంద్రుభిల్ల, బాపిరాజురావుగారు, కాకినాడ "ప్రాథమికవిద్య, యాజ్ఞవల్క్య" సంపాదకులు గాడిచెర్ల నూర్యనారాయణగారు, దేవభిల్ల పద్మకాళిశాస్త్రిగారు వకీలు, మున్నగువారుగలరు. మహాసభాధ్యక్షుడు అనివార్యముగాను అమోఘముగాను జరుగుచుండేమిత్తము ఆంధ్రదేశమందలి ప్రతితాలూకాలోను ఒక్కొక్క యాజ్ఞవల్క్య ప్రతినిధినియే ర్వరచి వారిద్వారా సభాధ్యక్షములను నిర్వహింప తీర్మానింపబడినది. సభాసభ్యులు, సాధారణ, పోషక, ఉదారపోషక, కాశ్యతసభ్యులుగా విభజింపబడి వారికి క్రమతః సాలు 1 కి రూ. 2, రూ. 5, రూ. 10, రూ. 100 లు చందా యేర్పాటు చేయబడినది. తత్క్షణమే ఆరుగురు కాశ్యత పోషకులును, పెక్కురు ఉదారపోషకులును జేరజూడ సభాభావిగిరి హెచ్చరికగాయున్నది. ఈ సభ్యులకెల్లరకు యాజ్ఞవల్క్యపత్రిక నుడితముగా సంపుటకు తీర్మానింపబడినది. ఆ యా తాలూకా యందలి ముఖ్యపట్టణముందుకు యాజ్ఞవల్క్యలో సత్సహాయ అభినాములైనవారు సభకు ఆచార్య ప్రతినిధులుగానుండి సాయపడ ప్రార్థితులు. (సభావిషయములు తెలిసికొనగోరువారు కాకినాడ యాజ్ఞవల్క్య కార్యసానునకు వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.)

సభ రెండునెలలు శ్రీ యాజ్ఞవల్క్య ఋషిపూజ, శిష్యాశ్రమ వారికథా కాలక్షేపము, ఉపన్యాసములు, తీర్మానచర్యలు, ఉపదేశవాక్యములలో రంజకముగాగడుపబడినది. నిజ బ్రాహ్మణమునందరిందు నుద్దేశముతోను, సంస్కృతజ్ఞానము వృద్ధిపొందించునట్లేముతోను ప్రతి జిల్లాయందునోక సంస్కృత వేదపాఠశాల నెలకొల్ప హెచ్చరించి గ్రాంటు లిచ్చుటకు తీర్మానింపబడినది.

బానికలకు 16 వత్సరములు, బాజులకు 21 ఏండ్లు పూర్తి కుసువరకు పుంసంపాదముచేయసాను తీర్మానింపబడినది.

ఆహ్వానమునంది సత్కరించిన కొత్తూలవానికి అభివందనముతోను సభాధ్యక్షులైన మ||రా||శ్రీ బాకరాజుపరాంకుశరావుగారు యాదవరం, దేశపాండ్యానికి కృతజ్ఞతా వందన కేతంబులతోను సభ ముగిసెను.

గాడిచెర్ల నూర్యనారాయణ.

ఉపాధ్యక్షుడు శ్రీ అఖిలాంధ్ర యాజ్ఞవల్క్య మహావనసభా కార్యనిర్వాహక సంఘము.

శ్రీ రామమోహన ధర్మగ్రంథాలయము

శ్రీకాళి-బెజవాడ

ఈశాఖ ప్రారంభంపటి నెలసినను లయినను 73 శ్రీలు సభ్యులుగా చేరిరి. యీ పురములో శ్రీలకొరకు ప్రత్యేకము సావంతబడిన సభ్యులది యొక్కటియే. శ్రీలు మిక్కిలి పుత్రసహాయులు చూపుచున్నారు. రామమోహన ధర్మగ్రంథాలయమునండి శ్రీలకు ప్రతి సోమవారము సాయంత్రము పుస్తకము యివ్వబడుచున్నది. ఈ సంఘముయొక్క సామాన్యసభ యీ నెల 20 వ తేదీ సోమవారము సాయంత్రము 4 గంటలకు బ్రహ్మోపాసనా మందిరమున శ్రీమతి శంకర అమ్మన్నగారి అధ్యక్షతకైంద జరుగబడెను. ఆ సభలో యాదినవ తీర్మానములు యేకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడినవి.

1. యీ సంఘమునకు భవనమును కట్టించుటకు అంగీకరించిన శ్రీ శిల్పారు వెంకాయమ్మగారిని యీ సంఘమునకు గౌరవాధ్యక్షురాలుగా నంతుటకు యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

2. యీ సంఘమునకు అధ్యక్షురాలకు శంకర అమ్మన్నగారు రు. 150 లు ఖర్చుతో రామమోహన ధర్మగ్రంథాలయములో తమ తల్లి గారైన పాలవరి మాణిక్యమ్మగారి జ్ఞాపకార్థము వేయబడిన నీళ్లకుళాయిని శ్రీకాళి భవనములు వేయుటకు దముతో నంగీకరించునందుకు యీసభవారు తమ కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనము లర్పించుచున్నారు.

3. బెజవాడ మునిసిపాలిటీ, బెజవాడ తాలూకాబోర్డు, కృష్ణా జిల్లాబోర్డు వారలకు గ్రాంటులనిమిత్తం యీసంఘము తరపున దరఖాస్తులను పెట్టుటకు యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

4. మునిసిపాలిటీవారు యిచ్చిన స్థలమునకు వెంటనే గవర్నమెంటువారి ఆనుమతిని తెప్పించవలయునని రామమోహన ధర్మగ్రంథాలయము వారిని యీసభవారు కోరుటకు తీర్మానించడమైనది.

రామమోహనధర్మగ్రంథాలయం { జ్ఞానాంబ కార్యదర్శిని. శ్రీకాళి, బెజవాడ. 21-2-28

ది నాగపూర్ పైసీరు ఇన్సూరెన్స్

కంపెనీ, లిమిటెడ్

హెడ్ ఆఫీసు:- నాగపూరు సిటీ.

మేనేజింగు డైరెక్టరు:- రాధేషియమ్ వాహి

అభివృద్ధిలో నున్న ఇండియన్ ఫీమాంకెనీలలో మొదటి వాల్వయేవన్ నందే బోనస్ యివ్వగలిగినది.

మద్రాసు రాజధానియం దంతటను, నైజాం రాష్ట్రముందంతటను, సామర్లముగల ఫీఫ్ ఏజెంట్లు కావలెను.

నిపుణులైనవారలకు ఎక్కువ లాభసౌకర్యములు యివ్వబడును.

వివరములకు, 4870

బ్రాంచిమేనేజర్లు:-

సుజీవా అందు కో,

కమలాపురం పోస్టు కడపజిల్లా,

Advertisement for 1927-28 నం||రము మద్రాసు పందెములు గిండి రెండవ ఎక్స్ ప్రా మీటింగు మొదటి దినము 25-2-1928 శనివారము

మౌర్య సుబ్బర్పు నీక్షి.త.కవి-రాజమండ్రి